BÒRD NA GÀIDHLIG

Coinneamh a' Bhùird-stiùiridh Air-loidhne Diciadain 02/12/2020 13.00 - 16.00		Board Meeting Online Wednesday 02/12/2020 13.00 - 16.00	
8.0	**TOISEACH AN T-SEISEIN FHOSGAILTE**	**OPEN SESSION START**	13.00-13.05
8.1 **8.2** **8.3**	Fàilte bhon Chathraiche Leisgeulan A' nochdadh chom-pàirtean	Welcome Apologies Declarations of interest	
9.0	**IONMHAS**	**FINANCE**	13.05-13.30
9.1	**Ri Aontachadh** Maoin COVID II *Steven Kellow,*	**For Decision** COVID Fund II *Steven Kellow,*	
9.2	**Airson Fiosrachadh** * Aithisg Ionmhais gu 30/09/2020 *Ailig Greumach, Ceann an Ionmhais*	**For Information** * Finance Report to 30//09/020 *Alex Graham, Head of Finance*	
10.0	**PLANA GNÌOMH IS COILEANADH**	**OPERATIONAL PLAN AND PERFORMANCE**	13.30-13.45
10.1 **10.2**	**Ri Aontachadh** PCC 3 *Joanne McHale, Manaidsear Foghlaim* **Airson Fiosrachadh** * Coileanadh a' Phlana Gnìomh 20-21 gu 30/09/2020 *Shona NicIllinnein, Ceannard*	**For Decision** KPI 3 *Joanne McHale, Education Manager* **For Information** * Operational Plan 20-21 Out-turn to 30/09/2020 *Shona MacLennan, Ceannard*	
11.0	**ADHARTAS NAS LUAITHE**	**FASTER RATE OF PROGRESS**	13.45-14.00
	Airson Fiosrachadh * Adhartas nas Luaithe *Daibhidh Boag, Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd* *Jim Whannel, Stiùiriche Foghlam na Gàidhlig*	**For Information** * Faster Rate of Progress *Daibhidh Boag, Director of Language Planning & Community Developments* *Jim Whannel, Director of Gaelic Education*	
12.0	**AM PLANA NÀISEANTA**	**THE NATIONAL PLAN**	14.00-14.20
	Airson Fiosrachadh * Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2023-28 *Daibhidh Boag, Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd*	**For Information** * National Gaelic Language Plan 2023-28 *David Boag, Director of Language Planning & Community Developments*	
	Beàrn	**Break**	14.20-14.35
13.0	**LEASACHADH NA BUIDHNE**	**ORGANISATIONAL DEVELOPMENT**	14.35-15.25
13.1	**Ri Aontachadh** Am Plana Leasachaidh *Jennifer Gilmour, Cathraiche Buidheann-stiùiridh a' Phlana Leasachaidh*	**For Decision** Improvement Plan *Jennifer Gilmour, Chair of the Improvement Plan Steering Group*	
13.2	**Ri Aontachadh** Gnàth-riaghailtean Buidheann-stiùiridh a' Phlana Leasachaidh *Shona NicIllinnein, Ceannard*	**For Decision** Improvement Plan Steering Group Terms of Reference *Shona MacLennan, Ceannard*	
13.3	**Airson Fiosrachadh*** Aithisg Oifigear Dìon-dàta *Liz Taylor*	**For Information*** Data Protection Officer Report *Liz Taylor*	
14.0	**RIANACHD MHÌ-CHINNTEAN**	**RISK MANAGEMENT**	15.25-15.40

	Ri Aontachadh Clàr mhì-chinntean Ro-innleachdail *Shona NicIllinnein, Ceannard*	**For Decision** Strategic Risk Register *Shona MacLennan, CEO*	
15.0	**PLANA OBRACH A' BHÙIRD-STIÙIRIDH**	**BOARD WORK PLAN**	15.40-15.45
	Ri Aontachadh Plana Obrach a' Bhùird-stiùiridh 2020/21 *Shona NicIllinnein, Ceannard*	**For Decision** Board Workplan 2020/21 *Shona MacLennan, CEO*	
16.0	**CLÀR-AMA CHOINNEAMHAN 2021/22**	**CALENDAR OF MEETINGS 2021/22**	**15.45-15.50**
	Ri Aontachadh Clàr-ama choinneamhan 2021/22 *Louise NicIlleathain, Manaidsear Gnìomhan*	**For Decision** Calendar of meetings 2021/22 *Louise Maclean, Operations Manager*	
17.0	**GISBE**	**AOCB**	15..55-16.00
	Ceann-latha na h-ath coinneimh 24/02/2021	**Date of next meeting 24/02/2021**	
	Dùnadh na coinneimh	**Close of meeting**	16.15

A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	2/12/2020
Àite:	Aig astar
Nì a' chlàr-ghnothaich	9.1

Tiotal a' Phàipeir	Maoin Taic COVID – Cuairt 2
Moladh do Bhuill	Ri aontachadh
Neach-labhairt:	Steven Kellow, Oifigear Maoineachaidh is Phròiseactan
Air ullachadh le:	Steven Kellow, Oifigear Maoineachaidh is Phròiseactan

Cùrsa Riaghlaidh airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba-stiùiridh	19/11/2020	Ri aontachadh

1	**Adhbhar**
1.1	A' sireadh aonta a' Bhùird-stiùiridh airson airgead a bharrachd a chur gu loidhne-bhuidseit Maoin Taic COVID-19.
2.	**Cùl-fhiosrachadh**
2.1	Tha cuingealachaidhean ri linn a' choròna-bhìoras air buaidh mhòr a thoirt air obair na Gàidhlig am-bliadhna, le tòrr thachartasan is chothroman a bhith cruinn còmhla air an cur dheth.
2.2	Tha tòrr bhuidhnean air oidhirp gu sònraichte math a dhèanamh ge-tà gus tachartasan a chumail air-loidhne, no dòighean ùra a lorg gus an obair aca a choileanadh is daoine a bhrosnachadh gus a' Ghàidhlig a chleachdadh.
2.3	Bha sgeama taic-airgid Maoin Taic COVID soirbheachail aig Bòrd na Gàidhlig na bu thràithe air a' bhliadhna, is còrr is £200k de thaic-airgid air a thoirt seachad do chòrr is 40 phròiseact a bha ag amas air obair leasachaidh a dhèanamh san àm duilich seo.
2.4	Tha £100,000 ann am buidseat 2020/21 gus Maoin Co-obrachaidh a ruith a bhios a' cur taic ri phròiseactan a thèid a lìbhrigeadh ann an com-pàirteachas eadar diofar bhuidhnean lìbhrigidh com-pàirteach aig Bòrd na Gàidhlig.
2.5	Leis nach bi e comasach do chuid de thachartasan agus pròiseactan a bhiodh freagarrach airson na Maoin Co-obrachaidh a ruith air sgàth COVID-19, tha am pàipear seo ann gus an tèid am feum as fheàrr a dhèanamh leis an airgead a thaobh luach an airgid is buaidh a thaobh na Gàidhlig.
2.6	Tha còmhraidhean air a bhith ann eadar oifigearan a' Bhùird is buidhnean com-pàirteach agus buidhnean eile is iad a' cur fàilte air cothroman gus an obair aca atharrachadh is neartachadh anns an t-suidheachadh anns a bheil iad.
3.	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh**
3.1	Thathar a' moladh cuairt eile de Mhaoin Taic COVID a ruith, leis gun robh a' chiad chuairt cho soirbheachail agus gu bheil airgead fhathast aig Bòrd na Gàidhlig ri chosg sa bhliadhna-ionmhais seo.
3.2	Bha a' chiad chuairt den sgeama gu math soirbheachail, is uiread de dh'ùidh ann is gun robh aig a' Bhòrd ri £100k a bharrachd aontachadh airson taic a chumail ris na pròiseactan iomchaidh uile.

3.3	Bidh a’ chuairt seo den sgeama gu sònraichte ag amas air taic a chumail ri buidhnean a tha lìbhrigeadh obair tro mheadhan na Gàidhlig le a bhith a’ leasachadh agus a’ dìon na h-obrach aca fhad ’s a tha cuingealachaidhean ann a thaobh gluasad no cruinneachadh air sgàth COVID-19.
3.4	Thathar ag amas gum bi trì phrìomhachasan aig an sgeama (leis an fhear mu dheireadh na amas ùr airson na cuairt seo den sgeama): • Taic a chumail ri buidhnean a tha lìbhrigeadh obair Ghàidhlig airson leasachadh luchd-obrach no leasachadh nan dòighean-obrach aca • Taic a chumail ri pròiseactan no iomairtean a chuireas taic ri cleachdadh na Gàidhlig am measg choimhearsnachdan fhad ’s a tha cuingealachaidhean ann, no às dèidh sin • Taic a chumail ri trèanadh is leasachadh, gu h-àraidh ann an roinn nan tràth-bhliadhnaichean, gus cur ri obair Ghàidhlig an-dràsta agus san àm ri teachd.
3.5	Bidh pròiseactan air am measadh a rèir na buaidh a bhios ann don bhuidhinn agus don choimhearsnachd Ghàidhlig air fad, agus cuideachd a rèir na dìleib a bhios aige as dèidh don t-suidheachadh a thaobh COVID-19 fàs nas fheàrr.
3.6	Tha oifigearan a’ moladh ceithir atharraichean bhon chiad chuairt den sgeama: • Gum bi prìomhachas ann sa chuairt seo air buidhnean nach d’ fhuair taic bhon chiad chuairt den sgeama. • Gum faod luchd-iarrtais cur a-steach airson suas ri £20,000 ann an iarrtas. • Nach fhaod luchd-iarrtais ach aon iarrtas a chur a-steach às leth na buidhne aca dhan sgeama seo. • Clàr-ama airson pròiseactan eadar am Màirt 2021 agus an Dùbhlachd 2022.
3.7	Thathar an dùil gun tèid an sgeama fhoillseachadh gu math luath ma thèid aontachadh ris leis a’ Bhòrd-stiùiridh, agus gum bi aig iarrtasan ri bhith a-steach ro 21 Faoilleach 2021.
3.8	Mar a bha ann airson a’ chiad chuairt, bidh an taic seo feumail ann an iomadh dhòigh do na buidhnean seo, is i a’ ciallachadh gu bheil iad air stèidh nas fheàrr gus cothroman a ghabhail a chuireas taic ri coimhearsnachdan Gàidhlig san eadar-ama nuair a tha cuingealachaidhean ri linn COVID-19 ann, agus san àm ri teachd.
4.	**Moladh**
4.1	Gun tèid £200,000 sa bhuidseat airson na Maoin Co-obrachaidh a-nis a chleachdadh airson Maoin COVID.
4.2	Gum bi cead aig an Sgioba-stiùiridh sàbhalaidhean airgid ann an loidhnichean-buidseit leasachaidh eile a ghluasad don loidhne Maoin COVID airson taic a chumail rithe ma tha barrachd iarrtasan freagarrach ann na th’ ann dè bhuidseat.
5.	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
5.1.1	Bidh an sgeama seo a’ cleachdadh airgead nach deach a chosg gu ruige seo agus taic-airgid a chaidh ath-thilleadh thairis air loidhnichean-buidseit diofraichte.
5.1.2	Leis gum bi an sgeama seo a’ ruith thairis air dà bhliadhna-ionmhais, bidh buaidh ann air buidseat 2021/22, is tabhartasan fòn sgeama air am pàigheadh 80% aig tòiseach a’ phròiseict agus 20% aig deireadh a’ phròiseict.

5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Leis gur e sgeama taic-airgid a bharrachd a bhios ann, bidh buaidh air sgioba nan tabhartasan gu sònraichte. Thathas an dùil ge-tà gum bi e comasach dhaibh seo a choileanadh còmhla ris na dleastanasan eile aca.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Chan eil gin ann.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachdail agus Corporra**
5.4.1 5.4.2	San fharsaingeachd, leis nach bi an uiread de phròiseactan is tachartasan ann am-bliadhna air sgàth COVID-19, bidh sin a' ciallachadh nach tèid an aon uiread de ghnìomhan a' Phlana Chorporra a choileanadh leis na buidhnean a tha sinn a' maoineachadh. Mar seo, bidh an sgeama seo gu math cudromach ann a bhith cumail ris na h-amasan againn airson fàs ann an cleachdadh, ionnsachadh is cur air adhart na Gàidhlig.
5.5	**Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta**

AR N-ADHBHAR	AR LUACHAN
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach	'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach

AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
Còraichean daonna	☐	Clann	☒
Cultar	☒	Coimhearsnachdan	☒
Àrainneachd	☒	Bochdainn	☒
Slàinte	☒	Eadar-nàiseanta	☒
Foghlam	☒	Eaconamaidh	☒
Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach	☒		

5.6	**Buaidhean air Cliù**
5.6.1	Bidh an obair a tha am Bòrd a dhèanamh gus taic a chumail ri buidhnean agus coimhearsnachdan tron mhaoin seo a' cur ri cliù na buidhne.
5.7	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**
	Bidh aig gach pròiseact ri dhearbhadh gun tèid am pròiseact aca a ruith ann an dòigh a tha leantainn an lagh is stiùireadh Riaghaltas na h-Alba ri linn a' choròna-bhìorais.
5.8	**Buaidhean Laghail**
	Bidh na pròiseactan a thèid a mhaoineachadh tron mhaoin seo a' cuideachadh Bòrd na Gàidhlig ann a bhith lìbhrigeadh dleastanasan a th' air a' bhuidhinn fo Achd na Gàidhlig (Alba) 2005
5.9	**Buaidhean air Co-ionannachd**
	Chan eil gin ann.

A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02 Dùbhlachd 2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	9.2

Tiotal a' Phàipeir	Aithisg Ionmhais gu 30 Sultain 2020	
Moladh do Bhuill	Airson fiosrachadh *	
Neach-labhairt:	Ailig Greumach	
Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Comataidh Poileasaidh is Ghoireasan Sgioba-stiùiridh	27/10/2020 19/11/2020	Airson fiosrachadh Airson fiosrachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	PT1 – Aithisg Ionmhais gu 30 Sultain 2020	

1.0 Adhbhar

1.1 Fiosrachadh a thoirt dhan Bhòrd-stiùiridh mu shuidheachadh an ionmhais bho 1 Giblean 2020 gu 30 Sultain 2020.

2.0 Cùl-fhiosrachadh

2.1 'S e amas a' phàipeir seo an aithisg ionmhais gu 30 Sultain 2020 (mìos 6 a-mach à 12) a thoirt do Bhuill a' Bhùird-stiùiridh.

Chaidh buidseat ùr aontachadh airson bliadhna 2020-21 san Lùnastal 2020 le prìomh fhigearan mar a leanas:

Teachd-a-steach:	**£m**
Tabhartas-gus-Cuideachadh	5.179
Teachd-a-steach eile (CnP)	0.100
Maoin air adhart bho 2019-20	0.072
Maoin air a tilleadh	0.060
IOMLAN	**5.411**
Cosgaisean:	
Leasachadh	3.855
Cosgaisean Ruith	1.556
IOMLAN	**5.411**

'S e Covid an rud a tha air buaidh mhòr a thoirt air cùisean. Tha e fhathast duilich a' bhuaidh aig sin air obair BnG agus air an ionmhas a thomhas le cinnt. Gu dearbh tha buaidh ann air obair BnG fhèin, agus cuideachd air na buidhnean ris a bheil taic ga cumail, a' cur mall/stad/dàil orra neo ag atharrachadh nam modhan-obrach aca airson beagan ùine co-dhiù. Chan eil e furasta a' bhuaidh sin a thomhas ann an £'n aig an ìre seo.

Geàrr-iomradh air Teachd-a-steach agus Cosgaisean

30 Sultain 2020	**A' Mhìos Seo**	**Chun ìre seo sa Bhliadhna**	**Buidseat Bliadhna Iomlan**
Teachd-a-steach	**£m**	**£m**	**£m**
Tabhartas-gus-Cuideachaidh	1.240	3.452	5.179
Teachd-a-steach Eile (CnP msaa.)	0.050	0.055	0.100
Maoin air a Tilleadh	0.006	0.040	0.060
	1.296	3.547	5.339

Cosgaisean	0.212	1.965	5.411
	1.084	1.582	-0.072
Maoin a chaidh a thoirt air adhart*	0.664	0.166	0.166
Maoin a' dol air adhart*	1.748	1.748	0.094

*Airgead agus cairt-chreideis

3.0	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh**
3.1	Aig an àm seo, le figearan 6 mìosan ri làimh agus suidheachadh gu tur neo-àbhaisteach fhathast ann, tha an claon de chosgaisean a' tuiteam air deireadh air buidseat a' leantainn. Roimhe seo, bha dòchas ann gun tigeadh piseach air Covid ach chan eil sin air tachairt agus tha a' bhuaidh a' mairsinn. Ann an **Leasachadh**, tha cosgaisean air tuiteam air deireadh air buidseat mu 27%, (2019 -5%). Tha an sgioba a' rannsachadh chosgaisean airson comharrachadh far a bheil cosgaisean nach tachair sa bhliadhna – feumaidh coimhead ri prògraman airson comharrachadh dè nach tachair anns a' bhliadhna. Air taobh **Chosgaisean Ruith,** tha iad seo air tuiteam air deireadh air buidseat mu 16% an taca ri +1% aig an aon àm an-uiridh. Tha raointean ann le sàbhalaidhean m.e. tuarastal agus siubhal, agus raointean eile far nach eil ann ach dàil sna cosgaisean m.e. togalaichean agus taic phroifeiseanta. Cha do thuit Cosgaisean Ruith gu ìre glè mhòr thairis air a' bhliadhna leis gu bheil an earrann as motha (72%) ann an tuarastal. Cosgaisean ag èiridh a-mach a **Covid-19** dhan bhuidhinn: mu £5k air a chosg air rudan mar uidheamachd, ICT co-cheangailte ris an sgioba ag obair bho an dachaighean. Aig an àm seo, chan eil e comasach beachd làidir a thoirt air ciamar a thionndaidheas gnothaichean a-mach airson na bliadhna air fad. Tha an sgioba a' coimhead gu mionaideach ri cosgaisean airson obair a stiùireadh gus am buidseat a chleachdadh gu h-èifeachdach.
4.0	**Moladh**
4.1	Thathas ag iarraidh air Buill beachdachadh air an aithisg seo agus am fiosrachadh a thoirt fa-near.
5.0	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
	Buaidh air buidseatan a rèir na tha air ainmeachadh gu h-àrd.
5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Tha obair a bharrachd ann leis gum feum oifigearan barrachd sgrùdadh is planadh a dhèanamh leis nach eil e comasach do bhuidhnean a tha a' faighinn taic-airgid na planaichean aca a chur an gnìomh mar a bha iad an dùil.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Chan eil buaidhean ann air trèanadh.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachdail agus Corporra**
	Tha am pàipear seo a toirt taic dhan Bhòrd a bhith a' coileanadh nan uallaichean aca agus coileanadh nan amasan airson na bliadhna.
5.5	**Ceanglaichean ri Frèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta**

AR N-ADHBHAR		**AR LUACHAN**	
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach		'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach	
AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
Còraichean daonna	☒	Clann	☒

	Cultar	☒	Coimhearsnachdan	☒
	Àrainneachd	☐	Bochdainn	☐
	Slàinte	☐	Eadar-Nàiseanta	☐
	Foghlam	☒	Eaconamaidh	☒
	Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach			☒
5.6	**Buaidhean air Cliù**			
	Tha stiùireadh ionmhas gu coileanta a' cur ri cliù na buidhne.			
5.7	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**			
	Chan eil buaidh air slàinte is sàbhailteachd.			
5.8	**Buaidhean Laghail**			
	Chan eil buaidh laghail ann fon chuspair seo.			
5.9	**Buaidhean air Co-ionannas**			
	Chan eil buaidh air co-ionannas.			

Finance Report 30 September 2020	Expenditure Current Month	Expenditure Year to Date	Budget Year to Date	Variance Year to Date	Annual Budget	Expenditure to Previous Month
	£	£	£	£	£	£
Development Expenditure						
Gaelic Usage						
ACG - Local Mòds Delivery	1,250	3,750	3,750	-	5,000	2,500
Hubs - An Tosgan Rent & Costs	-	14,871	12,500	2,371	30,000	14,871
Fèisean nan Gàidheal - Contribution to Core Costs	-	15,300	15,300	-	30,600	15,300
Fèisean nan Gaidheal - Sgoil Samhraidh Drama	-	10,000	10,000	-	20,000	10,000
Fèisean na Gaidheal - Song Writing	-	2,500	-	2,500	5,000	2,500
Fèisean na Gaidheal - Fèis TV	-	5,000	5,000	-	10,000	5,000
CnL - Contribution to Core Costs	-	45,135	45,135	-	90,270	45,135
CnL - Gaelic Publishing Grants	-	34,500	34,500	-	69,000	34,500
CNAG - Iomairtean	-	158,100	158,100	-	316,200	158,100
CNAG - National Youth Programme	-	10,000	10,000	-	20,000	10,000
An Lòchran - Contribution to Core Costs	-	-	7,000	(7,000)	16,000	-
An Lòchran - Annual Programme	-	-	-	-	-	-
An Lòchran - An Lèanag Lease & Service costs	1,352	8,645	480	8,165	25,000	7,293
ICCI - Gaelic Usage Programme	-	15,250	15,250	-	30,500	15,250
Tobar An Dualchais - Contribution to Core Costs	-	-	9,375	(9,375)	29,250	-
Cànan - FilmG	-	-	19,000	(19,000)	19,000	-
Ceòlas - Sgoil Shamhraidh	-	9,400	5,000	4,400	14,400	9,400
Ceòlas - Tachartasan	-	5,000	5,000	-	10,000	5,000
Acair - Contribution to Core Costs	-	13,770	13,770	-	27,540	13,770
Theatre gu Leòr - Contribution to Core Costs	-	22,185	22,185	-	44,370	22,185
Theatre gu Leòr - Creative Learning Programme	-	5,750	5,750	-	11,500	5,750
Covid-19 Support Fund	11,360	94,950	40,000	54,950	114,000	96,790
Collaboration Fund	-	-	20,000	(20,000)	54,000	-
GLAIF- Gaelic Language Plans Support - Usage	39,780	73,660	199,444	(125,784)	450,000	33,880
GLAIF- Gaelic Language Plans Support - Iomairtean	-	115,040	82,065	32,975	182,360	115,040
Taic Freumhan Coimhearsnachd (TFC) [Community Grants	-	17,202	86,653	(69,451)	112,110	17,202
Colmcille [Irish Partnership]	182	37,216	42,540	(5,324)	80,000	37,035
Gaelic Arts Projects	-	2,200	5,831	(3,631)	25,000	2,200
Discretionary National Gaelic Language Plan Projects	-	-	2,000	(2,000)	4,000	-
Corpus Development	-	-	19,800	(19,800)	50,000	-
Total - Gaelic Usage	**53,923**	**719,424**	**895,428**	**(176,004)**	**1,895,100**	**678,701**
Gaelic Learning						
Stòrlann - An Seotal	-	7,500	7,500	-	15,000	7,500
Stòrlann - Resources (0-5, Primary, Secondary, Adult)	-	100,000	100,000	-	200,000	100,000
Stòrlann - An t-Alltan	-	30,000	30,000	-	60,000	30,000
Stòrlann - Prelims	-	5,000	5,000	-	10,000	5,000
Fèisean nan Gaidheal - Feis Sgoil	-	30,000	30,000	-	60,000	30,000
CnL - Training Programme	-	5,500	5,500	-	11,000	5,500
Comann nam Pàrant (CnamP)	-	63,750	63,750	-	127,500	63,750
ICCI - Gaelic Tuition	-	24,480	24,480	-	48,960	24,480
Tobar an Dualchais - Contribution to Core Costs	-	-	3,125	(3,125)	9,750	-
Faclair na Gàidhlig - Contribution to Core Costs	-	38,250	38,250	-	76,500	38,250
MG Alba - Learn Gaelic	(0)	34,740	16,500	18,240	34,740	34,740
Ceòlas - GIFT	-	-	6,000	(6,000)	-	-
Ceòlas - Oifigearan Curriculum	-	17,850	17,850	-	35,700	17,850
Ceòlas - Clasaichean Coimhearsnachd	-	1,000	1,000	-	2,000	1,000
Acair - Gaelic Publishing Programme	-	10,000	10,000	-	20,000	10,000
GLAIF - GIFT	-	500	125,000	(124,500)	125,000	500
GLAIF - Learning	20,877	36,743	80,000	(43,257)	300,000	15,866
Early Years Support Scheme	0	6,210	94,500	(88,290)	150,000	6,210
Education and Learning Projects	-	3,348	20,000	(16,652)	100,000	3,348
Covid-19 Support Fund	-	13,200	20,000	(6,800)	38,000	-
Collaboration Fund	-	-	-	-	18,000	-
ITE Support	-	10,800	15,000	(4,200)	75,000	10,800
Data and Information Commissions	-	10,990	5,000	5,990	50,000	10,990
Canadian Scholarships	-	-	-	-	8,000	-
Teacher Recruitment Events	-	-	5,000	(5,000)	10,000	-
Total - Gaelic Learning	**20,877**	**449,862**	**723,455**	**(273,594)**	**1,585,150**	**415,784**

Finance Report

30 September 2020

	Expenditure Current Month	Expenditure Year to Date	Budget Year to Date	Variance Year to Date	Annual Budget	Expenditure to Previous Month
	£	£	£	£	£	£
Gaelic Promotion						
ACG - Contribution to Core Costs	10,838	32,513	32,513	-	43,350	21,675
ACG -Royal National Mòd Delivery	13,125	39,375	39,375	-	52,500	26,250
Fèisean nan Gaidheal - Blas Festival	-	10,000	10,000	-	20,000	10,000
CnL - Marketing	-	3,750	3,750	-	7,500	3,750
CnL - Duais Dhòmhnall Meek	-	1,500	1,500	-	3,000	1,500
ICCI - Contribution to Core Costs	-	12,750	12,750	-	29,500	12,750
Ainmean-àite na h-Alba - Contribution to Core Costs	-	40,800	40,800	-	81,600	40,800
Acair - Marketing	-	5,000	5,000	-	10,000	5,000
GLAIF - Promotion	-	-	6,300	(6,300)	6,300	-
Covid-19 Support Fund	-	-	-	-	38,000	-
Collaboration Fund	-	-	-	-	18,000	-
Marketing Campaigns & Duaisean Gàidhlig	2,480	3,055	30,000	(26,945)	65,000	575
Total - Gaelic Promotion	**26,443**	**148,743**	**181,988**	**(33,245)**	**374,750**	**122,300**
TOTAL - DEVELOPMENT COSTS	**101,243**	**1,318,028**	**1,800,871**	**(482,843)**	**3,855,000**	**1,216,785**

Running Costs

30 September 2020	Expenditure Current Month	Expenditure Year to Date	Budget Year to Date	Variance Year to Date	Annual Budget	Expenditure to Previous Month
Staff Costs	88,789	521,919	582,305	(60,386)	1,164,609	433,130
Premises Costs	157	6,907	6,342	565	12,684	6,750
Travel & Hospitality	618	1,819	18,255	(16,436)	36,505	1,201
IT Costs	5,474	47,506	43,163	4,342	86,323	42,032
Shared Service Costs	0	11,104	18,500	(7,396)	55,000	11,104
Professional Fees	8,356	33,590	54,530	(20,941)	119,514	25,234
Other Costs	7,269	24,430	44,155	(19,725)	81,310	17,161
Capital Expenditure	0	0	0	0	0	0
Total Running Cost Spend	**110,663**	**647,274**	**767,250**	**(119,976)**	**1,555,945**	**536,611**
Total Organisation Spend	**211,906**	**1,965,302**	**2,568,121**	**(602,818)**	**5,410,945**	**1,753,396**

A' freagairt ri	Bòrd Stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02 Dùbhlachd 2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	10.1

Tiotal a' Phàipeir	Atharrachadh Prìomh Chomharra Coileanaidh 3	
Moladh do Bhuill	Ri Aontachadh	
Neach labhairt:	Joanne McHale	
Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba Stiùiridh	19/11/2020	Ri Aontachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	PT1 – PCC 3	

1.0	**Adhbhar**
1.1	A' sireadh aonta bhon Bhòrd Stiùiridh airson Prìomh Chomharra Coileanaidh 3 atharrachadh sa Phlana Gnìomh 2020-21 ri linn buaidh Covid-19.
2.0	**Cùl-fhiosrachadh**
2.1	Tha e air a bhith follaiseach, on a dhùin buidhnean tràth-bhliadhnaichean sa Mhàrt 2020 ri linn Covid-19 agus stiùireadh bhon Riaghaltas, nach biodh e comasach do Bhòrd na Gàidhlig PCC 3 a choileanadh: ***Barrachd clann a' gabhail pàirt ann an seiseanan tràth-bhliadhnaichean.*** *More children participating in early years' sessions.* Às dèidh nan còmhraidhean a chaidh a chumail aig Coinneamhan den Bhòrd Stiùiridh agus Sgioba Stiùiridh san t-Samhain, chaidh beachdachadh air PCC na bu fhreagarraiche don t-suidheachadh anns a bheil sinn ag obair.
3.0	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh**
3.1	Fhad 's a tha na buidhnean air a bhith dùinte, tha an t-Oifigear Leasachaidh (Foghlam) agus Luchd-taic nan Tràth-bhliadhnaichean air a bhith ann an conaltradh ri na buidhnean airson taic a thoirt seachad tron t-suidheachadh mhì-àbhaisteach seo. Thàinig stiùireadh bhon Riaghaltas aig deireadh an Lùnastail 2020 gum biodh e ceadaichte do bhuidhnean ath-thòiseachadh a' leantainn riaghailtean sònraichte, ach fiu 's leis an sin tha cùisean air a bhith anabarrach doirbh dhan roinn seo. Choinnich àireamh bheag de bhuidhnean air-loidhne air feadh a' ghlasaidh-shluaigh, agus on a thàinig an stiùireadh bhon Riaghaltas gun robh e ceadaichte fosgladh a-rithist, tha àireamh bheag air ath-thòiseachadh, ach tha cuingealachaidhean ag adhbharachadh trioblaid don mhòr-chuid dhiubh. Chaidh Sgeama Thabhartasan Foghlaim nan Tràth-bhliadhnaichean air adhart mar as àbhaist eadar an Cèitean is an t-Iuchar ach bha iarrtasan sìos air an-uiridh. Chaidh sgrùdadh a dhèanamh san Ògmhios air mar a bha Covid-19 air buaidh a thoirt air buidhnean. Chaidh sgrìobhan a chur ri chèile le molaidhean is stiùir do bhuidhnean le fiosrachadh mu dheidhinn ath-thòiseachadh, gluasad gu dòighean-obrach eile agus eisimpleirean de dheagh chleachdadh. Tha an sgioba ann an co-bhann ri Stòrlann ag ullachadh trèanadh air-loidhne a thèid air adhart san t-Samhain is san Dùbhlachd air a' ghoireas Gàidhlig nan Òg. Thèid trèanadh a bharrachd mu chluich air a' bhlàr a-muigh a thoirt seachad tràth ann an 2021. Tha an sgioba cuideachd ag obair gus ceangal nas dlùithe a dhèanamh le ùghdarrasan ionadail.
4.0	**Moladh**
4.1	Thathar ag iarraidh oirbh mar Bhòrd Stiùiridh aontachadh gun tèid atharrachadh air PCC 3 bho:

	Barrachd clann a' gabhail pàirt ann an seiseanan tràth-bhliadhnaichean. *More children participating in early years' sessions.* Gu: **A' cumail taic ri seirbheisean làithreach.** *Maintain support for existing provision.*
5.0	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
	Cha bhi buaidh ann.
5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Nì seo cùisean nas fhasa do chuid den luchd-obrach leis nach bi uallach ann nach gabh PCC 3 mar a tha e an-dràsta a choileanadh ri linn Covid-19.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Cha bhi buaidh ann.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachadh agus Corporra**
	Amas 2: Gum bi barrachd chothroman ann do dhaoine aig aois sam bith na sgilean Gàidhlig aca a thoirt air adhart agus gum bi e nas fhasa dhaibh na cothroman sin a ghabhail.
5.5	**Ceanglaichean ri Frèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta**

AR N-ADHBHAR	AR LUACHAN
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach	'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach

AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
Còraichean daonna	☐	Clann	☒
Cultar	☐	Coimhearsnachdan	☒
Àrainneachd	☐	Bochdainn	☐
Slàinte	☐	Eadar-Nàiseanta	☐
Foghlam	☒	Eaconamaidh	☐
Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach			☐

5.6	**Buaidhean air Cliù**
	Chuireadh seo ri cliù na buidhne.
5.7	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**
	Cha bhi buaidh air slàinte is sàbhailteachd.
5.8	**Buaidhean Laghail**
	Cha bhi buaidh air lagh.
5.9	**Buaidhean air Co-ionannas**
	Cha bhi buaidh air co-ionannas.

1. Moladh

Leis nach eil a' mhòr-chuid dhe na buidhnean tràth-bhliadhnaichean air ath-thòiseachadh, cha bhi e comasach am PCC 3 a leanas a choileanadh ro dheireadh a' Mhàirt 2021:

***Barrachd clann a' gabhail pàirt ann an seiseanan tràth-bhliadhnaichean*.**

Mar sin, thathar a' moladh gun tèid atharrachadh gu:

PCC	Targaidean
PCC3 **A' cumail taic ri seirbheisean làithreach.** Maintain support for existing provision.	Cruinnichidh sinn 'Plana B' bho gach buidheann a fhuair maoineachadh tro sgeama Thabhartasan Foghlaim nan Tràth-bhliadhnaichean.
	Prògram air an lìbhrigeadh le goireas ri fhaighinn air loidhne gach seachdain eadar Am Faoilleach sa Mhàrt 2021.
	6 cothroman trèanaidh air loidhne ri fhaighinn tron bhliadhna.
	Measaidhean deimhinneach air seiseanan trèanaidh air an trusadh, air cnuasachadh orra, is air an cur an gnìomh.

2. Buidhnean Tràth-Bhliadhnaichean 2020 – 2021

Sa Mhàrt 2020, b' fheudar do bhuidhnean tràth-bhliadhnaichean air feadh Alba stad ri linn Covid-19 agus Stiùireadh bhon Riaghaltas.

Tron àm sin, choinnich àireamh bheag de bhuidhnean air-loidhne.

Às dèidh cha mhòr 5 mìosan, aig deireadh an Lùnastail 2020, thàinig stiùireadh bhon Riaghaltas gum biodh e ceadaichte do dh'obair òigridh neo-riaghlaichte tòiseachadh a-rithist, a' leantainn stiùireadh sònraichte.

Airson ath-thòiseachadh, feumaidh na buidhnean tràth-bhliadhnaichean stiùireadh nàiseanta a leantainn agus, bhon Dàmhair 2020, ri stiùireadh ionadail a leantainn ri linn dè an ìre anns a bheil an t-seirbheis.

Fiù 's le stiùireadh a tha a' toirt cead do bhuidhnean ath-thòiseachadh, tha na cuingealachaidhean a tha na lùib a' cur bacadh air a' mhòr-chuid dhe na buidhnean leis gu bheil na leanas ainmichte:

- Casg air seinn
- Casg air cuid ghoireasan
- Casg air greim-bidhe
- Casg air àireamhan a tha ceadaichte
- Casg air fad an t-seisein

A bharrachd air sin, tha an t-uabhas obair ri dhèanamh ro-làimh le uallach ann airson measaidhean cunnairt, trèanadh do luchd-obrach agus glanadh a bharrachd, agus tha a' mhòr-chuid de bhuidhnean air an ruith gu saor-thoileach.

3. Taic bho Bhòrd na Gàidhlig

Tha an t-Oifigear Leasachaidh (Foghlam) agus Luchd-taic nan tràth-bhliadhnaichean air a bhith a' cumail taic ri na buidhnean tràth-bhliadhnaichean, on a stad iad sa Mhàrt, tro chonaltradh cunbhalach.

Chaidh sgrùdadh a dhèanamh air buaidh Covid-19 air na buidhnean tro cheisteachan san Ògmhìos 2020.

Ruith sgeama Thabhartasan Foghlaim nan Tràth-bhliadhnaichean mar as àbhaist eadar an Cèitean is an t-Iuchar ann an co-bhann ri Comann nam Pàrant agus chaidh taic luach £87,270 a thoirt do 23 bhuidhnean. Tha sinn cuideachd air a bhith sùbailte a thaobh iarrtasan anmoch ri linn an t-suidheachaidh mhì-àbhaistich anns a bheil sinn agus leis gun robh sinn mothachail gun robh an àireamh de dh'iarrtasan air tuiteam bhon uiridh.

Chaidh stiùireadh air adhart chun nam buidhnean san Dàmhair 2020 le molaidhean a thaobh obair eadar-dhealaichte a dh'fhaodadh buidhnean a bhith a' gabhail os làimh: air-loidhne beò, air-loidhne clàraichte ro-làimh agus air a' bhlàr a-muigh.

Tro chonaltradh ri buidhnean a tha air ath-thòiseachadh, tha an sgioba a' cruinneachadh agus a' sgaoileadh eisimpleirean de dheagh-chleachdadh gus taic a chumail ri buidhnean eile.

Ann an co-bhann ri Stòrlann Nàiseanta, gheibh buidhnean tràth-bhliadhnaichean cothrom trèanadh a dhèanamh air-loidhne air a' ghoireas Gàidhlig nan Òg. Thèid seo air adhart san t-Samhain is san Dùbhlachd 2020.

Tha an sgioba cuideachd ag obair gus trèanadh air-loidhne ullachadh mu dheidhinn cluiche air a' bhlàr a-muigh, a bhios a' ruith uaireigin eadar am Faoilleach is am Màrt 2021.

Tha Sgioba nam Planaichean agus Sgioba an Fhoghlaim mar-thà ag obair ann an co-bhann air gealltanasan foghlaim ann am planaichean Gàidhlig nan Ùghdarrasan Poblach, agus tha seo a' gabhail a-steach amasan airson roinn nan tràth-bhliadhnaichean. Thèid barrachd co-obrachadh a chur air dòigh gus seo a leasachadh anns na mìosan a tha romhainn.

Thèid barrachd co-obrachadh a dhèanamh le Ùghdarrasan Ionadail anns na mìosan a tha romhainn gus aontachadh air cothroman airson an t-seirbheis tràth-bhliadhnaichean a neartachadh ann an diofar sgìrean.

An suidheachadh an-dràsta

Tha àireamh glè bheag de bhuidhnean air ath-thòiseachadh gu ruige seo agus tha seo comasach leis gu bheil iad:

- A' coinneachadh air-loidhne
- Air gluasad chun a' bhlàir a-muigh
- Air na h-àireamhan aca a ghearradh

Tha e fìor, ge-tà, nach eil e air a bhith comasach don mhòr-chuid ath thòiseachadh aig an ìre seo ri linn grunn adhbharan, leithid:

- B' àbhaist dhaibh a bhith a' coinneachadh ann an sgoil agus chan eil e ceadaichte dhaibh tilleadh an-dràsta ri linn poileasaidhean nan Ùghdarrasan Ionadail.
- Chan eil mòran tallachan coimhearsnachd, far a bheil tòrr eile a' coinneachadh, fosgailte a-rithist fhathast.
- Chan eil àite air a' bhlàr a-muigh freagarrach aca.

- ’S e luchd-saor thoileach a tha a’ ruith nam buidhnean agus leis na h-uallaichean a bharrachd co-cheangailte ris na cuingealachaidhean a bharrachd, chan eil e air a bhith comasach dhaibh ath-thòiseachadh.

4. Co-dhùnadh

Tha buidhnean tràth-bhliadhnaichean air leth cudromach do shoirbheachas FtMG agus feumar taic is sùbailteachd a thoirt don t-seirbheis seo gus a bhith cinnteach gum bi cùisean seasmhach san àm ri teachd.

A' freagairt ri	Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02/12/2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	10.2

Tiotal a' Phàipeir	Coileanadh a' Phlana Gnìomh	
Moladh do Bhuill	Airson fiosrachadh *	
Neach-labhairt:	Shona NicIllinnein, Ceannard	
Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba-stiùiridh Comataidh Poileasaidh is Ghoireasan	07/10/2020 27/10/2020	Airson aontachadh Airson fiosrachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	Tha- Pàipear-taice 1 – Coileanadh a' Phlana Gnìomh 20-21	

1.0	**Adhbhar**
1.1	'S e as adhbhar don phàipear seo fiosrachadh a thoirt don Bhòrd-stiùiridh air coileanadh ghnìomhan ann an 2020/21 mu choinneamh na chaidh a chur ron bhuidhinn ann am Plana Chorporra 2018/23 agus Plana Gnìomh 2020/21.
2.0	**Cùl-fhiosrachadh**
2.1	Tha am Plana Corporra aig Bòrd na Gàidhlig a' comharrachadh 9 builean coileanaidh a bhios gan cleachdadh airson measadh a dhèanamh air coileanadh mu choinneamh phrìomhachasan ro-innleachdail a tha rin coileanadh ro 2023.
2.2	Tha Plana Gnìomh 2020/21 a' comharrachadh ghnìomhan sònraichte a thèid a choileanadh gus adhartas a dhèanamh le prìomhachasan ro-innleachdail bhon Phlana Chorporra. Tha na clàran san aithisg an cois seo a' toirt iomradh air an adhartas a tha ga dhèanamh leis a seo.
3.0	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh**
3.1	Aig an ìre seo, tha aon phuing gu sònraichte cudromach – buaidh Covid-19. Tha cunnart ann nach tèid cuid de na gnìomhan a choileanadh agus tha oifigearan ag obair taobh a-staigh agus taobh a-muigh na buidhne gus slighean eile a chur an gnìomh gus an tèid na toraidhean a libhrigeadh. Bha coinneamh den bhòrd-stiùiridh ann air 02/11/2020 gus coimhead a-rithist air prìomhachasan sa Phlana Gnìomh, ann an co-theacsa COVID-19. Tha barrachd fiosrachadh sa phàipear PT1 air gach Prìomh Chomharra Coileanadh agus gach gnìomh.
4.0	**Moladh**
4.1	Tha am pàipear seo airson fiosrachadh is thathar ag iarraidh air Buill toirt fa-near don fhiosrachadh seo
5.0	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**

5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
	Tha buaidh aig COVID air mar a tha pròiseactan a' ruith, le cuid a' ruith air dheireadh, cuid nach eil air thòiseachadh agus gun do steidhich BnG maoin sònraichte airson deiligeadh ri buaidh COVID air a' Ghàidhlig.
5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Bidh buaidh mhòr air an luchd-obrach oir tha an aithisg seo a' toirt iomradh air iomadh gnìomh a tha an sgioba a' toirt air adhart.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Chan eil buaidh dhìreach sam bith aig an aithisg seo air trèanadh ach le cuid de na gnìomhan, tha iad a' ciallachadh gum bi treànadh a bharrachd a dhìth air cuid.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachadh agus Corporra**
	Tha am pàipear seo a' cur ris na ceithir amasan corporra aig Bòrd na Gàidhlig.
5.5	**Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta**

AR N-ADHBHAR	AR LUACHAN
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach	'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach

AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA

Còraichean daonna	☒	Clann is Òigridh	☒
Cultar	☒	Coimhearsnachdan	☒
Àrainneachd	☒	Bochdainn	☐
Slàinte	☒	Eadar-Nàiseanta	☒
Foghlam	☒	Eaconamaidh	☒
Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach	☒		

5.6	**Buaidhean air Cliù**
	Thathar an dùil gum bi an aithisg seo a' cur ri cliù na buidhne leis an eòlas a tha ri fhaighinn air obair na buidhne.
5.7	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**
	Chan eil buaidh dhìreach sam bith aig an aithisg seo air Slàinte is Sàbhailteachd.
5.8	**Buaidhean Laghail**
	Chan eil buaidh laghail dhìreach sam bith aig an aithisg seo.
5.9	**Buaidhean air Co-ionannachd** Chan eil buaidh sam bith a bharrachd aig an aithisg seo air co-ionannachd.

A' COILEANAIDH A' PHLANA GNÌOMH 2020-21

Ar Lèirsinn: Gum bi a' Ghàidhlig air a faicinn is air a cluinntinn gu làitheil air feadh Alba, chun na h-ìre 's gum bi i air a h-aithneachadh mar phàirt bhunaiteach de bheatha muinntir na h-Alba agus mar chànan prìseil a tha a' cur ri cultar is eaconamaidh na dùthcha.	**Our Vision:** Gaelic is seen and heard on a daily basis across Scotland, such that it is widely recognised as an integral part of Scottish life and a national and economic asset

1. A' Cleachdadh na Gàidhlig

1. Using Gaelic

Prìomhachasan Ro-innleachdail Barrachd dhaoine a' cleachdadh agus a' faighinn buannachd bho Ghàidhlig san àite-obrach, aig an dachaigh agus anns a' choimhearsnachd	**Strategic Priority 1** More people are using and benefiting from Gaelic at work, at home and in the community

▪ **Ciamar a tha an t-adhartas a' cuideachadh le bhith a' lìbhrigeadh na lèirsinn?**	Tha am Plana Corporra 2018-23 aig Bòrd na Gàidhlig gu mòr stèidhichte air a' Phlana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 agus tha e a' toirt stiùir dhuinn air mar a bhios an obair againn a' dèanamh diofar gus am bi a' Ghàidhlig air a faicinn is air a cluinntinn gu làitheil air feadh Alba, chun na h-ìre 's gum bi i air a h-aithneachadh mar phàirt bhunaiteach de bheatha muinntir na h-Alba agus mar chànan prìseil a tha a' cur ri cultar is eaconamaidh na dùthcha. Tha Bòrd na Gàidhlig a' cuideachadh barrachd dhaoine le bhith a' cleachdadh agus a' faighinn buannachd bho Ghàidhlig san àite-obrach, aig an dachaigh agus anns a' choimhearsnachd.
▪ **A bheil adhartas mu choinneamh na lèirsinn mar a bhiodh dùil?**	Chan eil adhartas mu choinneamh na lèirsinn mar a bha sinn an dùil air sgàth COVID-19 agus air sgàth na buaidh a thug sin air diofar bhuidhnean agus pròiseactan air feadh na dùthcha. Ged a bha cùisean a' fàs beagan na bu dhòchasaiche aig toiseach an t-samhraidh, tha e follaiseach gum bi buaidh ann airson greis fhathast. 'S e deagh naidheachd a th' ann gu bheil sgoilearan air ais ann an sgoiltean agus a' faighinn foghlam tro mheadhan na Gàidhlig a-rithist ged nach eil e tachartasan aghaidh-ri-aghaidh às dèidh na sgoile a' dol air adhart mar a b' àbhaist. Tha draghan mòra ann mu dheidhinn suidheachadh na h-eaconamaidh air feadh na dùthcha agus gu sònraichte ann an cuid de na roinnean, leithid cultar agus turasachd, far a bheil dlùth cheangal ri cleachdadh na Gàidhlig.

Prìomh Chomharra Coileanaidh	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/ Uaine		
Prìomh Chomharra Coileanaidh 1: Barrachd chothroman do dhaoine an sgilean Gàidhlig a chur gu feum	Tuigse nas fheàrr air na cnapan-starra a tha ann am measg fhileantach ann a bhith a' cleachdadh na Gàidhlig sna h-Eileanan Siar	Chuir Bòrd na Gàidhlig coimisean rannsachaidh air dòigh ann an co-bhonn ri Oilthigh Ghlaschu agus Oilthigh Dhùn Èideann gus coimhead air na cnapan-starra a th' ann am measg luchd-labhairt na Gàidhlig le bhith a' bruidhinn Gàidhlig ri chèile. Thòisich a' phròiseact mar a bhathas an dùil ach ri linn COVID-19 tha am pròiseact seo air a thighinn gu stad. Thathas an dùil gun tòisich e a-rithist nuair a bhios cùisean nas sàbhailte. Le cùisean COVID-19 anns na h-Eileanan Siar a' dol suas, tha cunnart ann nach bi e comasach crìoch a chur air a' phròiseact seo sa ghèarr-ùine.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Barrachd cleachdaidh den Ghàidhlig ann an coimhearsnachdan air feadh Alba	Tha Bòrd na Gàidhlig a' cumail taic ri pròiseactan ann an coimhearsnachdan air feadh Alba a bhios a' cur air adhart cleachdadh na Gàidhlig. Gu ruige seo ann am bliadhna ionmhais 20-21 tha sinn a' cumail taic ris na leanas:- - 18 pròiseactan Colmcille - 47 pròiseactan GLAIF - 74 pròiseactan Taic Freumhan Coimhearsnachd (TFC) - 46 tabhartasan foghlaim - 23 buidhnean tràth-bhliadhnaichean - 39 pròiseactan ri linn COVID-19 - 13 prìomh bhuidhnean lìbhrigidh - 20 pròiseactan "Eile" nach eil tighinn fo sgèith nan sgeamaichean gu h-àrd **280** pròiseactan uile-gu-lèir a bhios a' cur air adhart cleachdadh na Gàidhlig ann an coimhearsnachdan air feadh Alba. Cuideachd, tha Bòrd na Gàidhlig ag obair le 68 ùghdarrasan poblach aig a bheil planaichean Gàidhlig reachdail aontaichte no a tha ag obair a dh'ionnsaigh fear a chruthachadh. Tha na buidhnean seo ag obair ann an coimhearsnachdan air feadh Alba.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Prìomh Chomharra Coileanaidh 2: Bidh barrachd dhaoine ag aontachadh leis an abairt "Tha a' Ghàidhlig a'dèanamh diofar nam bheatha"	Comharrachadh àireamh bhun-loidhne de dhaoine a tha ag aithris gu bheil buaidhean deimhinneach ann mar thoradh air cleachdadh na Gàidhlig	Tha an obair seo stèidhichte air an fhiosrachadh a bhios anns na h-aithisgean adhartais agus deireannach a chuireas buidhnean gu Bòrd na Gàidhlig. Tha an obair seo a' dol air adhart beag air bheag agus mar bu chòir.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Fianais gu bheil barrachd chothroman do dh'òigridh a bhith ag inntrigeadh margaidh na h-obrach, far a bheil iad a' cur an cuid sgilean Gàidhlig gu feum	Tha còmhraidhean a' dol air adhart le Leasachadh Sgilean na h-Alba, Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean agus Comhairle nan Eilean Siar gus fàs a thoirt air cothroman preantasachd a dhèanamh tro mheadhan na Gàidhlig no far am bi cothrom aig daoine òga na sgilean Gàidhlig aca a chur gu feum anns an àite-obrach. Ghabh 4 daoine òga pàirt anns an sgeama grèis gnìomhachas aig Comhairle nan Eilean Siar le taic-airgid bho Bhòrd na Gàidhlig thairis air mìosan an t-samhraidh, a dh' aindeoin nan duilgheadasan a bh' ann ri linn COVID-19.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd

Cothroman Ùra Dè na gnìomhan eile a dh'fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn?
Tha na h-àireamhan dhaoine a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig air-loidhne fhathast a' fàs gu sònraichte tro Duolingo agus tro LearnGaelic.scot. Tha e cudromach gu bheil sinn a' gabhail a' chothruim seo a) gus fàs a thoirt air àireamhan luchd-cleachdaidh na Gàidhlig anns na bliadhnaichean ri teachd b) gus taic airson na Gàidhlig ann an Alba a leudachadh agus c) gus am bi a' mhargaid airson seirbheisean Gàidhlig nas motha. Tha barrachd dhaoine ag obair bhon taigh a-nis agus bidh an suidheachadh seo a' leantainn air adhart airson nam mìosan ri thighinn. Tha cothroman ann le seo a) nach bi daoine le sgilean Gàidhlig a' gluasad air falbh bho choimhearsnachdan Gàidhlig agus b) gum bi cothrom aig daoine le sgilean Gàidhlig gluasad gu coimhearsnachdan Gàidhlig. Le barrachd dhaoine nas sgileil a thaobh a bhith coinneachadh ri daoine eile air-loidhne mar eisimpleir tro Zoom mar a bha iad, tha cothrom ann gum bi comasan aig barrachd dhaoine pàirt a ghabhail ann an tachartasan Gàidhlig air-loidhne thairis air na mìosan ri thighinn.

1.1 Gnìomhan 2020-21

1. A' Cleachdadh na Gàidhlig	Gnìomhan 2020-21	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/Uaine		
Cuir ri cleachdadh na Gàidhlig am measg na feadhna aig a bheil sgilean Gàidhlig	Crìoch a chur air pròiseact rannsachaidh tùsail sna h-Eileanan Siar gus cnapan-starra aithneachadh a thaobh cleachdadh na Gàidhlig am measg luchd-labhairt fileanta na Gàidhlig sa choimhearsnachd ud	Thòisich a' phròiseact mar a bhathas an dùil ach ri linn COVID-19 tha am pròiseact seo air a thighinn gu stad. Thathas an dùil gun tòisich e a-rithist nuair a bhios cùisean nas sàbhailte. Le cùisean COVID-19 anns na h-Eileanan Siar a' dol suas, tha cunnart ann nach bi e comasach crìoch a chur air a' phròiseact seo sa ghèarr-ùine.	Orainds	Orainds	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Iomairt #cleachdi air a leasachadh thar nan roinnean poblach, prìobhaideach agus saor-thoileach	Thug COVID-19 buaidh mhòr air an adhartas a bh' againn le #cleachdi am measg bhuidhnean poblach, prìobhaideach agus saor-thoileach agus chan eil air a bhith comasach dhuinn bathar (mar eisimpleir bràistean agus postairean) a phostadh a-mach gu buidhnean. Tha còmhraidhean air a bhith ann le buidhnean Gàidhlig gus am bi e comasach dhuinn am bathar #cleachdi a sgaoileadh tro na lìonraidhean aca, gu sònraichte anns na h-Eileanan Siar.	Orainds	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Cuir air dòigh lìonra de charaidean cleachdaidh air-loidhne gus cleachdadh na Gàidhlig a chur am meud	Cha do chuir sinn lìonra air dòigh fhathast. Thathas a' sùileachadh seo a dhèanamh còmhla ri prìomh chom-pàirtichean (m.e. Sabhal Mòr Ostaig, Colaiste a' Chaisteil, E-sgoil, LearnGaelic.scot, Duolingo) gus siostam de charaidean cànain a chur air dòigh airson cuideachadh le ionnsachadh agus / no dèiligeadh ri leth-oireachd (*isolation*).	Dearg	Orainds	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Cuir am meud cothroman do dh'inbhich a tha ag ionnsachadh sgilean Gàidhlig a bhith a' cleachdadh an cuid Gàidhlig nas trice	Pròiseactan thar-churraicealaim air am maoineachadh gus taic a chumail ri sgoilearan àrd-sgoile ann am foghlam na Gàidhlig gus a bhith a' cleachdadh na Gàidhlig nas trice	Tha Bòrd na Gàidhlig a' toirt maoineachadh do diofar phròiseactan gus taic a chumail ri cleachdadh na Gàidhlig am measg sgoilearan àrd-sgoile – gu sònraichte 15 Oifigearan Iomairt aig Comunn na Gàidhlig, le dlùth ceangal ri sgoilearan àrd-sgoile air feadh na h-Alba, le lìonra gu sònraichte làidir anns na h-Eileanan Siar.	Uaine	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Cuir air dòigh lìonra de dh'àiteachan is cothroman do dhaoine a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig a bhith a' cleachdadh na Gàidhlig nas trice	Cha do chuir Bòrd na Gàidhlig lionra mar seo air dòigh fhathast agus tha ceist mhòr ann a-nis am bi e comasach seo a dhèanamh idir ro dheireadh a' Mhàirt 2021, leis nach bi e comasach seo a dhèanamh aghaidh-ri-aghaidh airson greis fhathast.	Dearg	Orainds	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Pròiseactan air am maoineachadh a tha a' furastachadh tar-chur eadar-ghinealach de sgilean Gàidhlig	Tha Bòrd na Gàidhlig a' maoineachadh pròiseactan a bhios a' cuir air adhart tar-chur eadar-ghinealaich, am measg nam prìomh bhuidhnean leasachaidh mar eisimpleir Tobar an Dualchais, An Comunn Gàidhealach agus Fèisean nan Gàidheal.	Dearg	Orainds	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Brosnachadh aithne den cheangal eadar cleachdadh na Gàidhlig agus piseach air sunnd	Thèid frèam a chruthachadh gus buannachdan sunnd a thomhas agus iad ceangailte ri bhith a' cleachdadh na Gàidhlig	Ri linn COVID-19, thèid am frèam fhèin a chruthachadh san dàrna leth den bhliadhna, le fòcas aig an ìre seo air rannsachadh nam pàipearan a tha ann an Alba no suidheachaidhean eile le mion-chànanan far a bheilear a' sealltainn ceangal eadar cleachdadh cànain agus sunnd. Sa chiad dol-a-mach bidh am frèam stèidhte air builean rannsachaidh a nithear aig a' bhòrd.	Dearg	Orainds	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Thèid 6 rannsachaidhean cùise foillseachadh a tha ga dhèanamh nochdte gu bheil ceangal eadar cleachdadh na Gàidhlig agus sunnd	Cha deach rannsachaidhean cùise fhoillseachadh fhathast. Tha sinn a' cur fòcas an-dràsta air 2 rannsachadh cùise le fòcas air Gàidhlig is sunnd ann an co-theacsa a' ghlasaidh-shluaigh.	Orainds	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Obair le coimhearsnachdan gus dèanamh cinnteach gu bheil a' Ghàidhlig air a fighe a-steach ann an leasachaidhean sòisealta, cultarail is eaconamach	Cairt Coimhearsnachd Ghàidhlig nan Eilean Siar ann an com-pàirteachas le Comhairle nan Eilean Siar agus Riaghaltas na h-Alba air a cur air bhonn agus air a thoirt am follais.	Cha deach Cairt Coimhearsnachd Ghàidhlig nan Eilean Siar a chur air bhonn fhathast. Tha Bòrd na Gàidhlig, Riaghaltas na h-Alba agus Comhairle nan Eilean Siar ag obair air a' phròiseact seo còmhla, leis an amas "Gàidhlig an toiseach" a thoirt air adhart agus gus am bi na goireasan againn ag obair nas èifeachdaiche còmhla.	Orainds	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Cothroman air an leasachadh do dhaoine òga le sgilean Gàidhlig a bhith a' dol bhon sgoil a-steach gu obraichean de dheagh chàileachd far an tèid aca air na sgilean sin a chleachdadh.	Tha còmhraidhean a' dol air adhart le Leasachaidh Sgilean na h-Alba, Iomairt na Gàidhealtachd 's nan Eilean agus Comhairle nan Eilean Siar gus fàs a thoirt air cothroman preantasachd a dhèanamh tro mheadhan na Gàidhlig no far am bi cothrom aig daoine òga na sgilean Gàidhlig aca a chur gu feum anns an àite-obrach. Ghabh 4 daoine òga pàirt anns an sgeama grèis gnìomhachas aig Comhairle nan Eilean Siar le taic-airgid bho Bhòrd na Gàidhlig thairis air mìosan an t-samhraidh, a dh'aindeoin nan duilgheadasan a bh' ann ri linn COVID-19.	Orainds	Uaine	stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd

2. 0 Ionnsachadh na Gàidhlig

2. Learning Gaelic

Seisean Fosgailte
Cuspair 10.2

Prìomhachas Ro-innleachdail 2: Tha cothroman air leudachadh, agus nas ruigsinniche, do dhaoine aig aois sam bith gus an sgilean Gàidhlig a leasachadh	**Strategic Priority 2:** Opportunities for people to develop their Gaelic skills at any age have increased and are more accessible

▪ **Ciamar a tha an t-adhartas a' cuideachadh le bhith a' lìbhrigeadh na lèirsinn?**	Tha an t-adhartas gu ruige seo a' cur ris ar lèirsinn tro: Leasachaidhean le cothroman a bharrachd airson an cànan ionnsachadh (luchd-fileanta agus luchd-ionnsachaidh) Neartachadh ìomhaigh a' chànain (ann an coimhearsnachdan eadar-dealaichte agus gu nàiseanta) A' leudachadh siostaman conaltraidh agus co-obrachaidh airson na targaidean sa Phlana Nàiseanta a choileanadh.
▪ **A bheil adhartas mu choinneamh na lèirsinn mar a bhiodh dùil?**	Ri linn Covid-19 tha sinn a' beachdachadh gu faiceallach air na dòighean-obrach againn – gu seachd àraidh leis gu bheil an galar a' bualadh gu mòr air seirbheisean foghlaim (de gach seòrsa).

Prìomh Chomharra Coileanaidh	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Oraindh/Uaine		
Prìomh Chomharra Coileanaidh 3: Barrachd clann a' gabhail pàirt ann an seiseanan tràth-bhliadhnaichean *More children participating in early years' sessions*	Meudachadh de 10% ann an dòighean-inntrigidh gu tràth-bhliadhnaichean (a' toirt a-steach Bookbug, Seiseanan nan Tràth-bhliadhnaichean, is msaa)	Tha Bòrd na Gàidhlig ann an conaltradh leis na buidhnean tràth-bhliadhnaichean agus Urras Leabhraichean na h-Alba gus dàta a chruinneachadh mu na seisean bookbug Gàidhlig a chaidh a lìbhrigeadh air-loidhne. Tha buidhnean tràth-bhliadhnaichean an-dràsta ag obair air dòighean lìbhrigidh eadar-dhealaichte le measgachadh de bhuidhnean a tha an dùil feuchainn ri coinneachadh aghaidh-ri-aghaidh a-rithist agus iadsan a tha an dùil cothroman air-loidhne a chruthachadh. Tha 12 buidhnean air ath-thòiseachadh air-loidhne no aghaidh-ri-aghaidh gu ruige seo (a' mhòr-chuid air lòidhne).			Stiùiriche Foghlam
	Meudachadh de 10% ann an gabhail ri seiseanan tràtha le teaghlaichean	Beachdaichidh sinn gu cunbhalach air seo – ann an co-theacsa Covid-19 – tha coltas ann gum bi sinn ga mheasadh gach trì mìosan (a rèir dòighean-lìbhrigidh ath-leasaichte ri linn Covid-19). Leis mar a tha an Stiùireadh bho Riaghaltas na h-Alba a-nis air a ràdh gun urrainn do bhuidhnean neo-riaghlaichte ath-thòiseachadh, ma ghabhas iad ri bacaidhean, tha Bòrd na Gàidhlig ag obair gus stiùir is taic a thoirt do na buidhnean tràth-bhliadhnaichean. Tha e soilleir san Stiùireadh ge-tà gum bu chòir buidhnean fhathast a bhith a' beachdachadh air dòighean-obrach eadar-dhealaichte m.e. air-loidhne. Ma thilleas buidhnean, bidh cuideachd bacadh air rudan leithid: na h-àireamhan a tha ceadaichte a bhith a' frithealadh, àireamhan teaghlaichean a tha ceadaichte tighinn còmhla agus cur-seachadan a tha e ceadaichte lìbhrigeadh anns na seiseanan . Le sin, tha Bòrd na Gàidhlig air: • Plana B iarraidh bho gach buidheann feuch dè ghabhas a choileanadh mura h-eil e comasach dhaibh tilleadh gus coinneachadh aghaidh ri aghaidh. • Dreach molaidhean a chruthachadh air dè dh'fhaodadh a bhith air an lìbhrigeadh a thèid a' sgaoileadh do gach buidheann a tha air maoineachadh sireadh bhuainn • A bhith sùbailte a thaobh ceann-là dùnaidh airson sgeama Tabhartasan Tràth-bhliadhnaichean, le fàilte air buidhnean a bhith a' cur iarrtas a-steach fhathast. • A bhith ann an conaltradh le Comann nam Pàrant agus CORRA mun t-suidheachadh.			Stiùiriche Foghlaim
	Meudachadh de 10% ann an taic do dh'airich-chloinne is luchd-cùraim	Le fòcas air airich-cloinne tha planaichean ann airson nan ath cheumannan. Chaidh conaltradh a dhèanamh leis a' bhuidhinn Scottish Childminding Association (SCMA), a' feitheamh air fiosrachadh a thighnn air ais bhuapa.			Manaidsear Foghlaim
	Meudachadh ann an trèanadh is solar airson ionnsachadh air a' bhlàr a-muigh	Leis nach eil na buidhnean tràth-bhliadhnaichean a' coinneachadh an-dràsta, tha dàil ann a thaobh trèanadh air a' bhlàr a-muigh ach tha còmhraidhean a' leantainn le Stòrlann.			Manaidsear Foghlaim
	Measaidhean deimhinneach air seiseanan trèanaidh air an trusadh, air cnuasachadh orra, is air an cur an gnìomh	Adhartas le fòrmatan, gus a bhith deiseil airson cleachdadh nas èifeachdaiche nuair a thilleas sinn gu libhrigeadh nas àbhaistiche.			Manaidsear Foghlaim
Prìomh Chomharra Coileanaidh 4: Barrachd chothroman aig daoine an sgilean Gàidhlig a leasachadh *More opportunities for people to enhance their Gaelic skills*	Meudachadh ann an àireamh nan sgoilearan ann an FtG agus FLI	Tha sinn an dùil gum bi àireamh na cloinne ann am FtG a' dol am meud. A thaobh FLI tha coltas ann gum bi sinn feumach air sealladh nas fhad-ùiniche (gus am bi leasachaidhean leis an ATQ Gaelic a' toirt buaidh air an t-siostam, mar eisimpleir). Bha àrdachadh anns na h-àireamhan am FtG aig ìre na bun-sgoile eadar: 2018/19 (3,471) agus 2019/20 (3,701) agus ann am FtG aig ìre na h-àrd-sgoile 2018/19 (1,423) agus 2019/20 (1,451). Chaidh na h-àireamhan airson FLi am meud cuideachd: 2018/19 (3,266) agus 2019/20 (3,605).			Manaidsear Foghlaim

Prìomh Chomharra Coileanaidh	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/Uaine		
	Meudachadh ann an àireamh an luchd-ionnsachaidh inbheach	Obair a' leantainn ann am com-pàirteachas – tha fianais ann gu bheil ùidh ann an ionnsachadh air-loidhne air fàs gu mòr (Learn Gaelic, Duolingo is msaa). Coinneamh fhoirmeil LearnGaelic 26.06.20. Coinneamh-taic airson LearnGaelic 23.06.20 Coinneamh fhoirmeil LearnGaelic 7.09.20	Orainds	Uaine	Stiùiriche Foghlaim
	Meudachadh de Churraicealam FtG aig Tràth-ìre na h-Àrd-sgoile	Lèirsinn againn gum biodh seo na leasachadh leantainneach – a' togail suas lìbhrigidh gach seisean. Bidh adhartas air seo a' crochadh air libhrigeadh èifeachdach ann am planadh / aithriseadh bliadhnail. Coinneamh Sgrùdaidh leis an OECD Curriculum Review 2.10 - le BnaG/CnamP/Fèisean nan G agus Comhairle Baile Ghlaschu a' riochdachadh FtG.	Orainds	Uaine	Stiùiriche Foghlaim
	Tha plana Gàidhlig air a chur an gnìomh aig gach Àrd-sgoil a tha a' lìbhrigeadh FtG/FLI	Tha coltas ann gum bi sinn ag obair le ùghdarrasan ionadail gus adhartas a bharrachd a choileanadh gach seisean. Eisimpleir de dheagh-chleachdadh aig Earra-Ghàidheal ri fhaotainn bhon Stiùiriche Foghlaim. Thòisich sinn còmhraidhean le Earra-Ghàidheal is Bhòid air taisbeanadh aig Fèis Ionnsachaidh na h-Alba 2021. Thog sinn seo aig coinneamhan Adhartas nas Luaithe 12.08.20; Foghlam Alba 15.09; OECD 2.10.20.	Orainds	Orainds	Stiùiriche Foghlaim
Prìomh Chomharra Coileanaidh 5: Barrachd dhaoine ag aontachadh leis an abairt "Tha mi air na sgilean Gàidhlig agam a leasachadh" *More people agreeing with the statement "I have enhanced my Gaelic skills"*	Meudachadh anns an raon de dh'fhiosrachadh staitistigeil airson piseach a thomhas	Bidh fianais ann gun dèan sinn adhartas le seo thairis air a' bhliadhna	Orainds	Uaine	Stiùiriche Foghlaim
	80% de dhaoine ag aontachadh ris a' bharail seo	'S e seo fhathast ar targaid agus bidh sinn ag aithris air adhartas tron bhliadhna.	Orainds	Uaine	Stiùiriche Foghlaim

Cothroman Ùra
Dè na gnìomhan eile a dh' fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn

Le Covid-19 tha e follaiseach gu bheil an dùthaich air fad a' beachdachadh air dòighean-lìbhrigidh eadar-dhealaichte airson seirbheisean – a' gabhail a steach seirbheisean foghlaim. Tha coltas ann gum bi cuid de na h-atharraichean an lùib seo maireannach. Tha coltas ann gum bi cothroman airson ionnsachaidh air-loidhne a' fàs – a' bualadh air cothroman ionnsachaidh, cothroman trèanaidh agus siostaman conaltraidh nas fharsaing is msaa.

Bidh cothroman againn gus dòighean-obrach ùra a chruthachadh gus a bhith cinnteach gu bheil leasachaidhean airson na Gàidhlig co-ionann ri / nas fheàrr na leasachaidhean a' bualadh air lìbhrigeadh tron Bheurla.

2.1 Gnìomhan 2020-21

2. Ionnsachadh na Gàidhlig	Gnìomhan 2020-21	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Oraindс/Uaine		
Meudachadh de 10% san àireimh de sheiseanan Bookbug bhon bhun-loidhne far a bheil i an-dràsta; meudachadh na h-àireimh de theaghlaichean	Àireamh iomchaidh de sheiseanan Bookbug a bharrachd air an lìbhrigeadh [19/20 335 seiseanan: 2309 Inbhich, 3209 Clann]	Tha seiseanan Bookbug a' ruith air-loidhne agus tha sinn gam foillseachadh air na meadhanan sòisealta. Tha Bòrd na Gàidhlig ann an conaltradh leis na buidhnean tràth-bhliadhnaichean agus Urras Leabhraichean na h-Alba gus dàta a chruinneachadh mu na seisean bookbug Gàidhlig a chaidh a lìbhrigeadh air-loidhne.			Stiùiriche Foghlaim
Thathar a' comharrachadh clàradh theaghlaichean aig Seiseanan Tràth-bhliadhnaichean gus fios a bhith ann air bun-loidhne agus coileanadh de mheudachadh 10% ann am frithealadh le buill teaghlaich.	Meudachadh de 10% san àireimh de theaghlaichean ann an Seiseanan Tràth-bhliadhnaichean. gan lìbhrigeadh thar 2020-21.	Ann an co-theacsa Covid-19, cha bhi sinn an dùil an targaid a ruigsinn –bhathar a' cur casg gu mòr air lìbhrigeadh sheirbheisean air feadh gach roinn FtG agus foghlam tro mheadhan na Beurla. Chaidh measadh a dhèanamh air iarrtasan a thàinig a-steach do Tabhartasan Tràth-bhliadhnaichean a mheasadh agus chaidh aontachadh ri 24 iarrtasan luach £87,270. Leis mar a tha an Stiùireadh bho Riaghaltas na h-Alba a-nis air a ràdh gun urrainn do bhuidhnean neo-riaghlaichte ath-thòiseachadh, ma ghabhas iad ri bacaidhean, tha Bòrd na Gàidhlig ag obair gus stiùir is taic a thoirt do na buidhnean tràth-bhliadhnaichean. Tha e soilleir san Stiùireadh ge-tà gum bu chòir buidhnean fhathast a bhith a' beachdachadh air dòighean-obrach eadar-dhealaichte m.e. air-loidhne. Ma thilleas buidhnean, bidh cuideachd bacadh air rudan leithid: na h-àireamhan a tha ceadaichte a bhith a' frithealadh, àireamhan theaghlaichean a tha ceadaichte tighinn còmhla agus cur-seachadan a tha e ceadaichte lìbhrigeadh anns na seiseanan. Le sin, tha Bòrd na Gàidhlig air: • Plana B iarraidh bho gach buidheann feuch dè ghabhas a choileanadh mura h-eil e comasach dhaibh tilleadh gus coinneachadh aghaid- ri-aghaidh. • Dreach molaidhean a chruthachadh air dè dh'fhaodadh a bhith air an lìbhrigeadh, a thèid a sgaoileadh do gach buidheann a tha air maoineachadh sireadh bhuainn • A bhith sùbailte a thaobh ceann-là dùnaidh airson sgeama Tabhartasan Tràth-bhliadhnaichean, le fàilte air buidhnean a bhith a' cur iarrtas a-steach fhathast. • A bhith ann an conaltradh le Comann nam Pàrant agus CORRA mun t-suidheachadh.			Stiùiriche Foghlaim
Sgrùdadh air solar sheirbheisean an-dràsta airson Aireach-cloinne is Luchd-cùraim air a chur ri chèile agus aithisg dheireannach air a dèanamh	Aithisg Sgrùdaidh air a crìochnachadh, a bhios na bunait airson planadh seirbheisean ann an 21-22	1. Aonta gum bi fòcas againn air Aireach-chloinne a-mhàin. Obair air tòiseachadh air àireamhan nàiseanta fhaighinn (05.20). Chaidh conaltradh a dhèanamh leis a' bhuidhinn Scottish Childminding Association (SCMA), a' feitheamh ri fiosrachadh air ais bhuapa.			Manaidsear Foghlaim
Sgrùdadh air ionnsachadh air a' bhlàr a-muigh ann an roinn nan tràth-bhliadhnaichean	Crìoch air a cur air an sgrùdadh	Chaidh ceistean mu ionnsachadh air a' bhlàr a-muigh a chur san sgrùdadh a chaidh a sgaoileadh do na buidhnean tràth-bhliadhnaichean san Iuchar 2020. Bidh an fhianais seo air a tarraing ri chèile gus dealbh a chruthachadh air an t-suidheachadh nàiseanta.			Manaidsear Foghlaim
A' cruthachadh 2-3 cothroman trèanaidh gus ionnsachadh air a' bhlàr a-muigh a chur am meud (Tuath/Deas/Eileanan)	Trèanadh air a thoirt seachad agus ais-mholadh foirmeil air èifeachdas / ath cheumannan	Leis nach eil na buidhnean tràth-bhliadhnaichean a' coinneachadh an-dràsta, tha dàil ann a thaobh trèanadh air a' bhlàr a-muigh ach tha còmhraidhean a' leantainn le Stòrlann.			Manaidsear Foghlaim
A' neartachadh com-pàirteachas le Comann nam Pàrant	Prìomh raointean leasachaidh air an comharrachadh	Dreach deireannach den bhileig mu Fhoghlam Àrd-sgoile deiseil. Chaidh coinneamhan a chumail le oifigear Chomann nam Pàrant air 28/08 agus sinn gu sònraichte a' bruidhinn mu taic do phàrantan agus dòighean seo a' neartachadh ann an suidheachadh Covid-19. Chaidh coinneamh a chumail le Comann nam Pàrant Nàiseanta 10/09/2020 far an deach bruidhinn air adhartas is cothroman do gach bhuidheann. Obair a' leantainn air adhart a thaobh maoineachadh nan buidhnean tràth-bhliadhnaichean.			Manaidsear Foghlaim
Gach àrd-sgoil le Plana Gàidhlig/Aithisg Inbhean is Càileachd Bliadhnail	Meudachadh ann an solar chuspairean agus meudachadh ann an tagraidhean SQA air feadh na dùthcha	1. Fiosrachadh a bharrachd le ADES/ GLAN (05.20). Fiosrachadh gu Foghlam Alba (04.20). 2. Coinneamh leis an Northern Alliance (03.20) gus barrachd mìneachaidh a thoirt seachad air na molaidhean againn. 3. Ùrachadh aig coinneamh GLAN (05.20)– tha sinn air fiosrachaidh sgrìobhte a bharrachd a thoirt seachad.			Stiùiriche Foghlaim

2. Ionnsachadh na Gàidhlig	Gnìomhan 2020-21	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/Uaine		
		(Ri linn Covid-19 tha coltas ann nach bi planadh/aithriseadh mar a bha e ann an seisein 19-20). 4. Thog sinn seo aig coinneimh GLAN 25.09 is thairg sinn taic a bharrachd do dh'oifigearan.			
Co-labhairt Àrd-luchd-stiùiridh	Co-labhairt ga lìbhrigeadh le àrd-sgiobaidhean stiùiridh air an trèanadh	1. Cha bhi GLAN a' tachairt mar a bha sinn an dùil ri linn Covid-19 (tachartas 06.20). Tha sinn ann an conaltradh le GLAN, is tha aonta ann gum bi GLAN a' beachdachadh leis an Sgioba Foghlaim air tachartas trèanaidh aig deireadh 2020/ toiseach 2021. 2. Chaidh a' chiad Nota Brath-ullachaidh a-mach gu ADES (Stiùirichean Foghlaim) 05.20 – le fiosrachadh air Planadh san Àrd-sgoil is Cùrsaichean Bogaidh.			Stiùiriche Foghlaim/ Manaidsear Foghlam
Àireamh de luchd-teagaisg ag obair ann am FtG agus FLI a' fàs mar thoradh air co-obrachadh le buidhnean nàiseanta.	Slighean a-steach gu ATQ a tha soilleir agus rannsachaidhean cùise gan cruthachadh air deagh chleachdadh	1. Bileag is Suirbhidh Nàiseanta deiseil, le taic bhon sgioba againn. 2. Coinneamhan is taic a' leantainn leis a' phlana airson an ATQ Gaelic (coinneamh le Srath Chluaidh 04.20, coinneamhan a barrachd le Srath Chluaidh, CCTA, Comhairle Baile Ghlaschu 05.20 is 06.20). 3. Coinneamh ATQ le Srath Chluaidh 28.09 - fòcas air lìbhrigeadh air-loidhne / gun a bhith a' planadh cùrsaichean SMO / Ceòlas mar phàirt den chùrsa. Chaidh pàirt dhan t-suirbhidh aig an CCTA (le taic bho Bhòrd na Gàidhlig) a chur a-mach san Ògmhios agus fhuair iad barrachd air 300 freagairtean. Ri linn trioblaidean teicnigeach, chaidh an t-suirbhidh ath-sgaoileadh san Lùnastal 2020. Bileag 'So you want to teach in Gaelic' a-nis foillsichte ann an clò agus ri fhaotainn air làrach-lìn Bhòrd na Gàidhlig. Dàil ann an foillseachadh oifigeil ri linn Covid-19.			Stiùiriche Foghlaim
Obair le SDS air bursaraidhean (mac-samhail STEM)	Frèam bhursaraidhean air bhonn	1. Dh'obraich an t-Oifigear Trusadh Luchd-teagaisg/ Stiùiriche Foghlaim le Sgioba STEM an Riaghaltais agus SDS (tha iad a' stiùireadh sgeama STEM às leth an Riaghaltais). Ùrachadh air fiosrachadh nàiseanta airson STEM ri fhaotainn (mar thoradh air seo). Oifigearan air tòiseachadh obrachadh air portal fiosrachaidh airson bursaraidhean/taic maoineachaidh (05.20).			Stiùiriche Foghlaim
Rannsachadh air cùrsaichean bogaidh air feadh Alba	Rannsachadh crìochnaichte	Stiùiriche Foghlaim is Oifigear Trusadh Luchd-Teagaisg air obair a thòiseachadh air pròiseasan tairgse (05.20). Dreachd deiseil 07.20 - an dùil gun cuir sinn a-mach gu tairgse e 08.20 Chan eil seo coileanta fhathast			Stiùiriche Foghlaim
Cùrsa Bogaidh Eadar-amail do thidsearan	Maoineachadh agus pròiseas airson barantachadh càileachd air a chur air bhonn	Chaidh aonta a thoirt seachad san Ògmhios 2020 do dh'iarrtas bho 1 Ùghdarras Ionadail airson triùir luchd-teagaisg (1 bun-sgoile agus 2 àrd-sgoile) a chur air adhart do chothroman bogaidh.			Manaidsear Foghlaim
Obair an co-bhonn le LearnGaelic gus àireamh an luchd-ionnsachaidh inbheach a chur am meud.	An àireamh de luchd-ionnsachaidh inbheach a' cur stuthan LearnGaelic gu feum a' dol am meud. An àireamh de luchd-ionnsachaidh inbheach ann an gnìomhachdan ionnsachaidh foirmeil a' dol am meud.	1. Tro cho-obrachadh air Adhartas nas Luaithe, tha staitistearachd againn gu bheil an àireamh de dhaoine a tha a' cleachdadh na làraich-lìn agus nam meadhanan sòisealta aig LearnGaelic a' dol am meud. 2. Coinneamh Bòrd-stiùiridh LearnGaelic 06.20. BnG air a riochdachadh aig a' choinneimh. Tha sinn air tòiseachadh air co-obrachadh leis an Oilthigh Fhosgailte airson cùrsa luchd-ionnsachaidh a chruthachadh (coinneamh 05.20)			Stiùiriche Foghlaim
Beachdan a' tighinn air ais thugainn bho sgrùdadh air sgilean aig Seiseanan nan Tràth-bhliadhnaichean	Fiosrachadh air a chruinneachadh is a mheasadh.	Chan eil na buidhnean tràth-bhliadhnaichean air a bhith coinneachadh bhon Mhàrt 2020 mar sin, tha dàil ann le seo.			Manaidsear Foghlaim
Co-labhairt NQT	Co-labhairt air a lìbhrigeadh an co-bhonn leis an fheadhainn aig a bheil ùidh	Chaidh seo ath-dhealbhadh mar thachartas air-loidhne, 1.06.20 agus 8.06.20. Dèante. Ais-mholaidhean bhon tachartas gu math taiceil.			Stiùiriche Foghlaim
Beachdan a' tighinn air ais thugainn bho ghnìomhachdan le maoineachadh bho BhnG no bho thachartasan BhnG	Fiosrachadh air a chruinneachadh is a mheasadh	Obair leantainneach tron bhliadhna, fianais air tilleadh bho phròiseactan a fhuair maoineachadh tro Thabhartasan Tràth-bhliadhnaichean 2019/20 agus Tabhartasan Foghlam 2019/20.			Stiùiriche Foghlaim
Lìbhrigeadh Sgeama Tabhartasan Foghlam na Gàidhlig agus cruinneachadh an fhiosrachaidh a thig air ais thugainn	Sgeama air a ruith agus fiosrachadh a thig air ais air a chruinneachadh is air a mheasadh	Measadh dèante is chaidh aontachadh taic a chumail ri 51 iarrtasan (36 do dh'oileanaich teagaisg / tràth-bhliadhnaichean is 15 do luchd-teagaisg clàraichte airson cùrsaichean eile) luach £84,476. Obair a' leantainn gus cùmhnant a sgaoileadh do thagraichean soirbheachail. Ann an conaltradh leis an Sgioba Conaltradh mu bhith ag ullachadh brath-naidheachd mu dheidhinn seo.			Manaidsear Foghlaim

2. Ionnsachadh na Gàidhlig	Gnìomhan 2020-21	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/2021	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/Uaine		
2-3 Buidhnean Fòcais còmhla ri Sgoilearan le #cleachdi	Buidhnean Fòcais gan ruith an co-bhonn le feadhainn aig a bheil ùidh	Chaidh coinneamh shoirbheachail a chumail le com-pàirtichean (CnaG, Fèisean nan Gàidheal, Highlife Highland, Young Scot, Leasachadh Sgilean na h-Alba, e-Sgoil, Ceòlas is Urras Ghabhsainn) san Iuchar 2020 agus thèid clàr-ama a chur air dòigh de choinneamhan dhan òigridh còmhla riuthasan nas fhaide air adhart ann an 2020. Plana is clàr-ama airson a' phròiseict seo deiseil agus a' feitheamh ri aonta bhon Sgioba-stiùiridh.			Stiùiriche Foghlaim
Co-obrachadh le LearnGaelic, SDS agus Stòrlann gus sgilean a mheasadh a rèir an CEFR	Fiosrachadh air a chruinneachadh is a mheasadh.	Aonta aig coinneamh nan oifigearan (05.20) gun cuir sinn coinneamh air dòigh le SDS / LearnGaelic / Stòrlann san Lùnastal 2020 airson an CEFR a chur air adhart. Chan eil sin coileanta fhathast – LearnGaelic a' cleachdadh an CEFR leis a' chùrsa nàiseanta ùr.			Stiùiriche Foghlaim

3. A' Cur na Gàidhlig air Adhart — **3. Promoting Gaelic**

Prìomhachas Ro-innleachdail 3: Gum bi barrachd dhaoine ann an Alba taiceil is bàidheil dhan Ghàidhlig agus a cultar	**Strategic Priority 3:** More people in Scotland are positive about Gaelic language and culture

▪ **Ciamar a tha an t-adhartas a' cuideachadh le bhith a' lìbhrigeadh na lèirsinn?**	'S e aithneachadh am facal as cudromaiche ann an co-theacsa a' phrìomhachais ro-innleachdail a tha seo. 'S ann tro bhith a' cur air adhart na Gàidhlig, tro na gnìomhan gu h-ìosal a bhios Bòrd na Gàidhlig ag amas gum bi barrachd aithneachadh am measg a' phobaill ann an Alba agus gu h-eadar-nàiseanta gu bheil Gàidhlig mar phàirt bunaiteach de bheatha muinntir na h-Alba agus mar chànan prìseil a tha a' cur ri cultar is eaconamaidh na dùthcha.
▪ **A bheil adhartas mu choinneamh na lèirsinn mar a bhiodh dùil?**	Tha adhartas air a bhith mar a bhiodh dùil. Chaidh deasbad cudromach mu dheidhinn suidheachadh na Gàidhlig anns na h-Eileanan air adhart tron samhradh às dèidh foillseachadh an leabhair "The Gaelic Crisis in the Vernacular Community" agus tha coinneamhan coimhearsnachd a' dol air adhart. Tha e soilleir gu bheil luchd-poilitigs aig ìre nàiseanta agus ionadail deònach pàirt a ghabhail anns an deasbad seo. Thathas an dùil gum bi an deasbad a' cumail a' dol air adhart mar phàirt de dh'iomairt taghaidhean na h-Alba ann an 2021. Tha còmhraidhean inntinneach eile a' nochdadh cuideachd mun cheangal eadar cion taigheadas air prìs reusanta agus leasachadh na Gàidhlig sna h-Eileanan Siar. Tha sinn a' faicinn gu bheil na h-àireamhan a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig fhathast a' fàs le còrr is 450,000 daoine a-nis clàraichte le Duolingo na Gàidhlig agus àireamhan luchd-tadhail LearnGaelic gu math fallain.

Prìomh Chomharra Coileanaidh	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/21	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/Uaine		
Prìomh Chomharra Coileanaidh 6: A' dèanamh cinnteach gu bheil barrachd àite aig a' Ghàidhlig ann an aithne nàiseanta na h-Alba, aithne-dhùthcha fhosgailte le iomadh taobh is cultar	Thèid ionnsachadh is cleachdadh na Gàidhlig aithneachadh/àbhaisteachadh ann an tòrr de shuidheachaidhean air feadh na dùthcha air fad	Tha na h-àireamhan de dhaoine a tha ag ionnsachadh na Gàidhlig air-loidhne a' sìor-fhàs. Tha seo a' ciallachadh gu bheil ionnsachadh na Gàidhlig a' fàs ann an Alba agus mar thoradh air sin, thathas an dùil gum bi cleachdadh na Gàidhlig a' fàs nas àbhaistiche cuideachd.	Uaine	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Barrachd còmhraidh, ionnsachaidh is com-pàirteachadh le raon farsaing de bhuidhnean ann an Alba.	Tha Bòrd na Gàidhlig a' co-obrachadh le tòrr diofar bhuidhnean air feadh Alba – anns an roinn phoblaich, companaidhean prìobhaideach agus buidhnean anns an roinn shaor-thoileach.	Uaine	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Prìomh Chomharra Coileanaidh 7: Barrachd dhaoine ag aontachadh leis an abairt "Tha Gàidhlig cudromach do dh'Alba"	Meudachadh ann an ìrean taic dhan Ghàidhlig" no rudeigin mar sin còrr is 81% - *Scottish Social Attitudes Survey*)	Thathas an dùil còmhraidhean a chumail ri ScotCen leis an amas ceistean mu dheidhinn na Gàidhlig a chur anns an t-suirbhidh aig a' chiad chothrom.	Dearg	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Stuthan a tha ann agus stuthan ùra air an gabhail os làimh gu soirbheachail	Gu ruige seo am-bliadhna, chan eil adhartas air a bhith ann.	Dearg	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Barrachd phàrtaidhean poilitigeach a' gealltainn taic ri leasachadh na Gàidhlig	Bidh barrachd fòcais air seo nas fhaide air adhart sa bhliadhna .	Dearg	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd

Cothroman Ùra Dè na gnìomhan eile a dh'fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn:
Tha an deasbad mu dheidhinn suidheachadh na Gàidhlig anns na h-Eileanan air a bhith a' cur na Gàidhlig agus na taic a tha a dhìth ann am barrachd fòcais – aig ìre ionadail, aig ìre nàiseanta agus am measg luchd-poilitigs. Cha bhi e fada gus am bi taghadh airson Pàrlamaid na h-Alba ann agus tha cothrom ann, deasbad fosgailte agus onarach a chumail mu dheidhinn na taic poilitigich agus ro-innleachdail a tha a dhìth airson na coimhearsnachdan anns na h-Eileanan agus air a' Ghàidhealtachd a neartachadh. Thug Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 iomaradh air seo – "Feumaidh sinn spionnadh às ùr a thoirt do choimhearsnachdan eileanach is dùthchail Gàidhlig gus an òigridh a ghleidheadh is a tharraing." 'S ann tro seo a thig piseach air cleachdadh na Gàidhlig anns na coimhearsnachdan Eileanach agus tha cothrom ann an-dràsta an teachdaireachd seo a thoirt air adhart gu mòr a-rithist.

3.1 Gnìomhan 2020-21

3. A' Cur na Gàidhlig air Adhart	Gnìomhan 2020-21	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/21	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/Uaine		
Obraichidh sinn còmhla ris, agus ionnsaichidh sinn bho, na buidhnean eile a bhios ag iomairt gus cùisean sònraichte àbhaisteachadh sa chomann-sòisealta. M.e. Stonewall Scotland	Meudachadh ann an co-obrachadh a dh'fhàgas sinn le tuigse nas fheàrr de dh'atharrachaidhean sòisealta – aon dòigh-obrach ùr air a gabhail os làimh.	Chan eil adhartas air a bhith ann gu ruige seo ach thathas ag amas thairis air na mìosan ri tighinn gum bi sinn a' bruidhinn ri buidhnean eile mu dheidhinn nan dòighean-obrach aca, leis an dùil aon dòigh iomairt ùr a thoirt air adhart.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Obair ann an co-bhonn, bidh sinn a' cruthachadh stuthan gus taic a chumail ri sgoiltean, buidhnean is daoine fa leth airson tuigse nas fheàrr fhaighinn air àite na Gàidhlig ann an Alba.	Stuthan ùra gan cruthachadh is na stuthan a tha ann air an cur air adhart tro GLAN, SQA agus Foghlam Alba.	Leis gu bheil cùisean cho mi-àbhaisteach an-dràsta le foghlam ann an Alba, chan eil mòran adhartas air a bhith ann gu ruige seo. Bu chòir gun tèid a' mhòr-chuid den phròiseact seo a ghluasad dhan dàrna leth den bhliadhna. An-dràsta ge-ta, tha cothrom ann bruidhinn ri bhuidhnean, leithid GLAN, SQA is Foghlam Alba mu na tha a dhìth. Dh'fhaodadh a' bhidio "Scottish Gaelic Explained" a bhith cuideachail, a bharrachd air na mhapaichean le ainmean-àite a chaidh a chruthachadh le Ainmean-Àite na h-Alba is Bòrd na Gàidhlig.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Le com-pàirteachadh, a' cur air bhonn iomairt gus daoine a bhrosnachadh a bhith a' lìonadh nan ceistean air Gàidhlig ann an Cunntas-sluaigh 2021	Iomairt ann bhon Dùbhlachd 2020 agus ga lìbhrigeadh air làraichean mheadhanan sòisealta bhon Fhaoilleach chun a' Mhàirt 2021	Air sgàth COVID-19, thèid an Cunntas-sluaigh air adhart anns a' Mhàirt 2022 a-nis.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Bheir sinn seachad stiùireadh ann an co-òrdanachadh agus lìbhrigeadh den iomairt Adhartas nas Luaithe a bharrachd air a bhith a' brosnachadh tuilleadh obair chom-pàirteach ann an lìbhrigeadh nam Planaichean Gàidhlig (an dà chuid, reachdail is saor-thoileach)	Meudachadh ann an conaltradh tar-roinneil agus coileanadh phròiseactan.	Chaidh a' choinneamh Adhartas nas Luaithe a chumail air-loidhne san t-Sultain le Iain Swinney, Leas-prìomh Mhinistear na h-Alba sa chathair. Bha còrr is 50 oifigearan an làthair, a' riochdachadh còrr is 20 buidhnean poblach. Bha e follaiseach gun robh co-obrachadh math a' dol air adhart eadar buidhnean.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Barrachd phlanaichean èifeachdach is air an lìbhrigeadh ann an ùine a tha reusanta.	Gu ruige seo, dh'aontaich am Bòrd ri 102 planaichean reachdail (Eagran 1 – 58, Eagran 2 – 37 agus Eagran 3 – 7) agus aig an àm seo tha oifigearan a' Bhùird ag obair le 30 ùghdarrasan a tha ag uallach planaichean (Eagran 1 – 8, Eagran 2 – 13 agus Eagran 3 – 9). A bharrachd air seo, dh'aontaich am Bòrd ri planaichean reachdail aig 5 ùghdarrasan nach eil ann an-nis. Tha an sgioba ag obair fad na h-ùine gus am bi gach plana èifeachdach. Chan eil an suidheachadh far a bheil oifigearan a' Bhùird no oifigearan nan ùghdarrasan poblach àbhaisteach, leis a h-uile duine ag amas an obair seo a thoirt air adhart ann an ùine a tha reusanta.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Iomairt airson buannachdan is cothroman a chur air adhart ann an ionnsachadh is cleachdadh na Gàidhlig a bharrachd air faighneachd "dè as urrainn dhomhsa dèanamh airson na Gàidhlig".	Stuthan ùra air an cruthachadh.	Aig an ìre seo tha fòcas air cruthachadh stuthan ùra fo bhratach na h-iomairt #cleachdi a tha a' dol air adhart an-dràsta. Thèid an iomairt fhèin a chur am follais san dàrna leth den bhliadhna.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Obair an co-bhonn leis na pàrtaidhean poilitigeach uile gus dealas a bharrachd a bhrosnachadh dhan Ghàidhlig.	Gealltanasan Gàidhlig nas fhaicsinnich ann am manifestothan nam pàrtaidhean poilitigeach airson an taghaidh Albannaich ann an 2021	Bidh barrachd fòcais air seo nas fhaide air adhart sa bhliadhna leis gu bheil prìomhachas luchd-poilitigs air COVID-19 an-dràsta. Aig an aon àm ge-tà, tha e cudromach gum bi Gàidhlig fhathast mar phàirt den chòmhradh nàiseanta agus ri linn sin, tha Bòrd na Gàidhlig air a bhith ag obair ann an co-bhonn le Holyrood Magazine agus an Herald. Tha pìosan mu dheidhinn na Gàidhlig air a bhìth anns na h-irisean seo bho chionn greis. Tha obair air meadhanan sòisealta a' Bhùird a' leantainn air adhart cuideachd.			Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
	Dèanamh cinnteach gum bi cudromachd na Gàidhlig fhathast ri faicinn.				Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd

4. Deagh Riaghladh **4. Good Governance**

Prìomhachas Ro-Innleachdail 4: Gun cùm Bord na Gàidhlig air a' leasachadh nan dòighean-obrach aige	**Strategic Priority 4:** Bòrd na Gàidhlig continues to develop how it works

▪ **Ciamar a tha an t-adhartas a' cuideachadh le bhith a' lìbhrigeadh na lèirsinn?**	Tha an t-adhartas gu ruige seo a' cur ri ar lèirsinn tro: Trèanadh is leasachadh airson an sgioba air fad; prògram leasachadh a' leantainn air aithisgean luchd in-sgrùdaidh. Tha suidheachadh a thaobh obair bhon taigh a' ciallachadh gu bheil sinn a' dèanamh tòrr adhartais a thaobh na h-àrainneachd. Dhearbh an aithisg sgrùdaidh bhliadhnail gu bheil adhartas air a bhith ann tha i agus a' sealltainn far a bheil barrachd leasachadh ri dhèanamh.
▪ **A bheil adhartas mu choinneamh na lèirsinn mar a bhiodh dùil?**	Tha, a dh'aindheoin a bhith ag obair bhon taigh.

Prìomh Chomharra Coileanaidh	Targaid	Adhartas gu 30/09/20	Coileanadh gu 30/09/20	Dùil aig 31/03/21	Oifigear-stiùiridh aithris
			Dearg/Orainds/Uaine		
Prìomh Chomharra Coileanaidh 8: Barrachd den luchd-obrach againn ag aontachadh ris a' bheachd "Tha m' obair aig Bòrd na Gàidhlig a' toirt toileachas dhomh agus tha i a' dèanamh diofar" More of our staff agreeing with the statement "My work at Bòrd na Gàidhlig is fulfilling and makes a difference"	Tha luachan na buidhne againn air fhighe a-steach san dòigh-obrach againn	Tha sinn a' cleachdadh nan luachan mar phàirt den t-siostam measadh coileanaidh pearsanta, agus aig tòiseach coinneamhan m.e. Dè tha Dol			Ceannard
	Thathar a' toirt an trèanaidh is na taice a tha a dhìth dhan luchd-obrach	A bharrachd air a' cho-labhairt, chùm sinn a' chiad seisean leasachaidh leth-latha nuair a choimhead sinn air cuspairean eadar-dhealaichte (air am moladh leis an sgioba) agus toraidhean suirbhidh bhliadhnail an luchd-obrach agus na suirbhidh sunnd (gach cairteal). Dh'aontaich am Bòrd-stiùiridh gun tèid eòlaiche 'change management' a thrusadh gus taic a thoirt dhan bhuidhinn gus barrachd atharrachadh a dhèanamh.			Ceannard
Prìomh Chomharra Coileanaidh 9: Tha barrachd den luchd-ùidh againn ag aontachadh ris a' bheachd "Tha Bòrd na Gàidhlig a' coileanadh a dhleastanasan gu h-èifeachdach agus tha e a' cur ris na tha sinn a' dèanamh" More of our stakeholders agreeing with the statement "Bòrd na Gàidhlig is effective in its role and contributes to what we do"	Cliù corporra ciatach le luchd-ùidh air daingneachadh	Tha an siostam a-nise leantainneach gu bheil coinneamhan a' Bhùird-stiùiridh agus comataidhean air an cumail gu poblach, le fiosrachadh air na meadhanan sòisealta ro làimh; agus pàipearan rim faighinn. Bha an Cathraiche is an Ceannard air beulaibh Comataidh PAPLS far an do bhruidhinn iad air obair Bhòrd na Gàidhlig.			Ceannard
	Cleachdaidhean fallain a thaobh stiùireadh ionmhais is cunnairt gan glèidheadh	Choimhead Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd agus am Bòrd-stiùiridh air a' chlàr mhì-chinntean ro-innleachdail san Lùnastal agus san t-Sultain. Chaidh in-sgrùdadh a dhèanamh air smachdan ionmhais is solarachaidh s/t 28/09/2020.			Ceann an Ionmhais
Prìomh Chomharra Coileanaidh 10: Lùghdaichidh sinn na h-eimiseanan carboin againn gach bliadhna, a' ruigsinn meidh-neoni (*net zero*) de dh'eimiseanan cho luath 's a ghabhas agus ro 2045.	Bun-loidhne de dh'eimiseanan carboin is targaidean lùghdachaidh air bhonn agus gan ruigsinn	Tha an sgioba rianachd ag obair air seo an-dràsta agus seo am fiosrachadh as ùire a th' againn. ScotRail - 216 bookings, 57,553 mìltean sa bhliadhna agus le eimiseanan CO_2 de 3414.09 kg. Loganair - chan urrainn dhaibh an fhiosrachadh sin a thoirt dhuinn aig an àm seo Leis gu bheil Taigh a' Ghlinne Mhòir dùinte an-dràsta, chan eil e comasach aig an ìre seo fiosrachadh fhaighinn mu dheidhinn siubhal le càraichean.			Manaidsear Gnìomhan
	An dòigh-obrach againn mar bhuidheann air atharrachadh gus tighinn gu meidh-neoni ann an eimiseanan cho luath 's a ghabhas	O thoiseach na bliadhna 20/21, chan eil neach sam bith sa bhuidhinn air a bhith a' siubhail. Ged nach do thaghadh sinn seo, leis gu bheil na dòighean eile airson coinneamhan a chumail ag obair gu math, bidh sinn gan cumail fiù 's nuair a bhios e ceadaichte dhuinn a bhith a' siubhal.			Manaidsear Gnìomhan

Cothroman Ùra Dè na gnìomhan eile a dh'fhaodadh cuideachadh le adhartas leis an lèirsinn
Tha obair a' dol air adhart an-dràsta air plana leasachaidh ùr a bhios a' dèanamh soilleir na gnìomhan gus barrachd adhartais a dhèanamh sna dòighean obrach againn.

4.1 Gnìomhan 2020-21

4. Deagh Riaghladh	**Gnìomhan 2020-21**	**Adhartas gu 30/09/20**	**Coileanadh gu 30/09/20**	**Dùil aig 31/03/21**	**Oifigear-stiùiridh aithris**
			Dearg/Oraindς/Uaine		
Leasachadh sgilean is comasan nam ball is an luchd-obrach	Prògram inntrigidh air a dhèanamh foirmeil airson luchd-obrach is buill ùra a' bhùird agus brosnachadh fiosrachadh a thoirt air ais thugainn airson leasachadh leantainneach.	Thoisich dithis ùra o chionn beagan sheachdainnean is thèid measadh a dhèanamh air ciamar a chaidh leis an inntrigeadh aca. Fhuair am ball ùr inntrigeadh dhan bhuidhinn air-loidhne.	Orainds	Uaine	Manaidsear Gnìomhan is Ceannard
	Leasachadh Plana Trèanadh na buidhne gus toirt a-steach trèanadh an luchd-obrach is feumalachdan leasachaidh.	Sna ciad 3 mìosan de 20/21, chruthachadh plana eadar-amail a' coimhead ri gluasad gu cothroman air-loidhne far an gabh sin dèanamh. Aon uair is gu bheilear air tilleadh dhan oifis, thèid measadh a dhèanamh air na planaichean trèanaidh. San dàrna leth den bhliadhna, cnuasaichidh sinn air na tha fhathast ri choileanadh is na tha fhathast sna planaichean airson na h-ath bhliadhna ionmhais.	Dearg	Uaine	Manaidsear Gnìomhan
Dèanamh cinnteach gu bheil com-pàirteachadh agus conaltradh èifeachdach tron bhuidhinn air fad	Sgrùdadh an luchd-obrach a' sealltainn gu bheil piseach air tighinn air gnothaichean bhon bhliadhna an-uiridh [Cuir bun-loidhne ris bhon sgrùdadh sa Mhàrt 2020, nuair a tha sin crìochnaichte]	Tha sgrùdadh an luchd-obrach a' leantainn air mar a bhathar an dùil. Chaidh aithisg air toraidhean dhan Chomataidh Phoileasaidh is Ghoireasan san Lùnastal. Chaidh suirbhidh a dhèanamh a thaobh sunnd agus a bhith ag obair bhon taigh sa Lùnastal is tha còmhraidhean air a bhith ann air gnìomhan a' leantainn air sin.	Orainds	Uaine	Ceannard
Togail agus cumail pròiseas ionmhais leantainneach airson Bòrd na Gàidhlig	Plana Ionmhais Meadhan-ùine (MTFP) air ath-sgrùdadh is ath-nuadhachadh gus stiùireadh ionmhais ro-innleachdach nas èifeachdaiche a chur air bhonn	Ath-sgrùdadh den MTFP mar thoradh air COVID-19. Chaidh ùrachadh a dhèanamh air buidseat 20/21 san t-Sultain 2020.	Orainds	Uaine	Ceann an Ionmhais
A bhith cunntachail, èifeachdach is buadhmhor agus sinn a' cleachdadh stuthan gus luach an airgid a dhaingneachadh	Prògram de sgrùdaidhean is molaidhean a bhuineas ri seo air an cur an gnìomh	Rinn an luchd in-sgrùdaidh a chiad pàirt den in-sgrùdaidh bliadhnail air riaghlaidh corporra agus solarachadh. Tha obair a' leantainn air na gnìomhan on uiridh.	Orainds	Uaine	Ceannard
	Faighinn beachdan air ais bho cho-chomhairleachadh am measg an luchd-ùidh a ghabhas cur gu feum a thaobh cleachdadh maoineachaidh	Thèid co-comhairleachadh am measg luchd-ùidh air adhart anns an Dàmhair 2020, leis an dùil gum bi pàipear aig coinneamh a' Bhùird-stiùiridh san Dùbhlachd 2020 leis na toraidhean.	Uaine	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
Faighinn fianais air beachdan nas ciataiche bhon luchd-ùidh	Sgrùdadh an luchd-ùidh gu bhith a' sealltainn gu bheil co-dhiù 70% gu tur no gu ìre mhòr riaraichte leis a' bharail "Tha Bòrd na Gàidhlig èifeachdach san ròl aige agus a' cur ris na tha sinne a' dèanamh." [Bun-loidhne: 2019/20: 65%]	Bidh dàil ann an sgrùdadh an luchd-ùidh.	Dearg	Uaine	Ceannard
Comharrachadh targaidean lùghdachaidh ann an eimiseanan carboin airson Bòrd na Gàidhlig	Bun-loidhne de dh'eimiseanan carboin air a comharrachadh is air a cleachdadh airson targaidean lùghdachaidh a shònrachadh thar nan 5 bliadhnaichean ri teachd	Tha obair air a bhith a' dol air fiosrachadh a chruthachadh air tursan rèile ach cha bhi e comasach dhuinn fiosrachadh a chruthachadh air tursan rathaid (tha fiosrachaidh bhon bhliadhna an-uiridh air pàipear san oifis) no air tursan plèana (chan eil am fiosrachadh seo ri fhaighinn bhon chompanaidh adhair).	Orainds	Orainds	Ceannard
	Plana àrainneachd Bhòrd na Gàidhlig air ùrachadh gus na targaidean seo a thoirt a-steach	Plana air ùrachadh is air a chur fo chomhair Comataidh Poileasaidh is Ghoireasan taobh a-staigh 6 mìosan. San dàrna leth den bhliadhna plana gnìomh air a chruthachadh a chuirear an gnìomh 2021/22. Leis a h-uile pìos obrach eile agus leis nach eil duine sam bith a' siubhail, ma dh'fhaodte nach bi am plana seo air a sgrìobhadh am-bliadhna.	Dearg	Dearg	Ceannard
Atharrachadh san dòigh-obrach againn airson a bhith a' toirt a-steach cheumannan gus carbon a lùghdachadh	Lùghdachadh co-dhiù 25% san àireimh de choinneamhan aghaidh-ri-aghaidh far a bheil siubhal a dhìth ann an 2020-21 an taca ri 2019-20	Leig Covid-19 leinn seo fheuchainn a-mach agus thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air èifeachdas; aon uair is gu bheilear air ais san oifis nithear co-dhùnaidhean air mar a lùghdaichear an àireamh de choinneamhan aghaidh-ri-aghaidh san àm ri teachd.	Uaine	Uaine	Manaidsear Gnìomhan
	Foillseachadh cairt èiginn ghnàth-sìde airson na buidhne gus an dùil againn a shoilleireachadh a thaobh sgioba Bòrd na Gàidhlig agus mar a bhios sinn ag obair le com-pàirtichean air an taobh a-muigh.	Cha do thòisich obair air seo fhathast. Ma dh'fhaodte nach tachair seo am-bliadhna. Leis nach eil daoine a' siubhail, chan eil an aon buaidh air an àrainneachd mar a bh' againn gu ruige seo.	Dearg	Dearg	Ceannard
	Dèanamh cinnteach gu bheil stiùireadh meatragsan sgòraidh airson gach sgeama maoineachaidh an 2021-22 a' toirt a-steach beachdachadh air ceumannan gus carbon a lùghdachadh mar shlat-tomhais maoineachaidh	Bidh na diofar sgeamaichean airson 2021-22 a' tòiseachadh air fosgladh bhon t- Samhain 2020 air adhart agus bidh meatragsan sgòraidh co-cheangailte ris a' bhuaidh carboin mar phàirt den phròiseas airson gach sgeama bho seo air adhart.	Orainds	Uaine	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd

Dearg **Orains** **Uaine**

Bidh aithisgean adhartais gu tric a' dèanamh feum de shiostam le 'solais trafaig' gus sealltainn dè an t-adhartas a thathar a' dèanamh le pròiseactan. Ge-tà, tha cho èifeachdach 's a tha an goireas measaidh seo gu tur an urra ri cho dìcheallach 's a tha am manaidsear le uallach air a shon agus cho fìor 's a tha an ìre-adhartais a chaidh a chomharrachadh airson a' phròiseict. Cha bu chòir siostam nan solas-trafaig a chleachdadh gus trioblaidean fhalach, agus 's e an t-amas a th' aige adhartas a chomharrachadh agus sealltainn gu soilleir nuair dh'fheumas an Sgioba-stiùiridh/am Bòrd-stiùiridh rudeigin a dhèanamh mu chion adhartais – m.e, a bhith a' tomhas adhartas, a' cur ghnìomhan an sàs gus cùisean a chur ceart, agus a' cumail fios ris an Sgioba-stiùiridh agus ris a' Bhòrd-stiùiridh.

	Adhartas sa bhliadhna seo gu ruige seo	**Ro-mheasadh air an t-suidheachadh a bhios ann aig deireadh na bliadhna ionmhais**
	• Cha do thòisich an obair seo fhathast. • Tha duilgheadasan mòra ann leis a' phròiseact seo. • Feumaidh manaidsearan cùisean a leasachadh sa bhad.	• Tha cunnart ann nach bi am pròiseact deiseil nuair a bu chòir dha a bhith • Feumar gnìomhan leasachaidh a chur an sàs airson a' phròiseict gus cinn-uidhe ghnothachais a choileanadh agus/no gus dèanamh cinnteach gun tèid an obair thoirt gu buil • [Nota: 1: Ma tha manaidsear an dùil gum bi ìre-adhartais dhearg ann aig deireadh na bliadhna, bu chòir dhaibh innse dè na goireasan is gnìomhan a tha dhìth gus an ìre-adhartais atharrachadh, agus/no carson nach gabh am pròiseact a choileanadh.] • [Nota 2: Bu chòir dhan Sgioba-stiùiridh coimhead air a' ghnìomh, còmhla ris a' mhanaidsear le uallach air a shon, gus faicinn dè as coireach gu bheil ìre-adhartais dhearg ann agus gus plana gnìomh a dhealbh airson dèanamh cinnteach nach fhàs cùisean nas miosa agus gus an cron a nì an cion adhartais air cliù na buidhne agus air a' bhuidhinn san fharsaingeachd a lùghdachadh gu ìre cho beag 's as urrainn.]
	• Chan eil e air a choileanadh, thathar a' dèanamh adhartas. • Tha obair air tòiseachadh air seo. • Tha an obair a' dol air adhart mar a bhathar an dùil.	• Thathar an dùil gum bithear air adhartas nach beag a dhèanamh air seo aig deireadh na bliadhna, ach cha bhi an gnìomh air a choileanadh gu tur. • [Nota 3: Bu chòir dhan Sgioba-stiùiridh coimhead air a' ghnìomh, còmhla ris a' mhanaidsear le uallach air a shon, gus bruidhinn air dè na gnìomhan/goireasan a dh'fhaodadh cuideachadh le bhith a' coileanadh na h-obrach gus an gabh e comharrachadh mar Uaine.]
	• Tha an gnìomh seo air a choileanadh, agus chan eil duilgheadasan ann.	• Thathar an dùil gun tèid an gnìomh a choileanadh a rèir a' chlàir-ama/plana/buidseat a chaidh aontachadh.

A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	2/12/2020
Àite:	Aig astar
Nì a' chlàr-ghnothaich	11

Tiotal a' Phàipeir	Adhartas nas Luaithe
Moladh do Bhuill	Airson fiosrachadh *
Neach-labhairt:	Daibhidh Boag, Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd Jim Whannel, Stiùiriche Foghlam na Gàidhlig
Air ullachadh le:	Daibhidh Boag, Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd

Cùrsa Riaghlaidh airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba-stiùiridh	19/11/2020	Airson fiosrachadh

1	**Adhbhar**
1.1	Airson am fiosrachadh as ùire a thoirt do Bhuill a' Bhùird-stiùiridh mu dheidhinn na h-iomairt Adhartas nas Luaithe.
2.	**Cùl-fhiosrachadh**
2.1	Chaidh an iomairt Adhartas nas Luaithe a stèidheachadh eadar Bòrd na Gàidhlig agus Riaghaltas na h-Alba, gus na prìomhachasan ann am Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 a thoirt air adhart. Tha am pìos seo ann am Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23:- **"Fàs nas luaithe is buaidh nas fharsainge** Tha sinn riaraichte gu bheil prìomhachasan a' Phlana seo freagarrach airson fàs a thoirt air a' Ghàidhlig aig ìre nas luaithe ann an Alba."
2.2	Bha a' chiad choinneamh "Adhartas nas Luaithe" ann am Battleby, faisg air Peairt anns an Lùnastal 2018, le riochdairean bho còrr is 20 ùghdarras poblach an làthair agus le Iain Swinney, Leas-phrìomh Mhinistear na h-Alba sa chathair. Bha coinneamh Adhartas nas Luaithe eile anns an Lùnastal 2019 agus tè eile air-loidhne anns an t-Sultain 2020.
2.3	Tha obair Adhartas nas Luaithe a' dol air adhart le diofar bhuidhnean a' gabhail uallach airson 5 sruthan-obrach mar a leanas :-

Trusadh agus glèidheadh Tidsearan	Comhairle Choitcheann Teagaisg na h-Alba (GTCS) agus Comhairle Maoineachaidh na h-Alba (SFC)
Ionnsachadh didseatach agus meadhanan	MG ALBA is Comhairle nan Eilean Siar (CnES)
Eaconamaidh agus margaid-obrach	Leasachadh Sgilean na h-Alba (SDS) is Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean (HIE)

Ceanglaichean coimhearsnachd	Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean (HIE) agus Comhairle nan Eilean Siar (CnES)
Cleachdadh agus taic airson luchd-ionnsachaidh	MG ALBA

2.4 A bharrachd air co-obrachadh eadar diofar ùghdarrasan poblach, tha co-obrachadh taobh-a-staigh na buidhne a' dol air adhart cuideachd, le fòcas air na 5 sruthan-obrach seo.

2.5 Thathas an dùil gum bi coinneamh Adhartas nas Luaithe eile ann tràth ann 2021 le Leas-phrìomh Mhinistear na h-Alba sa chathair. Chan eil ceann-là dearbhte ann fhathast.

2.6 Bha còmhradh ann mu dheidhinn na Gàidhlig aig Co-cruinneachadh na Gàidhealtachd is nan Eilean (Convention of the Highlands and Islands) air 16 Dàmhair 2020. Dhearbhaich buill na buidhne an taic a th' aca airson na h-iomairt Adhartas nas Luaithe, gu sònraichte le bhith a' neartachadh nan ceanglaichean eadar turasachd, dualchas agus na gnìomhachasan cruthachail.

3. Prìomh Aithris/Fiosrachadh

3.1 Tha na leanas na gheàrr-chunntas air mar a tha sgioba Bhòrd na Gàidhlig air a bhith a' toirt air adhart nan 5 sruthan-obrach bhon choinneamh Adhartas nas Luaithe mu dheireadh anns an t-Sultain 2020.

3.2 <u>Trusadh agus glèidheadh Tidsearan</u>

Ghabh oifigearan a' Bhùird pàirt anns an t-seisean mu Fhoghlam tro Mheadhan na Gàidhlig a chur a' Bhuidheann airson Co-obrachadh agus Leasachaidh Eaconamaich (OECD) air dòigh gus leirmheas a dhèanamh air a' churraicealam àrd-sgoile ann an Alba agus sgrìobh iad aithisg mar phàirt den leirmheas nàiseanta co-cheangailte ri seo.

Tha oifigearan a' Bhùird ag obair gu dlùth ri GLAN (Gaelic Local Authority Officers' Network) agus diofar Ùghdarrasan Ionadail gus iomairt Planadh is Aithris airson àrd-sgoiltean le foghlam tro mheadhan na Gàidhlig a thoirt air adhart.

Cuideachd, tha an sgioba a' toirt taic agus comhairle phroifeiseanta seachad dhan sgioba a tha ag obair air an teisteanais teagaisg a bharrachd sa Ghàidhlig (ATQ for Gaelic as a modern language). Tha Comhairle Choitcheann Teagaisg na h-Alba (GTCS), Oilthigh Shrath Chluaidh agus Seirbheisean Foghlaim aig Comhairle Baile Ghlaschu ag obair air paidhleat ATQ na Gàidhlig, leis an dùil gum bi seo a' tòiseachadh anns a' Ghiblean 2021.

3.3 <u>Ionnsachadh didseatach agus meadhanan</u>

Tha sgioba a' Bhùird air a bhith a' toirt taic agus comhairle seachad dhan sgioba aig Giglets a tha ag obair an-dràsta air molaidhean ùra gus goireasan litearrachd na Gàidhlig agus an trèanadh a th' ann airson tidsearan a leasachadh bho 2021 air adhart. Cuideachd, tha na sgiobaidhean aig Bòrd na Gàidhlig, E-sgoil agus Comhairle nan Eilean Siar air a bhith ag obair còmhla gus seirbhis na Gàidhlig aig E-sgoil a' leudachadh gu nàiseanta.

3.4 <u>Eaconamaidh agus margaid-obrach</u>

Tha Bòrd na Gàidhlig air a bhith ag obair ann an co-bhonn le Leasachadh Sgilean na h-Alba, Iomairt na Gàidhealtachd is nan Eilean, Comhairle nan Eilean Siar, Comhairle Earra-

	Ghàidheal is Bhòid agus E-sgoil leis an amas sgeama "Gàidhlig sa àite-obrach" a stèidheachadh. Bidh seo a' togail cheanglaichean nas làidire eadar àitean-obrach anns an roinn phoblach, prìobhaideach agus san treas earrann far a bheil dùil ri fàs sna bliadhnaichean ri teachd agus far a bheil cothrom ann gus cleachdadh na Gàidhlig a chur air adhart, an dà chuid airson na gnìomhachasan fhèin a neartachadh agus airson cur ri coimhearsnachdan na Gàidhlig far a bheil iad stèidhichte. Tha a' bhuidheann an-dràsta a' cumail fòcas air na cothroman airson luchd-labhairt na Gàidhlig a tha gu bhith ann an turasachd agus aoigheachd, cùram-slàinte agus am measg luchd-obrach taic ann an foghlam san àm ri teachd.
3.5	<u>Ceanglaichean Coimhearsnachd</u> Tha Bòrd na Gàidhlig agus Comhairle nan Eilean Siar air a bhith a' leantainn air adhart le còmhraidhean mu dheidhinn Cairt na Gàidhlig (Gaelic Charter) a stèidheachadh anns na h-Eileanan Siar ann an co-bhonn le diofar bhuidhnean. Tha an dà bhuidhinn den bheachd gu bheil fàs na Gàidhlig anns na h-Eileanan Siar an eisimeil gu mòr ri brosnachadh cleachdadh na Gàidhlig, ri foghlam agus factaran eaconamachd agus sòisealta eile. Tha e deatamach gum bi cothroman gu leòr ann airson luchd-labhairt na Gàidhlig obraichean agus dachaighean fhaighinn anns na coimhearsnachdan aca fhèin agus airson daoine eile le sgilean Gàidhlig a tharraing a-steach. Thathas an dùil gum bi na còmhraidhean seo a' leantainn air adhart anns an Dùbhlachd.
3.6	<u>Cleachdadh agus taic airson luchd-ionnsachaidh</u> Dh'aontaich Bòrd na Gàidhlig aig coinneamh a' Bhùird-stiùiridh air 23 Sultain 2020 taic £100,000 a a thoirt dhan phròiseact "Speak Gaelic" a bhios MG ALBA a' cur an gnìomh. Bidh taic-airgid a' Bhùird ann airson cùrsa ùr agus goireasan airson oileanaich agus oidean a chruthachadh tro Shabhal Mòr Ostaig. Bidh prògraman telebhisein, rèidio, na meadhanan sòisealta agus stuth air-loidhne ann airson taic a chumail ris a' chùrsa, agus làrach-lìn far an tèid aig daoine fèin-stiùireadh a dhèanamh tro na goireasan. Bidh dlùth cheangal eadar Speak Gaelic, LearnGaelic.scot agus an iomairt #cleachdi aig Bòrd na Gàidhlig.
4.	**Moladh**
4.1	Gum bi Buill a' Bhùird-stiùiridh a' gabhail fa-near dhan fhiosrachadh anns a' phàipear seo.
5.	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
	Chan eil gin ann.
5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Tha e follaiseach gu bheil buaidh aig seo air obair taobh a-staigh na buidhne, le fòcas às ùr air na sruthan-obrach a' dèanamh diofar agus gu bheil seo a' còrdadh ri daoine. Tha dlùth cheangal eadar an obair seo agus a bhith a' cur planaichean reachdail aig na h-ùghdarrasan poblach an gnìomh, agus tha Adhartas nas Luaithe a' cruthachadh cothrom an ceangal eadar leasachadh na Gàidhlig agus planaichean reachdail a neartachadh am measg an sgioba.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Tha diofar luchd-obrach a' faighinn chothroman tron phròiseas seo gus na sgilean pearsanta aca fhèin a leasachadh.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachail agus Corporra**
	Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 **"Fàs nas luaithe is buaidh nas fharsainge** Tha sinn riaraichte gu bheil prìomhachasan a' Phlana seo freagarrach airson fàs a thoirt air a' Ghàidhlig aig ìre nas luaithe ann an Alba."

	Tha dlùth cheangal ann eadar Adhartas nas Luaithe agus a' cur air adhart cleachdadh, ionnsachadh agus ìomhaigh na Gàidhlig mar a tha Plana Corporra na buidhne ag amas air, gu sònraichte mar a leanas:- *"A' dèanamh cinnteach gum bi buaidh nas motha aig Planaichean Gàidhlig air cùisean agus a' toirt taic do dh' Ùghdarrasan Poblach gus sanasachd a dhèanamh air an obair a nì iad don Ghàidhlig"*
5.5	**Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta**

AR N-ADHBHAR	AR LUACHAN
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach	'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach

AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
Còraichean daonna	☐	Clann	☒
Cultar	☒	Coimhearsnachdan	☒
Àrainneachd	☐	Bochdainn	☐
Slàinte	☐	Eadar-nàiseanta	☐
Foghlam	☒	Eaconamaidh	☒
Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach	☒		

5.6	**Buaidhean air Cliù**
	Tha e cudromach gum bi Bòrd na Gàidhlig a' toirt ceannas do dh'Adhartas nas Luaithe leis an dùil gum bi e soirbheachail. Bidh seo a' neartachadh cliù na buidhne.
5.7	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**
	Chan eil gin ann.
5.8	**Buaidhean Laghail**
	Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 agus Achd an Fhoghlaim (Alba) 2016 a chur an gnìomh.
5.9	**Buaidhean air Co-ionannachd**
	Chan eil gin ann.

A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	2/12/2020
Àite:	Aig astar
Nì a' chlàr-ghnothaich	12

Tiotal a' Phàipeir	Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2023-28	
Moladh do Bhuill	Airson fiosrachadh*	
Neach-labhairt:	Daibhidh Boag, Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd	
Air ullachadh le:	Daibhidh Boag, Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd	
Cùrsa Riaghlaidh airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba-stiùiridh	19/11/2020	Airson fiosrachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	PT1 – Clàr-ama PCNG 2023-28	

1	**Adhbhar**
1.1	Airson fiosrachadh às ùr a thoirt dha na Buill air adhartas le Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2023-28.
2.	**Cùl-fhiosrachadh**
2.1	Fo Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, tha dleastanas air Bòrd na Gàidhlig gus am Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig (PCNG) fhoillseachadh suas ri gach 5-bliadhna. Chaidh am fear a th' ann an-dràsta fhoillseachadh anns a' Mhàrt 2018 agus feumar an ath fhear fhoillseachadh tràth sa bhliadhna 2023.
2.2	Feumaidh Bòrd na Gàidhlig am PCNG a sgrìobhadh agus an uair sin a chur gu Ministearan na h-Alba airson aonta. Thathas den bheachd gun feum an dreachd mu dheireadh aig Bòrd na Gàidhlig a bhith deiseil as t-Samhradh 2022. Tha an clàr-ama ann am PT1 stèidhichte air a' cheann-ùidhe seo.
2.3	Aig an ìre seo, tha oifigearan a' Bhùird ag obair gus na gnìomhan aig Ìre 1 – Ullachadh a thoirt air adhart, a' gabhail a-steach conaltradh le diofar luchd-ùidhe mu na prìomhachasan a tha cudromach dhaibh agus gus coimisean a chur air dòigh gus lèirmheas neo-eisimeileach a dhèanamh air adhartas le Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2018-23 gu ruige seo.
3.	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh**
3.1	Thairis air na seachdainean a tha romhainn, bidh na leanas a' tachairt:-
3.2	Thèid ceisteachan air-loidhne a sgaoileadh dhan phoball air 27 Samhain 2020 airson an dà chuid buidhnean agus daoine fa-leth. Bidh seo fosgailte gu Diluain 11 Faoilleach 2021. Tha seo ag amas air beachdan luchd-ùidh fhaighinn gus prionnsapalan an ath dhreachd de PCNG 2023-28 a stèidheachadh.
3.3	Thèid toraidhean a' cheisteachain seo a chleachdadh mar bhonn-stèidh aig Seiminear Luchd-ùidh air-loidhne a chuireas Bòrd na Gàidhlig air dòigh aig toiseach an Earraich 2021, a chuidicheas gus fòcas a bharrachd a chur air na prìomh theachdaireachdan airson dreachd PCNG 2023-28.
3.4	Thathas an dùil cuideachd mar phàirt den obair ullachaidh seo, coimisean neo-eisimeileach a chur air dòigh mu adhartas leis a' Phlana Cànain Nàiseanta Ghàidhlig tràth

	ann an 2021. Thèid a' phròiseact tron phròiseas solarachaidh air an làraich-lìn Public Contracts Scotland leis an amas gum bi an obair seo a' dol air adhart eadar am Faoilleach agus deireadh a' Chèitein 2021.
3.5	Thathas ag amas a' chiad dreachd a sgrìobhadh le iomradh air na pìosan obrach aig ìre 1 gu h-àrd, leis an dùil gun tèid seo air beulaibh a' Bhùird-stiùiridh san t-Sultain 2021 airson aonta, mus tèid e a-mach gu co-chomhairle phoblach.
4.	**Moladh**
4.1	Gum bi Buill a' Bhùird-stiùiridh a' toirt fa-near dhan fhiosrachadh anns a' phàipear seo.
5.	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
5.1.1	Chan eil buaidh ionmhasail ann an ìre seo ach tha tuairmse air cosgaisean gu h-ìosal. Bidh tòrr a' crochadh air an ìre de choinneamhan aghaidh-ri-aghaidh a bhios ann mar phàirt den phròiseas. Ma tha na coinneamhan air fad air-loidhne, bidh na cosgaisean gu math nas ìsle.

			Bliadhna Ionmhais	
			2020-21	2021-22
Ìre 1 Ullachadh	Còmhraidhean le luchd-ùidhe (air-loidhne)	£0	£0	£0
	Lèirmheas air PCNG 2018-23	£30,000	£24,000	£6,000
Ìre 2 Dreach 1 (D1)	Taic sgrìobhaidh is dealbhachaidh	£5,000	£2,500	£2,500
Ìre 3 Co-chomhairle phoblach	Coinneamhan poblach aghaidh-ri-aghaidh	£5,000	£0	£5,000
Ìre 4 Dreach 2 (D2)	Taic sgrìobhaidh is dealbhachaidh	£5,000	£0	£5,000
Ìre 5 Riaghaltas na h-Alba		£0	£0	£0
Ìre 6 Foillseachadh	Dealbhachadh	£3,000	£0	£3,000
	100 lethbhreac cruaidh	£1,000	£0	£1,000
Buidheann-obrach	12 x coinneamhan	£6,000	£2,000	£4,000
Cosgaisean eile (Contingency)		£5,000	£500	£4,500
Gu h-iomlan (tuairmse)		**£60,000**	**£29,000**	**£31,000**

5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	'S e fear de na dleastanasan as motha a th' air Bòrd na Gàidhlig a bhith a' sgrìobhadh a' Phlana Cànain Nàiseanta Ghàidhlig agus bidh seo a' toirt buaidh mhòr air luchd-obrach na buidhne. Tha e cudromach gum bi luchd-obrach na buidhne a' faighinn ùine gu leòr agus

	taic gu leòr bho thaobh a-muigh na buidhne far a bheil sin a dhìth gus an dleastanas seo a thoirt air adhart mar bu chòir.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Chan eil aig an ìre seo ach tha e cudromach gum bi trèanadh ann dhan sgioba far a bheil sin a dhìth tron phròiseas seo.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachdail agus Corporra**
	Leis gu bheil an dleastanas seo air Bòrd na Gàidhlig fo sgèith Achd na Gàidhlig (Alba) 2005, ’s e pròiseact deatamach a th’ ann gus an Achd seo a chur an gnìomh. Dh’fhaodadh tu argamaid a dhèanamh gur e seo an gnìomh as ro-innleachdaile a th’ aig a’ bhuidhinn. Ann am Plana Corporra 2018-23 tha sinn a’ cantainn gur e fear de na prìomh dhleastanasan air Bòrd na Gàidhlig a bhith “Ag ullachadh a’ Phlana Cànain Nàiseanta Ghàidhlig agus a’ co-òrdanachadh coileanadh a’ Phlana sin.” Bidh aig Bòrd na Gàidhlig ri Plana Corporra 2023-28 ullachadh, le ceanglaichean làidir ri PCNG 2023-28 airson sealltainn mar a bhios sinn a’ cur a’ Phlana Nàiseanta ùir an gnìomh.
5.5	**Ceanglaichean ris an Fhrèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta**

AR N-ADHBHAR	AR LUACHAN
Fòcas air a bhith a’ cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh’Alba air fad soirbheachadh tro bhith a’ cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach	’S e comann-sòisealta a th’ annainn a tha a’ dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a’ toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach

AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
Còraichean daonna	☒	Clann	☒
Cultar	☒	Coimhearsnachdan	☒
Àrainneachd	☒	Bochdainn	☒
Slàinte	☒	Eadar-nàiseanta	☒
Foghlam	☒	Eaconamaidh	☒
Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach	☒		

5.6	**Buaidhean air Cliù**
	Mar fhear de na prìomh dhleastanasan air Bòrd na Gàidhlig fo sgèith Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 tha e cudromach airson cliù na buidhne gun ullaich sinn PCNG 2023-28 a tha a’ gabhail a-steach nam prìomhachasan aig luchd-labhairt na Gàidhlig agus a bhios a’ toirt stiùir soilleir do leasachadh a’ chànain thairis air na bliadhnaichean ri thighinn. Tha e cudromach cuideachd gum bi sinn a’ coileanadh an dleastanas seo a rèir a’ chlàir-ama a tha stèidhichte anns an Achd.
5.7	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**
	Chan eil gin ann.
5.8	**Buaidhean Laghail**

	Tha dleastanas reachdail air Bòrd na Gàidhlig fo sgèith Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 gus am Plana Cànain Nàiseanta Gàidhlig ullachadh.
5.9	**Buaidhean air Co-ionannachd**
	Bidh againn ri measadh a' dèanamh air a' bhuaidh air co-ionannas aig ìre 4 – Dreachd 2.

PCNG 2023-28
Clàr-ama

	Bliadhna	2020				2021												2022												2023
	Mìos	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Ìrean																														
1	Ullachadh		Còmhraidhean le luchd-ùidh																											
						PCNG#3 - Lèirmheas																								
2	Dreach 1 (D1)							Sgrìobhadh D1																						
3	Co-chomhairle phoblach														Co-chomhairle															
4	Dreach 2 (D2)																	Sgrìobhadh D2												
5	Riaghaltas na h-Alba																						Riaghaltas na h-Alba								
6	Foillseachadh																													
Riaghladh																														
Buidheann-obrach PCNG#4													D1								D2									
Coinneamhan a' Bhùird-stiùiridh														D1								D2								

For	Board
Date of Meeting	02/12/2020
Location:	Online
Item on Agenda	13.1

Title	Improvement Plan	
Request	For decision	
Spokesperson	Shona C NicIllinnein	
Governance route for the report	**Date**	**Type of Treatment**
Leadership Team Improvement Plan Steering Group Audit & Assurance Committee	27.10.2020 05.11.2020 12.11.2020	For Approval For Approval For Approval
Appendices	Yes PT 1 – Improvement Plan	

1.0	**Purpose**
1.1	The paper presents the Improvement Plan (IP) for the organisation. The paper is in English as the Improvement Plan is in English. It will be reviewed by the external auditors as part of their audit work. The discussion will be in English so that there is consistency of language.
2.0	**Background**
2.1	The Improvement Plan is the main vehicle for the organisation ensuring that it embeds continuous improvement.
2.2	This is the second improvement plan. The Improvement Plan Steering Group (ISPG) is the governance mechanism for scrutinising progress on the Plan. The Audit and Assurance Committee reviewed the Plan at its meeting on 12 November and requested some details be updated. This work has been done and Committee members have reviewed the version presented to the Board in these papers.
3.0	**Main points**
3.1	The IP is created from three sources – the 2018/19 audit; the 2019/20 audit and the staff survey responses.
3.2	The draft was reviewed by the IPSG at a meeting on 8 October 2020; by all staff at a meeting on 14 October with further staff input subsequently; by Deloittes; and by the Leadership Team on 27 October. The external auditor provided some feedback and their recommendations have been incorporated.
3.3	The Plan has six workstreams: - Workforce - Governance and transparency - Financial Management - Financial Sustainability - Value for Money, and

	- Communication.
3.4	Each workstream has at one over-arching KPI with targets, timescales and measures to assist with monitoring improvement. Each workstream has an overall owner, and each action within the workstream has an owner, timescale, and metric.
3.5	Work has already begun on implementing a number of actions listed.
4.0	**Recommendation**
4.1	The Board is requested to: - Approve the Improvement Plan.
5.0	**Key Strategic Impacts**
5.1	**Impact on Finance**
	There are a number of actions in the Plan which have an impact on Finance, including spend on change management expertise and on training. These costs can be accommodated in the budget. A longer-term potential impact would be the submission of a business case for increased funding for the organisation. This would enable increased staffing as well as increased development funding for external groups and projects.
5.2	**Impact on Staff**
	The Improvement Plan is one of the key documents in the organisation and has far reaching impacts on staff in terms of organisational direction, capacity and capability to deliver BnG's working, communication, learning and development systems as well as the financial resources to implement the organisation's plans.
5.3	**Impact on Training**
	As referenced in 5.2, the IP has extensive impact on training.
5.4	**Links to Corporate Aims**
	The report contributes to the corporate aim that BnG continues to develop how it works.
5.5	**Links to the National Performance Framework**

OUR PURPOSE		OUR VALUES	
To focus on creating a more successful country with opportunities for all of Scotland to flourish through increased wellbeing, and sustainable and inclusive economic growth.		We are a society which treats all our people with kindness, dignity and compassion, respects the ruleof law, and acts in an open and transparent way.	
NATIONAL OUTCOMES			
Human Rights	☐	Children & Young People	☐
Culture	☐	Communities	☐
Environment	☐	Poverty	☐
Health	☐	International	☐
Learning	☐	Economy	☐
Successful innovative businesses	☒		

5.6	**Impact on Reputation**
	The report on the Improvement Plan has a potential impact on the organisation's reputation – good if the report is good; bad if the report is poor.
5.6	**Impact on Health and Safety**

	The Improvement Plan includes actions which can potentially impact positively on wellbeing.
5.7	**Legal Impact**
	No effect
5.8	**Impact on Equality**
	No effect.

Bòrd na Gàidhlig Improvement Plan

Introduction

The Improvement Plan Steering Group (IPSG) is a sub-committee of the Audit and Assurance Committee (AAC). The IPSG consists of a board member from the AAC, a member of the leadership team and an employee representative. The Ceannard attends the IPSG. The IPSG has oversight of the Improvement Plan which was developed originally as a result of the Audit Report prepared by Deloitte in 2019.

The purpose of the Improvement Plan is to demonstrate and track that actions are being taken to ensure that the organisation is meeting the required improvements identified in the Audit Reports.

In addition, the Improvement Plan contains improvement actions identified by employees as a result of the Employee Survey undertaken in May 2020.

This plan is effective until a further Audit is undertaken.

The plan will be updated by the Leadership Team who will liaise with the Workstream/Action Leads in order to monitor progress, identify issues and evidence improvements.

The workstreams have been identified as a result of the Audit Report and Employee Survey. Workstreams are agreed by the Audit and Assurance Committee after discussion and review by the ISPG.

A baseline of actions has been agreed by the AAC. Changes to existing actions or new actions can only be agreed by the Improvement Plan Steering Group, which will be reported to the Audit and Assurance Committee.

Risks and Issues associated with the Plan will be reviewed by the IPSG and will be referred to the Audit and Assurance Committee in line with the guidance below.

Completion Guidance

IP Updates and monitoring: LEADERSHIP TEAM

New/Change to actions: To be agreed by the IPSG

Workstream Leads: As named

Responsible for communication of activity and actions to be undertaken by other employees in BnG. Details to be noted in Comments/Update section of plan.

Workstream status: Red/Amber/Green (RAG)

Indicator	Red	Amber	Green
Time	Expected improvement delivery more than 30 days later than agreed plan	Expected improvement delivery up to 30 days later than agreed plan	Expected improvement delivery on track and no likely risks or issues to indicate otherwise
Scope	A significant change to the scope of the workstream has been agreed with the IPSG in the last quarter	Not used	Project scope remains as agreed with the Project Sponsor and there are no likely risks/concerns to indicate otherwise. This will include minor changes that are routine and can be accommodated without changes to estimate or schedule above the agreed tolerance.
Cost	Costs expected to exceed current agreed estimate by more than 20%	Costs expected to exceed current agreed estimate by between 10-20%	Costs expected to meet current agreed estimate (with 10% tolerance)
Improvements (Benefits)	A reduction in benefits is likely to be more than 10%	Reduction in improvements of around 10%	Improvements are on target
Overall Project Status	RED if one or more of the above indicators are RED.	AMBER if one or more of the above indicators are AMBER and none are RED.	GREEN if all of the above indicators are GREEN.

Risks and Issues (R&I)

There is a separate agreed R&I log for the overall programme of change. New and Changed R&I will be highlighted in this report.

An issue is anything that is causing an adverse impact on planned progress, cost or quality of the plan including when an action goes to Amber or Red. An issue exists today and must be resolved quickly (as distinct from a risk, which is yet to happen).

Workstream Leads are responsible for resolution and management of issues that can be resolved within their areas.

A risk is an undesirable event that, if it occurred, would impact the delivery or benefits of the plan. A risk is yet to happen and needs to be avoided or mitigated (as distinct from an issue which already exists today). Mitigating actions may be taken to reduce the likelihood of the event happening or to minimise its impact. Contingency action plans may need to be drawn up in case the risk event actually eventuates and therefore the risk becomes an issue.

Dashboard – Dated: 25th October 2020

Previous (RAG)	Current RAG	Future RAG	Commentary about status:
			Actions from previous Improvement plan have been reviewed, alongside the latest Audit report dated 17th September. A summary document (yet to be finalised) will demonstrate the link between the previous version of the plan and this plan.

Improvement/Action Delivered in last quarter		Improvement/Action Due (next quarter)	Date
Workstream	**Improvement/Action**		**Due Date**
Workforce			
Governance and Transparency			
Financial Management			
Financial Sustainability			
Value for Money			
Communication			

Missed Improvement/Action

Workstream	Improvement/Action	Due Date	Revised Date	Commentary

Risks and Issues (only new R&I or changed R&I will be shown on this dashboard)

Workstream	R/I	Description	Date Raised	Raised By	Action to Manage Risk	Owner	Date Agreed/Closed
Workforce	R	Action 1.1 was worded as dependent upon securing additional funding. If this is not forthcoming then an alternative option should be considered.	19/10/2020	DB	The business case submitted will include alternative options should additional funding not be secured	SNI	
All	R	The requirement for actions to be evidenced may lead to additional activity to be undertaken which could result in mechanistic and/or missed actions.	19/10/2020	DB	Workstream Lead and IPSG to ensure both deliverables and KPIs are clear and relevant. Workstream Leads to ensure relevant systems/training put in place to ensure change in behaviour/activity.	IPSG/Workstream Leads	

Workstream 1: Workforce

KPI/Target		**Target:** A management structure will be agreed and costed with a supporting succession plan to include actions to manage any gaps in business-critical roles. **Impact:** A route map to deliver the revised management structure which, when implemented, will deliver the required capacity and capability to achieve the organisation's stated aims and objectives. **Metric:** Proposal and Succession Plan approved by Board **Timescale:** by 31/03/21					
1.1	**SNI**	**A revised management structure will be required to deliver organisational strategy with clear roles and responsibilities laid out for each position and a revised structure in place for the beginning of 2021/2022.**					
Ref	**Lead**	**Date Added**	**Improvement/Action**	**Due Date Revised Date**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**
1.1.1	SNI	25/10/20	Proposal on revised management structure to go to December Board Meeting	December 2020	Board paper		Open
1.1.2	SNI	25/10/20	Proposal to have a funding plan/strategy in place	31/03/21	Strategy approved by the Board		Open
1.1.3	SNI	25/10/20	Succession plan prepared and agreed by leadership team	28/02/21	Succession Plan		
1.1.4	SNI	25/10/20	Communication and Implementation plan for revised structure developed	31/03/21	Communication and Implementation plan		Open
1.1.5	MNA	25/10/20	Board to continue to monitor that changes are effective.	Ongoing	Performance Reviews		Open
1.2	**SNI**	**A workforce plan is in place and agreed.** **An organisation wide training plan is developed and implemented to ensure the organisation has sufficient skills/capabilities to deliver the strategy.**					
Ref	**Lead**	**Date Added**	**Improvement/Action**	**Due Date Revised Date**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**
1.2.1	JA	25/10/20	Workforce plan objectives and actions are reworked to provide sufficient detail	February 2021 board meeting	Workforce Plan		Open

1.2.2	LNI	25/10/20	Undertake individual and organisational training needs analysis through personal development plans	31/01/21	Staff with PDPs Organisational Development Needs identified by leadership team		Open
1.2.3	LNI (JA)	25/10/20	Costed training plan developed and agreed by leadership team	28/02/21	Training Plan		Open
1.2.4	LNI (JA)	25/10/20	Updated training policy guidance and procedures	28/02/21	Training Policy		Open
1.2.5	LNI (JA)	25/10/20	Training Review report format drafted and agreed	31/03/21	Training Report		
1.2.6	LNI (JA)	25/10/20	Recruitment documentation records consideration for requirements on a case by case basis around Gaelic essential or not	31/12/20	Recruitment documentation		Open
1.2.7	MNA	25/10/20	Board to consider whether spend on training is appropriate.	Quarterly	Training Reports		Open

Workstream 2: Governance and Transparency

KPI/Target		**Target:** Bòrd na Gàidhlig governance measures operate to the required standards **Impact:** The organisation operates effectively with appropriate governance structures and transparency **Metrics:** Internal Audit Report, External Audit Report, Board and Committee effectiveness reviews. **Timescale:** 31 May 2021					
2.1	**AG**	**A holistic review of the governance arrangements in the organisation will be carried out. Any recommendations arising from this review will be added to this improvement plan.**					
Ref	**Lead**	**Date Added**	**Improvement/Action**	**Due Date Revised Date**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**
2.1.1	AG	25/10/20	Internal Audit process undertaken, and report submitted to Audit and Assurance Committee	28/09/20 audit starts; AAC meeting November 2020	Audit report and recommendations		Open
2.2		**Ensure compliance with standing orders**					
2.2.1	CNI	25/10/20	Training on standing orders for board and staff to ensure compliance. (SO 10, 22 and 57)	31/12/2020	Training completed		Open
2.2.2	MNA	25/10/20	Board to consider whether Standards Officer has sufficient skills and capacity to perform the role effectively and if not, what support/alternative measures can be put in place to bridge gaps identified	30/11/2020	Board SO's Performance Review and support plan		Open
2.3		**Covering Reports should include sufficient information**					
2.3.1	SNI - LT	25/10/20	Greater information required in Impact sections of reports including links and impact on other plans, budgets and further development and consideration of risk	31/12/2020	More detailed Impacts sections on Covering reports Training for relevant employees on requirements	Draft guidance available; to be discussed at SMT meeting with managers (04/11/2020)	Open
2.4		**Board Training and Effectiveness**					
2.4.1	MNA	25/10/20	Board to agree whether all their main training needs are being met in line with an agreed training plan	30/04/2021	Board training report		Open
2.4.2	MNA	25/10/20	Board to refamiliarize itself with its governing legislation, Standing Orders, Terms of Reference, to ensure they are aware of process for making key governance changes and	31/12/2020	Board regular reading and reviewing included as part of agenda		Open

			are able to challenge when these processes are not followed				
2.4.3	LNI	25/10/20	Monitoring system for ensuring that training requests are actioned and monitored, and reported to board	Annually	Board training review report		Open
2.4.4	SNI/MNA	25/10/20	Self-assessment of committee and board should be developed into a 3-year programme with external assessment every 3 years	31/03/2022	Board and Committee assessment plan		Open
2.4.5	CNI	25/10/20	Key governance documents which are on the website should be updated and made available on website immediately	Within 10 working days of approval	Website updates		Open
2.5	**SML**	**Change Management Support**					
2.5.1	SNI	25/10/20	Change management support to ensure completion of Change Implementation Plan. Paper to Board on 23/09/20	Dependent on Scottish Ministers approval for spend	Change management support in place and terms of reference agreed		Open
2.5.2	MNA/SML	25/10/20	Board to continue to monitor implementation of the programme for change and ensure it is delivered effectively	Ongoing	Implementation Plan delivered in accordance with TOR		Open
2.5.3	SNI	25/10/20	First review of timescales for implementing recommendations in improvement plan to be undertaken and cross-organisation input completed.	30/11/20	Implementation Plan timescales agreed		Open
2.5.4	CNI	25/10/20	Board to improve its processes for capturing and reporting progress on actions arising from Board and Committee meetings and from audit, and board members need to scrutinise management updates on those areas to a greater degree.	16/12/20	Board/Committee minutes		Open
2.5.7	JA	25/10/20	Have SMART targets for each Workstream in IP (KPIs)	30/11/20	Improvement plan targets agreed		Open
2.5.8	JA		In order to improve monitoring of progress, a new format of Improvement Plan and Reporting should be established.	08/10/20	Improvement plan		Open
2.6		**Framework document**					
2.6.1	SNI	25/10/20	The framework document needs to be updated to reflect the changes agreed with the Sponsor Division.	When SG changes are incorporated	Framework Document	The document has been updated (Board meeting 23/09/2020) and is awaiting further Sponsor Division input	Open

Workstream 3: Financial Management

Ref	Lead	Date Added	Improvement/Action	Due Date Revised Date	Deliverable	Comment/Update	Status
KPI/Target		**An annual budget which has clear links to the Medium Term Financial Plan (MTFP), Operational plan and analysis of deliverables.** **Improved capability and understanding of the procurement process** **Impact:** Increased effectiveness of planning and use of resources. **Metric:** Annual budget and reports, Internal Audit Report, External Audit Report **Timescale: February 2021**					
3.1	**AG**	**Bòrd na Gàidhlig should have a detailed, standalone annual budget other than the Medium Term Financial Plan (MTFP). This annual budget should make clear links to the MTFP and the impact the budget has on the funding gaps identified in the MTFP. Clear links should be made to the Corporate plan including analysis of deliverables in plan.**					
Ref	**Lead**	**Date Added**	**Improvement/Action**	**Due Date Revised Date**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**
3.1.1	AG	25/10/20	Budget in place and structure to report on performance against operational plan	Board meeting February 2021	Budget report		Open
3.1.2	AG	25/10/20	Set out outcomes which the budget aims to progress demonstrating the impact on MTFP	Board meeting February 2021	Budget for approval		Open
3.1.3	AG	25/10/20	Add additional review in procurement exercise documenting qualitative considerations	30/11/2020	Qualitative measures added to procurement process		Open
3.1.4	LNI	25/10/20	Training on procurement should be provided to those involved in procurement process	15/12/2020	Training	First session delivered (8/10/2020)	Open

Workstream 4: Financial Sustainability

4.1		**Business Case**					
KPI/Target		**The business case developed will be informed by recommendations from Annual Audit report** **Impact:** The organisation will have a plan which sets out how it will achieve optimum outcomes. **Measures:** Business case submitted to SG **Timescale: 31 March 2021**					
Ref	**Lead**	**Date Added**	**Improvement/Action**	**Due Date Revised Date**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**
4.1.1	SNI	25/10/20 (2019/20 action)	Business Case to be updated to focus on making best use of totality of funding with clear outcomes delivered	31/03/2021	Business case		Open
4.2	**AG**	**Medium Term Financial Plan**					
Ref	**Lead**	**Date Added**	**Improvement/Action**	**Timescales**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**
4.2.1	AG	25/10/20 (2018/19 action)	MTFP to updated to include: - Best- and worst-case scenarios - Analysis of previous year statistics - Links between staffing changes and MTFP - Detail on actions to close the funding gap - Additional section on assumptions and risks	Revised draft – December 2020; Final version – February 2021	MTFP		Open
4.2.2	AG	25/10/20 (2019/20 action)	MTFP to be updated to reflect changes implemented by the organisation and the impact of the current Covid19 pandemic.	Revised draft – December 2020; Final version – February 2021	MTFP		Open

Workstream 5: Value for Money

KPI/Target		**Target:** Stakeholder consultation on funding will be complete and results assessed **Impact:** The completion of this work will allow the organisation to plan for new funding agreements due in 2022 onwards **Metric:** Board report prepared on consultation process and findings **Timescale:** 31/03/2021					
5.1	**DB**	**When preparing for the next expected multi-year agreements, BnG should carry out a wider stakeholder consultation on the revised approach to grant funding and assess the potential impact on wider Gaelic organisations and the wider Gaelic community**					
Ref	**Lead**	**Date**	**Improvement/Action**	**Due Date**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**

		Added		Revised Date			
5.1.1	DB	25/10/20 (2018/19 action)	Consultation Plan completed and findings agreed.	31/03/21	Consultation Plan Board Updates		Open
5.1.2	DB	25/10/20 (2018/19 action)	Analysis of 3-year funding. Does it provides better value for money than 1 year or one-off grants?	31/03/21	Self-assessments from funded organisations Stakeholder feedback Internal evaluation of impact		Open

Workstream 6: Communication

KPI/Target		Target: Ensure effective communication internally Impact: Improved employee satisfaction Metrics: Employee Survey continues to display evidence of improvement over periods of time. Employee feedback via employee rep at Improvement Plan Steering Group, Employee wellbeing survey reporting 90% staff expect to have their POPs. Timescale: 31 July 2021					
Ref	**Lead LNI**	**Date Added**	**Improvement/Action**	**Due Date Revised Date**	**Deliverable**	**Comment/Update**	**Status**
6.1	LNI	**Improving internal communication, particularly around the Improvement Plan**					
6.1.1	BOH	25/10/20	Establish a mechanism for monitoring staff opinion in relation to specific actions undertaken as a result of the improvement plan	12/11/20	Employee feedback on IP		Open
6.1.2	JG	25/10/20	Extend invite to other members of staff to observe conduct of Improvement Committee meetings e.g. (Trade Union representatives)	12/11/20	Employee rep attendance at IPSG		Open
6.1.3	MNA	25/10/20 (2018/19 action)	Board and staff engagement – board should evaluate whether engagement is effective and whether more should be done through reflection on staff survey report and other assessments and agree actions (BnG-03-1920-15)	31/12/20	Board engagement actions		Open
6.1.4	CNI	25/10/20 (2019/20 action)	System for reporting reason as to which language a paper is presented in – consistency of system for checking Gaelic/English are increased	02/12/2020	Paper submission process		Open
6.1.5	LNI	25/10/20	Internal communications – review to see what further improvements can be made	30/11/2020	Internal Comms Strategy		Open
6.2		**Develop a culture of recognition – The following statement was classed as critical in the most recent employee survey – "Management within Bòrd na Gàidhlig recognises strong job performance".**					
6.2.1	LNI	25/10/20	Encourage recognition as part of normal performance conversations (linked to values)	31/12/20	SLT/Management development on positive reinforcement		Open
6.2.2	LT	25/10/20	Employee achievement is recognised as part of the normal team meetings	30/11/20	Feedback on employee achievement noted at team meetings by all employees	Feedback provided through employee consultation; noted that this should not be a mechanistic process, but recognise it may need to	Open

						be recorded. Explore whether this may be done through POP process.	
6.3		**Improvements arising from Employee Survey April 2020 and agreed by the whole team in September 2020**					
6.3.1	Manaid searan	25/10/20	Follow and implement the Learning & Development policy and provide opportunities for the team (Link to Workstream 1)	31/01/2021	Managers reporting that they are comfortable with T&D policy and processes		Open
6.3.2	LNI - process	25/10/20	CPD/Self-led learning (e.g. webinars, books, peer learning). Employees should have an agreed amount of time to undertake learning activities. Learning Activity should be reviewed at the 6 weekly review and recorded in People HR. (Link to Workstream 1)	31/12/2020	People HR Report PDP process		Open
6.3.3		25/10/20	Recognition of wider skillset across the organisation and how it could be used in different situations. (Link to Workstream 1, Action 2.2)	28/02/2021	PDPs Skills matrix		Open
6.3.4	LNI	25/10/20	Implement time off for volunteering activities through special leave policy – reminder at POP that this is available	31/12/2020	Volunteering process		Open
6.3.5	LNI	25/10/20	Discuss wellbeing policies regularly and improve access of these to the team – following outcomes of Wellbeing Surveys	30/11/2020	Wellbeing Review		Open
6.3.6	Manaid searan	25/10/20	Performance success is measured on outputs of work rather than time at work. Ensure a focus on individual achievements that should be linked to the operational plan via POPs.	28/02/2021	POP Objectives	Clear on what an outcome is and balance against lots of time input required	Open
6.3.7	LNI	25/10/20	Clear communication and systems to let employees know relevant information about what is happening in the organisation e.g. re-introduction to the office – linked to 6.3.9	30/04/2021	Team meeting minutes Information on news page on sharepoint Internal Comms strategy		Open
6.3.8	CNI	25/10/20	Workload – while continuing to work from home, support wellbeing appropriately e.g. regular screen breaks etc	30/11/2020	Wellbeing Review POPs		Open
6.3.9	LNI	25/10/20	As part of Internal Communications strategy, present overview of all organisational set meetings, purpose, and feedback mechanisms	31/01/2021	Internal Comms Strategy		Open

6.3.10	MNI		Feedback on information provided for board, external stakeholders, and recognition of what has been delivered.	28/02/2021	Comms reports		Open
6.3.11	LNI		Employees have time to review information and are signposted to where the information can be found.	31/01/2021	Employee Communication Agreement		Open

Air a chur gu	Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na coinneimh	02/12/2020
Càite:	Air-loidhne
Àireamh air a' Chlàr-ghnothaich	13.2

Tiotal a' phàipeir	Cumhaichean-iomraidh
Moladh do na Buill	Ri aontachadh
Bho	Shona NicIllinnein, Ceannard

Slighe-riaghlachais	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsa Deasbaid**
Buidheann-stiùiridh Plana-leasachaidh Comataidh Sgrùdaidh agus Barantais	05/11/2020 12/11/2020	Ri aontachadh Ri aontachadh
Eàrr-ràdhan Ceangailte	-	

1.0	**Adhbhar**
1.1	Tha am pàipear seo ann gus aonta a lorg airson cumhaichean-iomraidh ùra Buidheann-stiùiridh Plana-leasachaidh (IPSG).
2.0	**Cùl-fhiosrachadh**
2.1	Is iad na Cumhaichean-iomraidh an sgrìobhainn bhunaiteach a nochdas mar a bu chòir don bhuidhinn obrachadh, nan obraichean aice, a cuid bhall, a cuid innleachdan-aithisge agus rèis na buidhne.
3.0	**Prìomh-phuingean**
3.1	Gun tèid an fheadhainn a leanas a chur ris na Cumhaichean ùra: - A' faighinn bheachdan air ais bhon luchd-obrach agus a' cur aonta ri fiosrachadh ri dhol dhan luchd-obrach mun Phlana-leasachaidh agus mu obair na Buidhne-stiùiridh; - Faid nan dreuchdan an dà chuid aig an luchd-obrach agus buill na Buidhne ; le innleachd gus dearbhadh nach bi teirmean dhreuchdan aig an dithis aca aig an aon àm.
3.2	Chaidh na Cumhaichean a cheadachadh le Comataidh Sgrùdaidh agus Barantais.
4.0	**Moladh**
4.1	Tha Comataidh Sgrùdaidh agus Barantais a' moladh dhan Bhòrd aonta a chur ris na Cumhaichean-iomraidh ùra.
5.0	**Prìomh-bhuaidhean Ro-innleachdail**
5.1	**Buaidh air Ionmhas**
	Gun bhuaidh air ionmhas
5.2	**Buaidh air Luchd-obrach**
	Bu chòir gun cuireadh stèidheachadh siostam soilleir gus beachdan a chur a-steach agus beachdan fhaighinn air ais bho obair na Buidhne ri misneachd anns a' Phlana-leasachaidh agus ann an obair na Buidhne. Cuiridh e ri buaidh a' Phlana fhèin cuideachd.
5.3	**Buaidh air Trèanadh**

	Bu chòir do gach ball den Bhuidhinn agus den Chomataidh dèanamh cinnteach gun tuig iad brìgh nan Cumhaichean agus seo a chur an sàs anns an dòigh san dèan iad an cuid obrach.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Corporra**
	Tha an aithisg a' cuideachadh ris an amas chorporra gun cùm Bòrd na Gàidhlig air a' leasachadh mar a bhios e ag obair.
5.5	**Ceanglaichean ris an Fhrèam Nàiseanta mu Choileanadh**

AR N-ADHBHAR		**AR LUACHAN**	
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach		'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach	
AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
Còraichean Daonna	☐	Clann agus Òigridh	☐
Cultar	☐	Coimhearsnachdan	☐
Àrainneachd	☐	Bochdainn	☐
Slàinte	☐	Eadar-nàiseanta	☐
Ionnsachadh	☐	Eaconamaidh	☐
Gnìomhachas tionnsgalach soirbheachail	☒		

5.6	**Buaidh air Cliù**
	Tha Cumhaichean-iomraidh a' toirt seachad innleachd-riaghlachais làidir a chuireas ri deagh-chliù na buidhne.
5.6	**Buaidh air Slàinte is Sàbhailteachd**
	Gun bhuaidh.
5.7	**Buaidh laghail**
	Gun bhuaidh.
5.8	**Buaidh air Co-ionannachd**
	Gun bhuaidh.

NA BUN-RIAGHAILTEAN
A' BHUIDHEAN STIÙIRIDH DEN PHLANA LEASACHAIDH

TERMS OF REFERENCE
IMPROVEMENT PLAN STEERING GROUP

Air aontachadh le/Approved by: **Am Bòrd Stiùiridh – The Board**

Air aontachadh air/Approved on: **2019-12-11**

Ath-nuadhachadh a dhìth/Review due on: 07-2021

Air ath-nuadhachadh air/Revised on: 2020-11-12

1. CUMHAICHEAN-IOMRAIDH a) Coileanadh a dhearcnachadh a rèir a' Phlana-leasachaidh, a' dèanamh mholaidhean mar as iomchaidh. b) Leasachadh leantainneach a' Phlana-leasachaidh a sheòladh air adhart. c) Stiùireadh is dùbhlan ai dhearbhadh airson a' Phlana-leasachaidh. d) Beachd a ghabhail air leasachain ris a' Phlana-leasachaidh mar as iomchaidh. e) Gabhail ri beachdan bhon luchd-obrach air a' Phlana-leasachaidh agus giorrachadh air co-dhùnaidhean na coinneimh a thoirt dhan luchd-obrach. f) Dearbhadh gu bheil plana ann a tha mar aon aon phlana-leasachaidh air feadh na buidhne, mar an aon phuing-iomraidh don bhuidhinn agus don phoball air gnìomhan-leasachaidh gan gabhail leis a' Bhòrd. g) Innleachd a chruthachadh gus beachd a ghabhail gach bliadhna air plana-leasachaidh air feadh na buidhne, a' dearbhadh gèilleadh ris an fheumalachd mun Luach as Fheàrr airson leasachadh leanmhainneach.	1. TERMS OF REFERENCE a) To monitor performance against the Improvement Plan, making recommendations as appropriate. b) To drive the continued development of the Improvement Plan. c) To ensure oversight and challenge for the Improvement Plan. d) To consider additions to the Improvement Plan as appropriate. e) To take feedback from staff on the Improvement Plan and to provide a summary of the conclusions of the meeting to staff. f) To ensure that there is a plan which represents a single, organisation-wide improvement plan, acting as a single point of reference for the organisation and public on improvement actions taken by the Board. g) To provide a mechanism for considering on an annual basis an organisation-wide improvement plan, ensuring compliance with the Best Value requirement for continuous improvement.
2. BALLRACHD a) Ball, Comataidh Sgrùdaidh agus Barantais (Cathraiche Buidheann-stiùiridh Leasachaidh) b) Neach-obrach (ga thaghadh leis an luchd-obrach fhèin le pròiseas fèin-ainmeachaidh is taghaidh) airson dreuchd 2 bhliadhna. c) Ball Sgioba-ceannais airson dreuchd 2 bhliadhna le roghainn an dreuchd a shìneadh fad 6 mìosan gus nach bi (b) agus (c) ag atharrachadh aig an aon àm. d) Faodar buill a bharrachd a bhith air an co-thaghadh leis a' Bhuidhinn-stiùiridh Leasachaidh.	2. MEMBERSHIP a) Member, Audit & Assurance Committee (AAC) (Chair of Improvement Steering Group) b) Member of staff (chosen by staff themselves through a process of self-nomination and election) for a 2-year term. c) Member of Leadership Team for a 2-year term with an option to extend the term by 6-months to avoid both (b) and (c) changing at the same time. d) Additional members can be co-opted by the Improvement Steering Group.
3. AITHISGEAN a) Bheir a' Bhuidhinn-stiùiridh Leasachaidh aithisg dhan Chomataidh. Bheir iad aithisg cuideachd dhan Bhòrd, dhan luchd-obrach agus dhan phoball mar as iomchaidh (ri bhith air a dhearbhadh ann an deasbad le Cathraiche na Comataidh) air adhartas leis a' Phlana-leasachaidh. b) Gheibh a' Chomataidh rèiteachadh den Phlana-leasachaidh gach bliadhna air a' char as lugha. Am broinn seo bidh caochladh ghnìomhan air an cur an sàs (air an sgrùdadh a rèir ris an uair/fada gun nochdadh), an uimhir ri tighinn ach nach tàinig agus ìre nan gnìomhan air an cur ris a' phlana tron bhliadhna, a' rèiteachadh ri ìre nan gnìomhan air an toirt air adhart. Bu chòir gun nochdadh an aithisg cuideachd cia mheud gnìomh ris a bheil dùil toirt gu buil sa bhliadhna ri teachd. Cuideachd, bu chòir gum biodh adhartas air a' Phlana-leasachaidh na nì seasmhach air clàran-gnothaich na Comataidh, Comataidh Dhaoine agus a' Bhùird.	3. REPORTING a) The Improvement Steering Group will report to the AAC. They will also report to the Board, staff and public as appropriate (to be determined in discussion with the Chair of AAC) on progress with the Improvement Plan. b) The Committee will receive a reconciliation of the Improvement Plan on an annual basis at minimum. This will include number of actions implemented (analysed by on time/late), the amount due but outstanding, and the amount of actions added to the plan in the year, reconciling to the amount of actions brought forward. The annual report should also set out how many actions are expected to be implemented in the coming year. In addition, progress on the Improvement Plan should be a standing item on the agendas for ARMC, People Committee and Board.

4. RAON-AMA Seasaidh a' Bhuidheann-stiùiridh Leasachaidh fhad agus a mheasar iomchaidh leis a' Bhòrd. Ma thig i gu ceann, bu chòir gun dèanadh am Bòrd cinnteach gu bheil innleachd ann fhathast gus beachd a ghabhail gach bliadhna air plana-leasachaidh air feadh na buidhne, a' dearbhadh gun gèillear ris an fheumalachd mun Luach as Fheàrr airson leasachadh leanmhainneach.	4. TIMESCALE The Improvement Steering Group will exist for as long as it is considered appropriate by the Board. If it ceases to exist, the Board should ensure that there is still a mechanism for considering on an annual basis an organisation-wide improvement plan, ensuring compliance with the Best Value requirement for continuous improvement.

A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02/12/2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	14

Tiotal a' Phàipeir	Clàr Mhì-Chinntean Ro-innleachdail	
Moladh do Bhuill	Ri Aontachadh	
Neach-labhairt:	Shona C NicIllinnein / Ailig Greumach	
Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba-stiùiridh Sgioba-stiùiridh Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd	07/10/2020 04/11/2020 12/11/2020	Airson Fiosrachadh Airson Fiosrachadh Ri Aontachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	Tha Eàrr-ràdh 1 – Clàr Mhì-chinntean Ro-innleachdail	

1.0	**Adhbhar/Reason**
1.1	Tha am pàipear seo a' toirt iomradh air na mì-chinntean ro-innleachdail a dh'fhaodadh a bhith a' bualadh air obair na buidhne. Chaidh an clàr ùrachadh aig coinneamh Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd air 12/11/2020.
2.0	**Cùl-fhiosrachadh/Background**
2.1	Bithear a' dèanamh sgrùdadh gu cunbhalach air na clàran mhì-chinntean gach ràith aig coinneamhan a' Bhùird-stiùiridh agus coinneamhan na Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd, agus gach mìos aig coinneamhan an Sgioba-stiùiridh, gus dèanamh cinnteach gu bheil na clàran freagarrach a thaobh nam mì-chinntean a tha air an comharrachadh agus gus beachdachadh air na gnìomhan a thathar a' dèanamh gus rian a chumail air mì-chinntean agus gus mì-chinntean a lùghdachadh.
3.0	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh /Main points**
3.1	Tha earrann sa chlàr le mì-chinntean co-cheangailte ri Covid-19. Tha ceithir mì-chinntean air ainmeachadh; tha trì dhiubh ann a bha ùr agus aon a bha air a' chlàr mar-thà. Chaidh a' mhì-chinnt a leanas sìos: 4.1 – Gun caill a' Ghàidhlig an ìomhaigh fhàbharach aice – buailteachd tachairt bho 4 gu 3. Tha seo co-cheangailte ris an taic a tha daoine a' cur ris a' Ghàidhlig agus àireamhan luchd-ionnsachaidh air Duolingo. 4.3 – Chan eilear a' faicinn gur e rud cudromach a th' anns a' Ghàidhlig - - coltachd air lughdachadh bho 4 gu 3. Tha seo co-cheangailte ris na còmhraidhean a tha a' dol an-dràsta; àireamhan Duolingo is LearnGaelic; is taisbeanadh aig CoHI. 5.2 – Cliù – coltachd air lughdachadh bho 4 gu 3. Tha seo co-cheangailte ri neartachadh conaltraidh air an obair a tha BnG a' cur an gnìomh. Cha deach mì-chinnt sam bith suas.
4.0	**Moladh /Recommendation**
4.1	Thathar ag iarraidh air Buill:

	a) Beachdachadh air an ùrachadh mu dheireadh a chaidh a dhèanamh air a' chlàr mhì-chinntean ro-innleachdail. b) Beachdachadh air mi-chinntean feuch a bheil Buill den bheachd gum bu chòir dhuinn fiosrachadh ùr a chur ris na clàran mhì-chinntean c) An aonta a chur ris na clàran mhì-chinntean, a' gabhail a-steach molaidhean a thèid a dhèanamh a thaobh mì-chinntean a bharrachd nach eil air a' chlàr an-dràsta.
5.0	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
	Tha mì-chinntean ann a dh'fhaodadh a bhith a' bualadh air ionmhas agus tha gnìomhan ann mun coinneamh.
5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Tha obair aig an sgioba gus ceuman a chur an gnìomh airson dèiligeadh ri cuid de na mhì-chinntean.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	n/a
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachdach agus Corporra**
	Amas a' Phlana Chorporra 4: Gun cùm Bòrd na Gàidhlig air a' leasachadh nan dòighean-obrach aige.
5.5	**Ceanglaichean ri Frèam-obrach Coileanaidh Nàiseanta**
	n/a
5.6	**Buaidhean air Cliù**
	Tha iomradh sa phàipear air buaidhean air cliù na buidhne.
5.7	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**
	n/a
5.8	**Buaidhean Laghail**
	n/a
5.9	**Buaidhean air Co-ionannas**
	n/a

Clàr Mhi-chinntean Ro-innleachdail

Àireamh a' Chunnairt	Mìneachadh air a' Chunnart	**Buaidh a' chunnairt** (nan tigeadh an cunnart gu bith, sgrìobhaibh na rudan a dh'fhaodadh tachairt)	**Rianan-smachd gan Cur an Sàs** (Le bhith a' gabhail ealla ris a' bhuaidh, sgrìobhaibh dè tha a dhìth gus buaidh a' chunnairt a lùghdachadh)	**Gnìomh** Gabh ris / Dèilig ris / Gluais e / Cuir às dha / Gabh Cothrom	Ceann-latha air an deach a chomharrachadh	Nuair a rinneadh an sgrùdadh mu dheireadh air rianan-smachd	Measadh Làithreach air a' Chunnart			Sgòr a bh' ann roimhe	Gluasad san ìre de Chunnart	Sgòr gun ghnìomhan lasachaidh			Cò ris a tha an cunnart an urra
							A' Bhuaidh	Buailteach Tachairt	Sgòr airson a' Chunnairt						
1. Covid-19															
1.1	**Buaidh Covid-19 air seann daoine**	A' call pàirt mhòr de ghinealach luchd-labhairt fileanta na Gàidhlig aig a bheil beartas briathrachas agus eòlas cultarail, a' lagachadh bunait a' chànain.	A' dèanamh cinnteach gun tèid obair a dhèanamh sa bhad gus conaltradh bhiortail a mheudachadh eadar seann daoine agus daoine òga	**Dèilig ris:** Còmhla ri com-pàirtichean, brosnaich conaltraidh thar ghinealach airson aonarachd nan seann daoine lùghdachadh agus tar-aiseag cànain a mheudachadh.	Màrt 2020	Dàmhair 2020	3	4	12	12	→	4	3	12	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
1.2	**Lùghdachadh san eaconomaidh, a' fàgail gu bheil ìre nas lugha de mhaoineachadh poblach ann agus feum a bharrachd air maoineachadh ann an seirbhisean cùraim èiginneach** (b' e seo puing 4.2 sa chlàr mu dheireadh)	Ìre nas lugha de mhaoineachadh airson leasachadh na Gàidhlig	A' dèanamh cinnteach gu bheil Feabhas Luach na prìomh phrionnsabal ann am modh-obrach Bòrd na Gàidhlig.	**Dèilig ris:** Tha Bòrd na Gàidhlig a' leantainn air ag obair a rèir prionnsabalan Feabhas Luach. **Gabh ris** Ullaich suidheachaidhean àrd-ìre stèidhichte air prìomhachasan leasachaidh air eagal 's gum bi maoineachadh nas lugha ann **Gabh cothrom:** Co-obraich le buidhnean eile san roinn phoblaich airson roghainn seirbheis co-roinnte a meudachadh agus gus beachdachadh air co-obrachadh a bharrachd	Giblean 2019	Dàmhair 2020	4	4	16	16	→	4	4	16	Ceann Roinn an Ionmhais
1.3	**Chan urrainn do com-pàirtichean pròiseactan a lìbhreachadh (a chaidh a mhaoineachadh le BnG)**	Ìre nas lugha de ghnìomhan anns a' Ghàidhlig; comas nas lugha airson nam prìomhachasan ro-innleachdail aig BnG a lìbhrigeadh.	Co-obrachadh le com-pàirtichean airson beachdachadh air roghainn eile agus gus roghainnean eile a chruthachadh.	**Dèilig ris:** Lean air le conaltradh gu tric leis na prìomh bhuidhnean maoinichte. **Gabh cothrom:** A' beachdachadh air, còmhla ri com-pàirtichean, roghainn eile no leasachaidhean ùra airson taic a chur ri lìbhrigeadh seirbhisean na Gàidhlig.	Giblean 2020	Dàmhair 2020	4	3	12	12	→	4	4	16	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
1.4	**Call luchd-obrach air sgàth tinneis**	Comas lùghdaichte obair BnG a dhèanamh agus buaidh air misneachd an luchd-obrach.	Prògram taic airson luchd-obrach ag obair bhon taigh.	**Dèilig ris:** Ath-sgrùdaich prìomhachasan na buidhne. Dèan cinnteach gu bheil sunnd na phrìomhachas airson luchd-obrach agus airson a' bhùird.	Màrt 2020	Dàmhair 2020	4	2	8	8	→				Ceannard

Glè Mhòr	Sgòr airson Cunnairt **20-25**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar gnìomhan lasachaidh a chur an sàs sa bhad agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Mòr	Sgòr airson Cunnairt **12-16**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar rianan-smachd a chur an sàs gus an cunnart a lùghdachadh agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Meadhanach Mòr	Sgòr airson Cunnairt **6-10**	Faodar rianan-smachd a chur an sàs no faodar gabhail ris a' chunnart. Nithear sgrùdadh air gach ràith.
Beag	Sgòr airson Cunnairt **1-5**	Gabhar ris an ìre de chunnart seo, fhad 's a nithear sgrùdadh air gach sia mìosan.

Cho luath 's a thèid sgrùdadh a dhèanamh air cunnart tha e deatamach co-dhùnadh dè an fhreagairt as iomchaidh airson dèiligeadh ris. Tha còig dòighean ann airson dèiligeadh ri cunnartan. 'S iad:

- **Gabh ris –** Gabh ri buaidh a' chunnairt ma thachras e. Ma thathar a' fulang a' chunnairt chan fheumar rianan-smachd a chur ann agus mar sin feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach ràith.
- **Dèilig ris -** Gabh gnìomh gus coltachd agus/no buaidh a' chunnairt a lùghdachadh.
- **Gluais e -** Thoir air falbh pàirt den chunnart is thoir seo do chuideigin eile.
- **Cuir às dha** - Sguir den gnìomh aig a bheil a' chunnart ma tha seo iomchaidh.
- **Gabh cothrom** – Co-roinn an cunnart le com-pàirtiche eile a tha an sàs anns an obair.

Ùrachadh mu dheireadh: 29.10.2020

Clàr Mhi-chinntean Ro-innleachdail

Àireamh a' Chunnairt	Mìneachadh air a' Chunnart	**Buaidh a' chunnairt** (nan tigeadh an cunnart gu bith, sgrìobhaibh na rudan a dh'fhaodadh tachairt)	**Rianan-smachd gan Cur an Sàs** (Le bhith a' gabhail ealla ris a' bhuaidh, sgrìobhaibh dè tha a dhìth gus buaidh a' chunnairt a lùghdachadh)	**Gnìomh** Gabh ris / Dèilig ris / Gluais e / Cuir às dha / Gabh Cothrom	Ceann-latha air an deach a chomharra chadh	Nuair a rinneadh an sgrùdadh mu dheireadh air rianan-smachd	Measadh Làithreach air a' Chunnart			Sgòr a bh' ann roimhe	Gluasad san ìre de Chunnart	Sgòr gun ghnìomhan lasachaidh			Cò ris a tha an cunnart an urra
							A' Bhuaidh	Buailteach Tachairt	Sgòr airson a' Chunnairt						
2. Tha barrachd dhaoine a' cleachdadh agus a' faighinn buannachd bhon Ghàidhlig aig obair, aig an taigh agus anns a' choimhearsnachd.															
2.1	**Tha coimhearsnachdan traidiseanta na Gàidhlig a' fàs nas aosta agus a' lùghdachadh**	Bidh dìth feachd-obrach a tha gnìomhach gu h-eaconomach a' lùghdachadh chothroman airson tar-chur eadar-ghinealach agus airson cleachdadh	A' dèanamh cinnteach gu bheil na poileasaidhean a tha buntainn ri coimhearsnachdan Gàidhlig ag amas air òganaich a chumail agus a tharraing a-steach.	**Deilig ris:** Gàidhlig a bhith mar phàirt ann an leasachadh phoileasaidhean. Cuir ri co-chomhairleachaidhean poblach. **Gabh cothrom** Cuir taic ri iomairtean a tha ag amas air daoine a chumail agus a tharraing a-steach do choimhearsnachdan na Gàidhlig, a' gabhail a-steach a bhith a' brosnachadh bhuidhnean gus faicinn gur e cothrom a th' ann an obair bhon taigh airson òganaich a bhith a' fuireach anns na h-eileanan. Cleachd co-chomhairleachadh beò agus an obair ùr timcheall air a' Phlana Cànan Nàiseanta Gàidhlig #4 gus barrachd conaltraidh a dhèanamh le coimhearsnachdan tràdiseanta.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	3	3	9	9	→	4	3	12	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
2.2	**Cunntais-shluaigh na h-Alba 2021 (air a chur air ais gu 2022)**	Bhiodh droch bhuaidh aig lùghdachadh leantaileach luchd-labhairt na Gàidhlig air sealladh a' phobaill agus an luchd-poilitigs.	A' brosnachadh luchd-labhairt na Gàidhlig na sgilean Gàidhlig aca aithneachadh anns a' chunntais-shluaigh.	**Gabh ris:** Ro-innleachd conaltraidh gus daoine a bhrosnachadh gus na sgilean Gàidhlig aca aithneachadh ann an cunntas-shluaigh na h-Alba (*2022 a nis*). Ro-innleachd conaltraidh ann mus tig tòraidhean a' chunntais-shluaigh a-mach. **Gabh cothrom:** Brosnaich duine sam bith aig a bheil sgilean Gàidhlig gus pàirt a ghabhail ann am pròiseas a' chunntais-shluaigh.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	3	2	6	6	→	4	3	12	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd
2.3	**Eaconamaidh**	Bidh maoineachadh lùghdaichte airson buidhnean poblach a' fàgail gu bheil nas lugha air a chosg air a' Ghàidhlig.	A' co-obrachadh le buidhnean poblach gus am brosnachadh gus taic a chumail suas airson na Gàidhlig.	**Dèilig ris:** Dèan an argamaid gur e so-mhaoin eaconomaigeach a th' anns a' Ghàidhlig Deasaich Planaichean Gàidhlig a bhios ag adhartachadh nam prìomhachasan riatanach. Cleachd Planaichean Gàidhlig gus buidhnean poblach a bhrosnachadh gus cosg air Gàidhlig àbhaisteachadh ann am prìomh raointean mar fhoghlam. **Gabh cothrom:**	Samh 2019	Dàmhair 2020	4	4	16	16	→	4	4	16	Stiùiriche Planadh Cànain is Leasachaidhean Coimhearsnachd

Glè Mhòr	Sgòr airson Cunnairt **20-25**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar gnìomhan lasachaidh a chur an sàs sa bhad agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Mòr	Sgòr airson Cunnairt **12-16**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar rianan-smachd a chur an sàs gus an cunnart a lùghdachadh agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Meadhanach Mòr	Sgòr airson Cunnairt **6-10**	Faodar rianan-smachd a chur an sàs no faodar gabhail ris a' chunnart. Nithear sgrùdadh air gach ràith.
Beag	Sgòr airson Cunnairt **1-5**	Gabhar ris an ìre de chunnart seo, fhad 's a nithear sgrùdadh air gach sia mìosan.

Cho luath 's a thèid sgrùdadh a dhèanamh air cunnart tha e deatamach co-dhùnadh dè an fhreagairt as iomchaidh airson dèiligeadh ris. Tha còig dòighean ann airson dèiligeadh ri cunnartan. 'S iad:

- **Gabh ris –** Gabh ri buaidh a' chunnairt ma thachras e. Ma thathar a' fulang a' chunnairt chan fheumar rianan-smachd a chur ann agus mar sin feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach ràith.
- **Dèilig ris -** Gabh gnìomh gus coltachd agus/no buaidh a' chunnairt a lùghdachadh.
- **Gluais e -** Thoir air falbh pàirt den chunnart is thoir seo do chuideigin eile.
- **Cuir às dha** - Sguir den gnìomh aig a bheil a' chunnart ma tha seo iomchaidh.
- **Gabh cothrom** – Co-roinn an cunnart le com-pàirtiche eile a tha an sàs anns an obair.

Ùrachadh mu dheireadh: 29.10.2020

Clàr Mhi-chinntean Ro-innleachdail

Àireamh a' Chunnairt	Mìneachadh air a' Chunnart	Buaidh a' chunnairt (nan tigeadh an cunnart gu bith, sgrìobhaibh na rudan a dh'fhaodadh tachairt)	Rianan-smachd gan Cur an Sàs (Le bhith a' gabhail ealla ris a' bhuaidh, sgrìobhaibh dè tha a dhìth gus buaidh a' chunnairt a lùghdachadh)	Gnìomh Gabh ris / Dèilig ris / Gluais e / Cuir às dha / Gabh Cothrom	Ceann-latha air an deach a chomharrachadh	Nuair a rinneadh an sgrùdadh mu dheireadh air rianan-smachd	Measadh Làithreach air a' Chunnart			Sgòr a bh' ann roimhe	Gluasad san ìre de Chunnart	Sgòr gun ghnìomhan lasachaidh	Cò ris a tha an cunnart an urra
							A' Bhuaidh	Buailteach Tachairt	Sgòr airson a' Chunnairt				
				Cùm a' dol a' dèanamh na h-àrgamaid aig CoHI gur e pàirt den obair aige a th'anns a' Ghàidhlig. Obair a dh'ionnsaigh na h-ath coinneimh Adhartas nas Luaithe sa Ghearran 2021.									

Glè Mhòr	Sgòr airson Cunnairt **20-25**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar gnìomhan lasachaidh a chur an sàs sa bhad agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Mòr	Sgòr airson Cunnairt **12-16**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar rianan-smachd a chur an sàs gus an cunnart a lùghdachadh agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Meadhanach Mòr	Sgòr airson Cunnairt **6-10**	Faodar rianan-smachd a chur an sàs no faodar gabhail ris a' chunnart. Nithear sgrùdadh air gach ràith.
Beag	Sgòr airson Cunnairt **1-5**	Gabhar ris an ìre de chunnart seo, fhad 's a nithear sgrùdadh air gach sia mìosan.

Cho luath 's a thèid sgrùdadh a dhèanamh air cunnart tha e deatamach co-dhùnadh dè an fhreagairt as iomchaidh airson dèiligeadh ris. Tha còig dòighean ann airson dèiligeadh ri cunnartan. 'S iad:

- **Gabh ris –** Gabh ri buaidh a' chunnairt ma thachras e. Ma thathar a' fulang a' chunnairt chan fheumar rianan-smachd a chur ann agus mar sin feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach ràith.
- **Dèilig ris -** Gabh gnìomh gus coltachd agus/no buaidh a' chunnairt a lùghdachadh.
- **Gluais e -** Thoir air falbh pàirt den chunnart is thoir seo do chuideigin eile.
- **Cuir às dha -** Sguir den gnìomh aig a bheil a' chunnart ma tha seo iomchaidh.
- **Gabh cothrom –** Co-roinn an cunnart le com-pàirtiche eile a tha an sàs anns an obair.

Ùrachadh mu dheireadh: 29.10.2020

Clàr Mhi-chinntean Ro-innleachdail

Àireamh a' Chunnairt	Mìneachadh air a' Chunnart	Buaidh a' chunnairt (nan tigeadh an cunnart gu bith, sgrìobhaibh na rudan a dh'fhaodadh tachairt)	Rianan-smachd gan Cur an Sàs (Le bhith a' gabhail ealla ris a' bhuaidh, sgrìobhaibh dè tha a dhìth gus buaidh a' chunnairt a lùghdachadh)	Gnìomh Gabh ris / Dèilig ris / Gluais e / Cuir às dha / Gabh Cothrom	Ceann-latha air an deach a chomharrachadh	Nuair a rinneadh an sgrùdadh mu dheireadh air rianan-smachd	Measadh Làithreach air a' Chunnart: A' Bhuaidh	Measadh Làithreach air a' Chunnart: Buailteach Tachairt	Measadh Làithreach air a' Chunnart: Sgòr airson a' Chunnairt	Sgòr a bh' ann roimhe	Gluasad san ìre de Chunnart	Sgòr gun ghnìomhan lasachaidh			Cò ris a tha an cunnart an urra

3. Tha cothroman leasachaidh sgilean Gàidhlig airson daoine aig aois sam bith a' meudachadh agus tha iad nas ruigsinniche.

3.1	**Air sgàth cudrom air a' bhuidseat mar thoradh air Covid-19, cha phrìomhaich na h-ùghdarrasan ionadail leudachadh Foghlam Gàidhlig.**	Chan eil an àireamh de chloinn aig a bheil sgilean Gàidhlig gu leòr airson àireamhan luchd-labhairt a chumail suas.	A' dèanamh cinnteach gu bheil daoine agus airgead gu leòr ann gus iarrtas a choileanadh	<u>Dèilig ris / Gluais e:</u> Obraich còmhla ri ùghdarrasan ionadail gus dèanamh cinnteach gu bheil luchd-obrach rim faighinn nuair a tha feum orra. <u>Dèilig ris / Gluais e:</u> Obraich còmhla ri colaistean, oilthighean agus solaraichean trèanaidh gus dèanamh cinnteach gu bheil na cùrsaichean aca a' lìbhrigeadh luchd-obrach gu leòr gus iarrtas a choileanadh. <u>Dèilig ris:</u> Lean air le taic airson ùghdarrasan ionadail airson dleastanasan nam Planaichean Gàidhlig agus le taic tro obair le lìonraidhean nàiseanta (GLAN, ADES msaa.)	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	4	16	16	→	4	5	20	Stiùiriche Foghlam na Gàidhlig
3.2	**Chan eil ùghdarrasan ionadail deònach fàs a thoirt air Foghlam Gàidhlig.**	Chan eil an àireamh de chloinn aig a bheil sgilean Gàidhlig gu leòr airson àireamhan luchd-labhairt a chumail suas.	A' dèanamh na h-argamaid (ionmhasail, eaconamach, agus foghlaim) airson foghlam na Gàidhlig.	<u>**Dèilig ris:**</u> Obraich còmhla ri Riaghaltas na h-Alba agus ùghdarrasan ionadail gus dèanamh cinnteach gu bheil taic fiosrachaidh làidir ann gus deagh argamaid a dhèanamh. Rianan-smachd: lean air le taic airson ùghdarrasan ionadail airson dleastanasan nam Planaichean Gàidhlig agus le taic tro obair le lìonraidhean nàiseanta (GLAN, ADES msaa.) <u>**Gabh cothrom:**</u> Cùm a' dol le bhith a' cur air adhart naidheachd mhath mu dheidhinn rannsachadh air dà-chànanachas.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	4	16	16	→	4	5	20	Stiùiriche Foghlam na Gàidhlig
3.3	**Slighe-ionnsachaidh neo-iomlan no slighe-ionnsachaidh nach tòisich**	Bidh ìre nas lugha de dhaoine a' ruigsinn a' chomais aca a bhith fileanta anns a' Ghàidhlig	A' dèanamh cinnteach gu bheil foghlam Gàidhlig fhathast na roghainn. A' dèanamh cinnteach gun urrainn a h-uile pàiste a tha a' tòiseachadh ann am foghlam Gàidhlig a leantainn air adhart leis gu ìre na h-àrd-sgoile.	<u>**Dèilig ris / Gluais e:**</u> Lean air le taic airson ùghdarrasan ionadail airson dleastanasan nam Planaichean Gàidhlig agus le taic tro obair le lìonraidhean nàiseanta (GLAN, ADES msaa.) Lean air le obair com-pàirteachais le LearnGaelic agus buidhnean nàiseanta mar Foghlam Alba agus an SQA. Dèan conaltradh le ùghdarrasan ionadail gus dèanamh cinnteach gun urrainn dhan uiread 's a ghabhas de dh'òganaich a dh'ionnsaicheas Gàidhlig sa bhun-sgoil leantainn orra leatha san àrd-sgoil.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	4	16	16	→	5	3	15	Stiùiriche Foghlam na Gàidhlig

Glè Mhòr	Sgòr airson Cunnairt **20-25**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar gnìomhan lasachaidh a chur an sàs sa bhad agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Mòr	Sgòr airson Cunnairt **12-16**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar rianan-smachd a chur an sàs gus an cunnart a lùghdachadh agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Meadhanach Mòr	Sgòr airson Cunnairt **6-10**	Faodar rianan-smachd a chur an sàs no faodar gabhail ris a' chunnart. Nithear sgrùdadh air gach ràith.
Beag	Sgòr airson Cunnairt **1-5**	Gabhar ris an ìre de chunnart seo, fhad 's a nithear sgrùdadh air gach sia mìosan.

Cho luath 's a thèid sgrùdadh a dhèanamh air cunnart tha e deatamach co-dhùnadh dè an fhreagairt as iomchaidh airson dèiligeadh ris. Tha còig dòighean ann airson dèiligeadh ri cunnartan. 'S iad:

- **Gabh ris –** Gabh ri buaidh a' chunnairt ma thachras e. Ma thathar a' fulang a' chunnairt chan fheumar rianan-smachd a chur ann agus mar sin feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach ràith.
- **Dèilig ris -** Gabh gnìomh gus coltachd agus/no buaidh a' chunnairt a lùghdachadh.
- **Gluais e -** Thoir air falbh pàirt den chunnart is thoir seo do chuideigin eile.
- **Cuir às dha** - Sguir den gnìomh aig a bheil a' chunnart ma tha seo iomchaidh.
- **Gabh cothrom** – Co-roinn an cunnart le com-pàirtiche eile a tha an sàs anns an obair.

Ùrachadh mu dheireadh: 29.10.2020

Clàr Mhi-chinntean Ro-innleachdail

Àireamh a' Chunnairt	Mìneachadh air a' Chunnart	Buaidh a' chunnairt (nan tigeadh an cunnart gu bith, sgrìobhaibh na rudan a dh'fhaodadh tachairt)	Rianan-smachd gan Cur an Sàs (Le bhith a' gabhail ealla ris a' bhuaidh, sgrìobhaibh dè tha a dhìth gus buaidh a' chunnairt a lùghdachadh)	Gnìomh Gabh ris / Dèilig ris / Gluais e / Cuir às dha / Gabh Cothrom	Ceann-latha air an deach a chomharrachadh	Nuair a rinneadh an sgrùdadh mu dheireadh air rianan-smachd	Measadh Làithreach air a' Chunnart: A' Bhuaidh	Measadh Làithreach air a' Chunnart: Buailteach Tachairt	Measadh Làithreach air a' Chunnart: Sgòr airson a' Chunnairt	Sgòr a bh' ann roimhe	Gluasad san ìre de Chunnart	Sgòr gun ghnìomhan lasachaidh			Cò ris a tha an cunnart an urra
			A' dèanamh cinnteach gu bheil a h-uile neach-ionnsachaidh inbheach a tha ag iarraidh a bhith fileanta a' faighinn cothrom sin a dhèanamh.	**Gabh cothrom:** Obraich leis a h-uile com-pàirtiche gus ruigsinneachd air goireasan air-loidhne a bhrosnachadh airson luchd-ionnsachadh aig gach aois. Cleachd an dàta a tha a' tighinn a-mach à LearnGaelic gach mìos. **Gluais e:** Dèan cinnteach gu bheil stiùiriche ro-innleachdail ann airson dèanamh cinnteach gu bheil goireasan aig luchd-ionnsachaidh gus an toirt gu fileantas.											

4. Tha beachdan fàbharach aig barrachd daoine ann an Alba mu dheidhinn na Gàidhlig agus a cultar.

4.1	**Gun caill a' Ghàidhlig an ìomhaigh fhàbharach aice.**	Nas lugha de dhaoine ag iarraidh a bhith an sàs anns a' chànan no a bhith ga ionnsachadh	A' dèanamh cinnteach gu bheil soirbheas na Gàidhlig ann an bailtean agus cathair-bhailtean air shoillseachadh. A' soillseachadh luach a' chànain ann an coimhearsnachdan traidiseanta na Gàidhlig. A' dol an aghaidh teachdaireachdan mì-fàbharach agus mì-fhios.	**Dèilig ris:** Ro-innleachd conaltraidh gnìomhach a bhith ann gus na soirbheasan fhoillseachadh agus airson a dhol an aghaidh mì-fhios. **Gluais e:** Brosnaich daoine eile gus deagh naidheachdan mun Ghàidhlig a mheudachadh. **Gabh Cothrom** Cùm a' dol le foillseachadh dàta mu Duolingo, LearnGaelic agus tachartasan air-loidhne.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	3	12	16	↓	5	4	20	Ceannard
4.2	**An cànan ga dhèanamh poilitigeach**	Taic dhan Ghàidhlig a' fàs pòlaraichte a rèir loidhnichean pàrtaidh ann an iomairtean airson taghadh 2021.	A' leantainn air le conaltradh còmhla ris a h-uile partaidh poileataigeach air stèidh neo-thaobhach.	**Dèilig ris:** Dèan cinnteach nach tèid Gàidhlig a tarraing gu aon taobh gu poilitigeach. Meudaich an ìre de chom-pàirteachadh le luchd-poilitigs, tagraichean poileataigeach agus pàrtaidhean poileataigeach.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	4	16	16	→	4	4	16	Ceannard
4.3	**Chan eilear a' faicinn gur e rud cudromach a th' anns a' Ghàidhlig**	Crìonadh taic phoblach agus phoilitigeach airson na Gàidhlig	Ag àbhaisteachadh na Gàidhlig anns a beatha na h-Alba	**Dèilig ris:** Cuir cuideam air luach sòisealta agus eaconamach na Gàidhlig ann an Alba.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	3	12	16	↓	4	4	16	Ceannard

Glè Mhòr	Sgòr airson Cunnairt **20-25**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar gnìomhan lasachaidh a chur an sàs sa bhad agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Mòr	Sgòr airson Cunnairt **12-16**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar rianan-smachd a chur an sàs gus an cunnart a lùghdachadh agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Meadhanach Mòr	Sgòr airson Cunnairt **6-10**	Faodar rianan-smachd a chur an sàs no faodar gabhail ris a' chunnart. Nithear sgrùdadh air gach ràith.
Beag	Sgòr airson Cunnairt **1-5**	Gabhar ris an ìre de chunnart seo, fhad 's a nithear sgrùdadh air gach sia mìosan.

Cho luath 's a thèid sgrùdadh a dhèanamh air cunnart tha e deatamach co-dhùnadh dè an fhreagairt as iomchaidh airson dèiligeadh ris. Tha còig dòighean ann airson dèiligeadh ri cunnartan. 'S iad:

- **Gabh ris –** Gabh ri buaidh a' chunnairt ma thachras e. Ma thathar a' fulang a' chunnairt chan fheumar rianan-smachd a chur ann agus mar sin feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach ràith.
- **Dèilig ris -** Gabh gnìomh gus coltachd agus/no buaidh a' chunnairt a lùghdachadh.
- **Gluais e -** Thoir air falbh pàirt den chunnart is thoir seo do chuideigin eile.
- **Cuir às dha** - Sguir den gnìomh aig a bheil a' chunnart ma tha seo iomchaidh.
- **Gabh cothrom** – Co-roinn an cunnart le com-pàirtiche eile a tha an sàs anns an obair.

Ùrachadh mu dheireadh: 29.10.2020

Clàr Mhi-chinntean Ro-innleachdail

Àireamh a' Chunnairt	Mìneachadh air a' Chunnart	Buaidh a' chunnairt (nan tigeadh an cunnart gu bith, sgrìobhaibh na rudan a dh'fhaodadh tachairt)	Rianan-smachd gan Cur an Sàs (Le bhith a' gabhail ealla ris a' bhuaidh, sgrìobhaibh dè tha a dhìth gus buaidh a' chunnairt a lùghdachadh)	Gnìomh Gabh ris / Dèilig ris / Gluais e / Cuir às dha / Gabh Cothrom	Ceann-latha air an deach a chomharrachadh	Nuair a rinneadh an sgrùdadh mu dheireadh air rianan-smachd	Measadh Làithreach air a' Chunnart			Sgòr a bh' ann roimhe	Gluasad san ìre de Chunnart	Sgòr gun ghnìomhan lasachaidh			Cò ris a tha an cunnart an urra
							A' Bhuaidh	Buailteach Tachairt	Sgòr airson a' Chunnairt						
5. Tha Bòrd na Gàidhlig a' leantainn a leasachadh mar a tha e a' fàs															
1	**Chan eil comas-lìbhrigidh gu leòr aig luchd-obrach**	Chan urrainn Bòrd na Gàidhlig na dleastanasan aca a choileanadh agus thèid misneachd an luchd-obrach a lùghdachadh.	Dèan cùis gnothachais airson luchd-obrach a bharrachd. Cuir an gnìomh ceuman eadar-amail airson seirbheisean corporra agus dèan ath-sgrùdadh air feumalachdan ionmhais.	**Dèilig ris:** Cuir a-steach agus dèan cùis gnothachais do Riaghaltas na h-Alba **Dèilig ris:** Thoir aire air plana an fheachd-obrach gus dèanamh cinnteach gu bheil luchd-obrach gu leòr ann gus na bun-obraichean Corporra agus Ionmhais a lìbhrigeadh gu soirbheachail anns a' gheàrr-ùine agus san fhad-ùine.	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	4	16	16	→	5	4	20	Ceannard
2	**Cliù**	Tha droch chliù ann an cuid de thaobhan a' toirt buaidh air comas Bòrd na Gàidhlig gus a dhleastanas a choileanadh.	Ro-innleachd Conaltraidh gus aire a thoirt air dreuchd Bòrd na Gàidhlig ann a bhith a' brosnachadh agus a' maoineachadh leasachadh na Gàidhlig.	**Dèilig ris:** Cleachd a h-uile meadhan gus ar sgeulachd innse	Samhain 2019	Dàmhair 2020	4	3	12	16	↓	5	5	25	Ceannard

Glè Mhòr	Sgòr airson Cunnairt **20-25**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar gnìomhan lasachaidh a chur an sàs sa bhad agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Mòr	Sgòr airson Cunnairt **12-16**	Cha ghabhar ris an ìre de chunnart seo agus feumar rianan-smachd a chur an sàs gus an cunnart a lùghdachadh agus feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach mìos.
Meadhanach Mòr	Sgòr airson Cunnairt **6-10**	Faodar rianan-smachd a chur an sàs no faodar gabhail ris a' chunnart. Nithear sgrùdadh air gach ràith.
Beag	Sgòr airson Cunnairt **1-5**	Gabhar ris an ìre de chunnart seo, fhad 's a nithear sgrùdadh air gach sia mìosan.

Cho luath 's a thèid sgrùdadh a dhèanamh air cunnart tha e deatamach co-dhùnadh dè an fhreagairt as iomchaidh airson dèiligeadh ris. Tha còig dòighean ann airson dèiligeadh ri cunnartan. 'S iad:

- **Gabh ris –** Gabh ri buaidh a' chunnairt ma thachras e. Ma thathar a' fulang a' chunnairt chan fheumar rianan-smachd a chur ann agus mar sin feumar sgrùdadh a dhèanamh air a' chunnart gach ràith.
- **Dèilig ris -** Gabh gnìomh gus coltachd agus/no buaidh a' chunnairt a lùghdachadh.
- **Gluais e -** Thoir air falbh pàirt den chunnart is thoir seo do chuideigin eile.
- **Cuir às dha** - Sguir den gnìomh aig a bheil a' chunnart ma tha seo iomchaidh.
- **Gabh cothrom** – Co-roinn an cunnart le com-pàirtiche eile a tha an sàs anns an obair.

Ùrachadh mu dheireadh: 29.10.2020

A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02/12/2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	15

Tiotal a' Phàipeir	Plana Obrach a' Bhùird-stiùiridh
Moladh do Bhuill	Ri Aontachadh
Neach labhairt:	Shona NicIllinnein, Ceannard

Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba Stiùiridh	19/11/2020	Ri Aontachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	Tha- Eàrr-ràdh A – Plana Obrach a' Bhùird-stiùiridh	

1.0	**Adhbhar**
1.1	Is e adhbhar na h-aithisge seo plana obrach a thoirt dhan Bhòrd-stiùiridh a tha a' mìneachadh nam prìomh nithean air am feumar beachdachadh mar phàirt den chlàr-obrach airson na bliadhna.
2.0	**Cùl-fhiosrachadh**
3.0	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh**
3.1	Tha e cudromach gum bi plana obrach aontaichte aig a' Bhòrd-stiùiridh airson na bliadhna air thoiseach. Thèid sùil a chumail air a' phlana obrach tron bhliadhna.
4.0	**Moladh**
4.1	Thathar ag iarraidh air Buill beachdachadh air a' phlana obrach an cois seo agus aontachadh.
5.0	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
	Chan eil buaidh ionmhasail dhìreach sam bith aig an aithisg seo.
5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Chan eil buaidh dhìreach sam bith aig an aithisg seo air an fheachd-obrach.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Chan eil buaidh dhìreach sam bith aig an aithisg seo air trèanadh.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachadh agus Corporra**
	Amas Corporra 4: Gun cùm Bòrd na Gàidhlig air a' leasachadh nan dòighean-obrach aige.
5.5	**Buaidhean air Cliù**

AR N-ADHBHAR		AR LUACHAN	
Fòcas air a bhith a' cruthachadh dùthaich nas soirbheachaile le cothroman do dh'Alba air fad soirbheachadh tro bhith a' cur ri sunnd, agus ri fàs eaconamach seasmhach agus in-ghabhalach		'S e comann-sòisealta a th' annainn a tha a' dèiligeadh ri ar sluagh le caoimhneas, urram agus co-fhaireachdainn, a' toirt spèis do riaghladh an lagha, agus a tha ag obair ann an dòigh a tha fosgailte agus follaiseach	
AR LUACHAN BUILEAN NÀISEANTA			
Còraichean daonna	☐	Clann	☐

	Cultar	☐	Coimhearsnachdan	☐
	Àrainneachd	☐	Bochdainn	☐
	Slàinte	☒	Eadar-nàiseanta	☐
	Foghlam	☐	Eaconamaidh	☐
	Gnothachasan soirbheachail is ùr-ghnàthach	☒		
5.6	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**			
	Chan eil buaidh dhìreach sam bith aig an aithisg seo air Slàinte is Sàbhailteachd.			
5.7	**Buaidhean Laghail**			
	Chan eil buaidh laghail dhìreach sam bith aig an aithisg seo.			
5.8	**Buaidhean air Co-ionannanachd** Chan eil buaidh sam bith a bharrachd aig an aithisg seo air co-ionannachd.			

AM BÒRD STIÙIRIDH AIG BÒRD NA GÀIDHLIG
Plana Obrach 2020/21 (Dreachd 01/10/2020)

BÒRD NA GÀIDHLIG BOARD
Work Plan 2020/21 (Draft 01/10/2020)

		MÌOS - MONTH	02 2020	03 2020	04 2020	05 2020	06 2020	07 2020	08 2020	09 2020	10 2020	11 2020	12 2020	01 2021	02 2021	03 2021
		Ceann-latha Coinneamh a' Bhùird – Board Meeting Date	**26**			**26**				**23**			**02**		**24**	
A h-uile Coinneamh Puingean Stèidhichte **All meetings Standing Items**	Cùisean Tòiseachaidh / Fàilte	Introduction / Welcome	√			√				√			√		√	
	A' nochdadh chom-pàirtean	Declaration of Interests	√			√				√			√		√	
	Geàrr-chunntas na Coinneimh mu Dheireadh	Minute of Previous Meeting	√			√				√			√		√	
	Clàr Ghnìomhan	Action Log	√			√				√			√		√	
	Aithisg Buidheann-stiùiridh a' Phlana Leasachaidh	Improvement Plan Steering Group	√			√				√			√		√	
	Aithisg air Plana Gnìomh	Operational Plan Progress Report	√			√				√			√		√	
	Aithisg Ionmhais	Finance Report	√			√				√			√		√	
	Clàran Mi-chìnntean	Risk Management	√			√				√			√		√	
	Geàrr-chunntasan nan comataidhean is a' bhuidheann obrach	Committee and Working Group Minutes	√			√				√			√		√	
	Aithisg a Cheannard	CEO Report	√			√				√			√		√	
	Sùil air a Phlana Obrach	Workplan Review	√			√				√			√		√	
	COVID-19	COVID-19								√			√		√	
	Iarrtasan taic-airgid £100,000+	Funding applications £100,000+								√			√		√	
Prìomhachasan Ro-innleachdail **Strategic Priorities**	Plana Corporra	Corporate Plan											√		√	
	Plana Cànain Nàiseanta na Gàidhlig	National Gaelic Language Plan								√			√		√	
	Adhartas nas Luaithe	Faster Rate of Progress				√				√			√		√	
Puingean Cunbhalach Bliadhnail **Annual Cyclical Items**	Plana Gnìomh	Operational Plan	√												√	
	Buidseat na Bliadhna	Annual Budget	√												√	
	Plana Ionmhais airson Teirm Meadhanach	Mid-term Financial Plan	√			√									√	
	Aithisg Bhliadhnail na Comataidh Sgrùdaidh is Dearbhachd	Audit and Assurance Committee Annual Report								√						
	Aithisg Bhliadhnail na Comataidh Poileasaidh is Goireasan	Policy and Resources Committee Annual Report								√						
	Aithisg Bhliadhnail is Cunntasan	Annual Report & Accounts	√							√						
	Aithisg an Luchd-Sgrùdaidh on Taobh a Muigh	External Audit Report								√						
	Aithisg Oifigear nan Inbhean	Standards Officer Report (May 2021)	√													
	Aithisg Luchd-obrach	Staffing Report				√										
	Aithisg Slàinte is Sàbhailteachd	Health & Safety Report				√										
	Èifeachdas agus trèanadh a' Bhòrd-stiùiridh	Review of board effectiveness and training				√				√						
	Plana Luchd-obrach	Workforce Plan	√												√	
	Plana trèanaidh	Training Plan (May 2021)	√													
	~~Aithisg Adhartais air a' Phlana Leasachaidh~~	~~Progress Report on Improvement Plan~~	√													
	Prògram coinneamhan a' bhòrd-stiùiridh	Calendar of board & committee meetings											√			
	Fosgailteachd	Openness & transparency	√													
	Maoineachadh nam Buidhnean Gàidhlig	Funding Gaelic Organisations	√												√	
	Aithisg Rèiteachaidh – Plana Leasachaidh (Cèitean)	Reconciliation Report – Improvement Plan (May 2021)														
	Aithisg air Planaichean Gàidhlig	Gaelic Language Plans Report				√										
Puingean Ad Hoc																

A' freagairt ri	Am Bòrd-stiùiridh
Ceann-latha na Coinneimh	02/12/2020
Àite:	Air-loidhne
Nì a' Chlàir-ghnothaich	16

Tiotal a' Phàipeir	Clàr-ama coinneamhan a' Bhùird is Chomataidhean
Moladh do Bhuill	Ri aontachadh
Neach labhairt:	Louise NicIlleathain, Manaidsear Gnìomhan

Cùrsa Riaghlachais airson na h-Aithris	**Ceann-latha na Coinneimh**	**Seòrsachadh na h-Aithris**
Sgioba Stiùiridh	19/11/2020	Ri aontachadh
Pàipear-taice air a cheangal ris	Tha Eàrr-ràdh A – Clàr-ama Choinneamhan 2021/22	

1.0	**Adhbhar**
1.1	Is e is adhbhar na h-aithisg seo, clàr-ama aontachadh airson coinneamhan den Bhòrd Stiùiridh is Chomataidhean thairis air 2021 is toiseach 2022.
2.0	**Cùl-fhiosrachadh**
2.1	Bidh cothrom ann atharraichean a dhèanamh ris ma bha làithean ann nach robh a freagradh air daoine.
3.0	**Prìomh Aithris/Fiosrachadh**
3.1	'S e clàr-ama airson na bliadhna 2021/22 a tha seo agus tha an clàr ag amas gum bi obair nan comataidhean a' fighe a-steach do dh'obair a' Bhùird-stiùiridh ann an dòigh èifeachdach is ciallach. An-dràsta, tha a h-uile coltas ann gum bi na coinneamhan air a chumail air-loidhne airson ùine fhada fhathast; agus ma dh'fhaoidte gur e siostam leantainneach a bhios ann 's gum bi e comasach na coinneamhan sin a dhèanamh fosgailte do dhuine sam bith.
4.0	**Moladh**
4.1	Thathar a' moladh do Bhuill; • an aonta a chur ris a chlàr-ama a tha ga mholadh ann an Eàrr-ràdh 1.
5.0	**Prìomh Bhuaidhean Ro-innleachdach**
5.1	**Buaidhean air Ionmhas**
	Cahn eil buaidh dìreach air ionmhas aig an aithisg seo.
5.2	**Buaidhean air Luchd-obrach**
	Tha mòran obair ann an luib ag uallachadh agus a' cur coinneamhan air dòigh ach 's e pàirt àbhaisteach den obair aig an sgioba a th' ann.
5.3	**Buaidhean air Trèanadh**
	Tha obair a' dol an-dràsta gus barrachd dhaoine a thrèanadh anns na siostaman a th' againn airson coinneamhan.
5.4	**Ceanglaichean ri Amasan Ro-innleachadh agus Corporra**
	Tha an aithisg seo a' cur ris an amas chorporra gun cùm Bòrd na Gàidhlig air a' leasachadh nan dòighean-obrach aice.
5.5	**Buaidhean air Cliù**

	Tha a bhith a' cumail choinneamhan air-loidhne a' cur ri bhith fosgailte agus cunntachail a thuilleadh air cur ri amasan a bhi a' dèanamh conaltradh èifeachdach air cò sinn agus dè tha sinn airson a choileanadh nar n-obair.
5.6	**Buaidhean air Slàinte is Sàbhailteachd**
	Chan eil buaidh dhìreach sam bith aig an aithisg seo air Slàinte is Sàbhailteachd.
5.7	**Buaidhean Laghail**
	Chan eil buaidh laghail dhìreach sam bith aig an aithisg seo.
5.8	**Buaidhean air Co-ionannachd** Chan eil buaidh sam bith aig an aithisg seo air co-ionannachd.

Clàr-ama 2021/22

Seisean Fosgailte : Open Session
Cuspair 16

2021									2022			
Gibl	Cèit	Ògmh	Iuch	Lùna	Sult	Dàmh	Samh	Dùbh	Faoi	Gearr	Màrt	Gibl
1 Dia	1 DiS	1 DiM	1 Dia	1 DiD	1 DiC	1 Dih	1 DiL	1 DiC	1 DiS	1 DiM	1 DiM	1 Dih
2 Dih	2 DiD	2 DiC	2 Dih	2 DiL	2 Dia	2 DiS	2 DiM	2 Dia	2 DiD	2 DiC	2 DiC	2 DiS
3 DiS	3 DiL	3 Dia	3 DiS	3 DiM	3 Dih	3 DiD	3 DiC	3 Dih	3 DiL	3 Dia	3 Dia	3 DiD
4 DiD	4 DiM	4 Dih	4 DiD	4 DiC	4 DiS	4 DiL	4 Dia	4 DiS	4 DiM	4 Dih	4 Dih	4 DiL
5 DiL	5 DiC	5 DiS	5 DiL	5 Dia	5 DiD	5 DiM	5 Dih	5 DiD	5 DiC	5 DiS	5 DiS	5 DiM
6 DiM	6 Dia	6 DiD	6 DiM	6 Dih	6 DiL	6 DiC	6 DiS	6 DiL	6 Dia	6 DiD	6 DiD	6 DiC
7 DiC	7 Dih	7 DiL	7 DiC	7 DiS	7 DiM	7 Dia	7 DiD	7 DiM	7 Dih	7 DiL	7 DiL	7 Dia
8 Dia	8 DiS	8 DiM	8 Dia	8 DiD	8 DiC	8 Dih	8 DiL	8 DiC	8 DiS	8 DiM	8 DiM	8 Dih
9 Dih	9 DiD	9 DiC	9 Dih	9 DiL	9 Dia	9 DiS	9 DiM	9 Dia	9 DiD	9 DiC	9 DiC	9 DiS
10DiS	10DiL	10Dia	10DiS	10DiM	10Dih	10DiD	10DiC	10Dih	10DiL	10Dia	10Dia	10DiD
11DiD	11DiM	11Dih	11DiD	11DiC	11DiS	11DiL	11Dia	11DiS	11DiM	11Dih	11Dih	11DiL
12DiL	12DiC	12DiS	12DiL	12Dia	12DiD	12DiM	12Dih	12DiD	12DiC	12DiS	12DiS	12DiM
13DiM	13Dia	13DiD	13DiM	13Dih	13DiL	13DiC	13DiS	13DiL	13Dia	13DiD	13DiD	13DiC
14DiC	14Dih	14DiL	14DiC	14DiS	14DiM	14Dia	14DiD	14DiM	14Dih	14DiL	14DiL	14Dia
15Dia	15DiS	15DiM	15Dia	15DiD	15DiC	15Dih	15DiL	15DiC	15DiS	15DiM	15DiM	15Dih
16Dih	16DiD	16DiC	16Dih	16DiL	16Dia	16DiS	16DiM	16Dia	16DiD	16DiC	16DiC	16DiS
17DiS	17DiL	17Dia	17DiS	17DiM	17Dih	17DiD	17DiC	17Dih	17DiL	17Dia	17Dia	17DiD
18DiD	18DiM	18Dih	18DiD	18DiC	18DiS	18DiL	18Dia	18DiS	18DiM	18Dih	18Dih	18DiL
19DiL	19DiC	19DiS	19DiL	19Dia	19DiD	19DiM	19Dih	19DiD	19DiC	19DiS	19DiS	19DiM
20DiM	20Dia	20DiD	20DiM	20Dih	20DiL	20DiC	20DiS	20DiL	20Dia	20DiD	20DiD	20DiC
21DiC	21Dih	21DiL	21DiC	21DiS	21DiM	21Dia	21DiD	21DiM	21Dih	21DiL	21DiL	21Dia
22Dia	22DiS	22DiM	22Dia	22DiD	22DiC	22Dih	22DiL	22DiC	22DiS	22DiM	22DiM	22Dih
23Dih	23DiD	23DiC	23Dih	23DiL	23Dia	23DiS	23DiM	23Dia	23DiD	23DiC	23DiC	23DiS
24DiS	24DiL	24Dia	24DiS	24DiM	24Dih	24DiD	24DiC	24Dih	24DiL	24Dia	24Dia	24DiD
25DiD	25DiM	25Dih	25DiD	25DiC	25DiS	25DiL	25Dia	25DiS	25DiM	25Dih	25Dih	25DiL
26DiL	26DiC	26DiS	26DiL	26Dia	26DiD	26DiM	26Dih	26DiD	26DiC	26DiS	26DiS	26DiM
27DiM	27Dia	27DiD	27DiM	27Dih	27DiL	27DiC	27DiS	27DiL	27Dia	27DiD	27DiD	27DiC
28DiC	28Dih	28DiL	28DiC	28DiS	28DiM	28Dia	28DiD	28DiM	28Dih	28DiL	28DiL	28Dia
29Dia	29DiS	29DiM	29Dia	29DiD	29DiC	29Dih	29DiL	29DiC	29DiS		29DiM	29Dih
30Dih	30DiD	30DiC	30Dih	30DiL	30Dia	30DiS	30DiM	30Dia	30DiD		30DiC	30DiS
	31DiL		31DiS	31Tu		31DiD		31Dih	31DiL		31Dia	

BSPL CPG CSD BS SS

BSPL CPG CSD BS SS